

14 Nisan 2026 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hakkında Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet Erbaş'a aittir.

Buyurunuz Sayın Erbaş. (MHP sıralarından alkışlar)

AHMET ERBAŞ (Kütahya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bugün burada mavi vatanımızın önemli bir parçası olan, Kıbrıs'ın ve Türkiye'nin istikbalini yakından ilgilendiren gelişmelere dikkat çekmek istiyorum.

Doğu Akdeniz'de son dönemde artan askerî hareketlilik bölgemizin barış ve istikrarını tehdit etmektedir. Orta Doğu'daki gerilimlerin yansımaları Kıbrıs'a doğru genişlerken ada maalesef barışın ve iş birliğinin merkezi olmaktan uzaklaştırılmak isteniyor. Kıbrıs'ın iki halk arasında kalıcı huzurun yuvası olması gerekirken bazı küresel güçlerin rekabet alanı hâline getirilme çabaları hepimizi kaygılandırıyor. Türkiye 1960 Garanti Antlaşması'yla doğan sorumluluğunu garantör devlet olarak kararlılıkla yerine getirmektedir ve getirecektir de! Garantör ülkeler olarak Türkiye, Yunanistan ve İngiltere bu yükümlülüğü üstlenmiştir. Biz her zaman barıştan ve adil bir çözümden yana olduk. 1974'te olduğu gibi bugün de Kıbrıs Türkünün haklarını, can ve mal güvenliğini, geleceğini korumak için gereken adımları atıyoruz ve atacağız da! Adada kalıcı istikrar için tüm tarafların itidalli ve yapıcı yaklaşımı şarttır. Yunanistan'ın Doğu Akdeniz ve Ege'de zaman zaman uluslararası hukuka aykırı adımlar atması dengeleri zorlamaktadır.

Akdeniz ve Kıbrıs gerilimin değil diyalog, iş birliği, barış ve huzurun alanı olmalıdır. Fakat Kıbrıs'ta son dönemlerde yaşanan bazı gelişmeler uzlaşma ve barış ortamını zedelemekte. Güney Kıbrıs yönetimi liderinin, EOKA terör örgütünün kuruluş yıl dönümünde yaptığı açıklamalar ve düzenlenen etkinlikler Kıbrıs Türkü nezdinde derin ve haklı bir rahatsızlık yaratmıştır. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin, EOKA'nın silahlı eyleme başladığı 1 Nisan 1955 tarihinin yıl dönümünde haddini aşan ve tarihi çarpıtan açıklamalar yapması kaygı vericidir. Bu açıklamalar Kıbrıs Türklerinin havzasındaki acı izleri tazelemekte ve iki toplum arasındaki güveni zedelemektedir. Bu tür yaklaşımlar yerine karşılıklı saygıya dayalı, gerçekçi ve kalıcı bir çözüm anlayışı kabul edilmelidir. Sayın Genel Başkanımız Devlet Bahçeli Bey'in de ifade ettiği gibi "Kıbrıs Türk'tür, Türk'ün öz vatanıdır." Bu, tarihî ve siyasi gerçeğin özlü ifadesidir. Kıbrıs'ta iki ayrı halkın ve iki ayrı devletin varlığı göz ardı edilemez, kalıcı çözüm ancak bu gerçeklik temelinde mümkündür.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; konuşmamı tamamlamadan önce, tam yirmi dört yıl aradan sonra büyük bir zafer kazanan Kütahyasporumuzun şampiyonluğundan bahsetmek istiyorum. Mavi Şimşekler, 2025-2026 sezonunda ligin bitimine 1 hafta kala Bornova 1877'yi 2-0 yenerek şampiyonluğunu ilan etti ve 2. Lig'e yükseldi. Yirmi dokuz hafta boyunca terinin son damlasına kadar mücadele eden futbolcularımız, teknik heyetimiz, vizyonlarıyla takımı zirveye taşıyan yöneticilerimiz, dondurucu soğukta ve yakıcı sıcakta takımı yalnız bırakmayan Kütahya'nın evlatları, taraftarlarımız sayesinde bu tarih yazıldı. Kütahya sokaklarını bayraklarla donatan, stadyumu bayram yerine çeviren hemşehrilerimize yürekten teşekkür ediyorum. Bu büyük başarıda emeği geçen Kütahyaspor Başkanımız Sayın Hacı Osman Altınkaya'ya, değerli yönetim kurulu üyelerine, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen Sayın Valimize, özellikle Gençlik ve Spor İl Müdürlüğümüz personeline ve Emniyet güçlerimize huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Bu başarının mimarları olan teknik heyetimize, futbolcu kardeşlerimize, her maçta ve deplasmanda takımının yanında olan, hepsinden öte yirmi dört yıl sonra tekrar 2. Lig'de mücadele etme imkânı bulan bu güzide kadroya inancını esirgemeyen, dua ve desteğiyle her zaman yanında olan Kütahya'mıza teşekkür ediyorum. Bu şampiyonluk sana çok yakıştı, sen zaferin kentisin Kütahyaspor.

Bu duygu ve düşüncelerle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sağ olun Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İkinci söz talebi, Eskişehir'de maden yağması hakkında söz isteyen Eskişehir Milletvekili Jale Nur Süllü'ye aittir.

Buyurunuz Sayın Süllü. (CHP sıralarından alkışlar)

JALE NUR SÜLLÜ (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vekili olduğum Eskişehir, yirmi yedi yıldır Cumhuriyet Halk Partili yönetimlerin başarılı projeleriyle Avrupa kenti olarak adlandırılan, örnek gösterilen bir şehirdir. İktidarın Eskişehir'e yönelik tüm projeleri ise taşıma, yok sayma ve yok etme üzerinedir.

Eskişehir, idari yargıda Bursa Bölge İdare Mahkemesine bağlandı. TÜLOMSAŞ Genel Müdürlüğü Ankara TÜRASAŞ'ın bölge müdürlüğüne indirildi. Vakıflar Kütahya'ya, Karayolları Ankara'ya bağlandı. Açık Öğretim Fakültemiz gelirlerinin yüzde 88'i YÖK'e aktarılıyor. Havalimanımızın iç hat uçuşları kaldırıldı. PTT Müdürlüğü kapatılmak üzere. Hastane sözü verilen, yıkılan devlet hastanemizin arsası özelleştirme kapsamına alındı. Çevre yolumuz yapılmıyor. Alpu yolu sekiz yıldır bitirilemedi, Seyitgazi-Kırka yolu sürüncemede, Mihalicçık yolunun projesi dahi yok. 2019'dan beri tamamlanamayan Mihalicçık-Mihalgazi yolu ve 2027'de bitirileceği sözü verilen Sarıcakaya-Mihalgazi yolunun ilçe halkı için bitirileceğini düşünmeyin sakın, yol, bir başka yok etme projesi Alpagut-Atalan Altın-Gümüş Madeni için hızlandırılıyor. Sakarya Nehri'ne 4 kilometre, mikroklima iklimine sahip, dört mevsim narenciye, çeşitli sebze ve meyvenin yetiştiği eşsiz bölgemiz yok edilmeye çalışılıyor. Anadolu'nun Çukurova'sı olarak bilinen yörede Mihalgazi ilçemiz ülkemizin sebze ihtiyacının yüzde 18'ini karşılıyor, zeytinyağı üretimi ve ipek böcekçiliği yapılıyor. Proje sahasında 28 endemik tür bitki, 61 omurgalı ve 28 kuş türü mevcut. Ayrıca, yörede I. derece arkeolojik sit alanı yer alıyor. 2.450 futbol sahası büyüklüğünde ruhsatlı alanda iklim krizinde en önemli yutak alanlarımız, ormanlarımız, yer altı, yer üstü sular ve yaban hayatı yok

edilecek. Eğimli geçirgen topografyasıyla orman ve tarım alanlarının iç içe geçtiği ekosistem tıpkı İliç'te olduğu gibi açık ocak işletmeciliği ve yığın liçi yöntemi, devasa pasa yığınlarıyla, siyanürlü çözeltilerin sızması hâlinde zarar görecek. Mikro klimanın bozulması, yok olan sular, toz, ağır metal ve kimyasal etkileşimlerle ürün verimi ve kalitenin düşmesiyle tek geçim kaynağı tarım olan üretici, dolayısıyla gıda güvenliğimiz de tehdit altında. Yerleşimlere yakınlığıyla patlayıcı kullanımı ve depolama faaliyetleri ciddi güvenlik ve halk sağlığı riski yaratıyor.

Biz Eskişehirli, yöre halkı, muhalefet partileri, akademik odalar, çevre dernekleriyle dayanışma içinde bu yok etme projesini istemiyor ve direniyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Büyükşehir, Tepebaşı Belediyelerimiz, TEMA, Tabip Odamız, Baromuz ve Ekoloji Derneği dava açtı, 20 Nisanda bilirkişi sahada keşif yapacak, biz de orada olacağız ve sonuna kadar direneceğiz ancak karşımızda Cengiz Holding olunca endişeliyiz çünkü arkasındaki gücü hepimiz biliyoruz. İliç'te bilim insanlarının uyarılarına alınılmamasıyla 9 canın liç yığınları altında kaldığı maden faciasında davalar ve yoğun kamuoyu baskısıyla maden açılmıyordu. 25 Martta Amerikan SSR Mining'in hisselerini Cengiz Holdinge devrettiği duyuruldu. İktidar nezdindeki gücüyle, özel hukuk ve izin süreçleriyle Cengiz Holding madeni açacak. Ne yazık ki ülkemizdeki vahşi madencilik arkasındaki en büyük etken iktidarın yağmaya yol açan tutumu. Şirketler iktidardan aldığı güçle sadece doğayı değil emekçilerin haklarını da yok sayıyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

JALE NUR SÜLLÜ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Mihalıççık ilçemizde TMSF'nin Yıldızlar Holding Doruk Madencilğe devrettiği Yunus Emre Termik Santrali ve kömür madeninde yaşanan mağduriyetlerle emekçiler Ankara yollarına düştüler ancak tüm işletmelerinde mağdur eden şirket devletten aldığı ihalelere hızla devam ediyor.

Talan sadece, yüz ölçümünün yüzde 71'i maden ruhsatlı Eskişehir'e özgü değil. Ülkemizin dört bir yanında yağma, hak kayıpları, facialar, madencilik doğası gereği değil, kader ise hiç değil. (CHP sıralarından alkışlar) Sorumlu, yer üstü kaynaklarını tüketip yer altı kaynaklarına gözünü diken, vatandaşını, emekçiyi, doğayı yok sayan iktidarın şirketleri kayıran zihniyeti. (CHP sıralarından alkışlar) Biz de bu rant zihniyetine karşı çevreden, emekten, halktan yana, geleceğimiz için mücadelemizi sürdürdüğümüzü bildiriyor, Genel Kurulu saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Üçüncü söz talebi, Uşak hakkında söz isteyen Uşak Milletvekili Sayın İsmail Güneş'e aittir.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Yerel seçimlerin üzerinden tam iki yıl geçti. 31 Mart 2024 tarihinde Uşak halkımız, tam otuz beş yıl aradan sonra Cumhuriyet Halk Partili Özkan Yalım'ı Belediye Başkanı seçti. Uşak Belediyesi artık CHP'li bir belediye başkanı tarafından yönetilecekti.

Özkan Yalım, Belediye Başkanı seçilir seçilmez Uşakspor adına müteahhitlerden, iş insanlarından ve esnaftan 300 bin-400 bin-500 bin TL gibi paralar vermelerini ister. "Neden şikâyet etmiyorsunuz?" dedim. "Şikâyet edemeyiz çünkü belediyede işlerimiz yürümez ve Başkan çok daha fazlasını ceza kestirerek bizden alır." dediler. Hiç kimse şikâyetçi olmadı. Paralar daha çok elden toplanmaktaydı, fatura, makbuz diye bir şey yoktu. Bu paralar keşke Uşakspora gitseydi ama olmadı, Uşak'ta artık bir mafya düzeni hâkimdi.

Seçimden önce "Hiç kimseyi işten çıkarmayacağım." dedi. Seçim sonrası âdeta işçi kıyımı yaparak binden fazla kişiyi işten çıkardı.

Uşak Belediye Başkanının, Başkan Yardımcılarının ve üst düzey yöneticilerin sevgililerinin olduğu ve bunların Uşak Belediyesinde işe yerleştirildiği Uşak Belediyesinde en çok konuşulan konulardan biriydi.

Bunlar yetmezmiş gibi, Özkan Yalım'ın kendi gazinosunda çalışanların maaş ve SGK giderlerini Uşak Belediyesine ödettirmesi gerçekten de pes dedirtirdi.

Otuz yıl aradan sonra Uşak şehrimiz ilk defa sekiz ay süren su kesintileri yaşadı, insanlar susuzluktan illallah etti. Şehir içindeki patlaklar çatlaklar haftalarca, aylarca yapılmısa da, şehir içinde 7 milyon metreküp su kayıp kaçak olsa da Uşak Belediye Başkanı Özkan Yalım'a göre suçlu ve kusurlu hep başkalarıydı.

AK PARTİ'li Belediye Başkanı Nurullah Cahan tarafından 2013 yılında yapılan alt geçitlerin üstündeki Selçuklu yıldızı ve Osmanlı tuğrası tahrip edilerek ortasına Atatürk resmi konulup, alt geçitlerin girişine Başkan Yalım'a ait resimler atılarak hizmette doruk noktaya ulaşıldı(!) Bu yapılanların ecdadımıza ve alt geçitleri yapan belediye başkanlarına karşı saygısızlık olabileceği hiçbir zaman akıllarından geçmedi.

Yine, önceki dönem belediye başkanlarımızdan Ali Erdoğan tarafından yapılan amfi tiyatroya plastik sandalyeler konuldu, merhum Manisa Büyükşehir Belediye Başkanı Ferdi Zeyrek'in ismi verildi, CHP Genel Başkanı Özerk Özgür Özel'e açılış yaptırıldı, CHP Genel Başkanı Özgür Özel de "Başkanım, bu tesisleri sen mi yaptın?" diye sormadı.

Heykel yapmadan olmazdı; Başkan Özkan Yalım da Uşak'ın İsmetpaşa Caddesi'ne 2'nci Cumhurbaşkanımız İsmet İnönü'nün büstünü yaptırdı. Uşak halkı bundan memnun mudur bilemem ama açılışa gelen Malatya Milletvekili Veli Ağbaba ve CHP'liler memnundu ama en çok da büstü yapan firma memnundu.

Uşak Belediye Başkanı Özkan Yalım âdeta dışişleri bakanı gibi çalışıyordu. Belediye Başkanlığının neredeyse büyük bir kısmını ya il dışında ya da ülke dışında geçirmekteydi. Bu seyahatlerde çalışanlarının çalışmalarının daha verimli olması için belediye personelini asla yanından ayırmazdı.

Sadece Uşak ilimize değil, aynı zamanda CHP Genel Merkezine de hizmet etmesi gerekiyordu, meğerse onu da yapmış. CHP Genel Başkanı Sayın Özgür Özel'in kullandığı Mercedes marka araç için CHP Genel Merkezi her ne kadar "Biz aldık, işte faturası." dese de bu faturanın CHP Genel Merkezi tarafından ödendiğine dair bir banka dekontu gösterilmediği için bu aracın parasının ilgili firmaya Uşak Belediye Başkanının şoförü tarafından verildiği Uşak ilimizde konuşulmaktadır.

Somut olan, Özgür Özel'e ait olan aracın VIP donanımı, masrafları Uşak Belediyesine ait Sosyal Tesisler şirketi tarafından ödenmiş olup tam 7 milyon 754 bin TL para harcanmıştır. CHP Grup Başkan Vekili Ali Mahir Başarır "Belgeler nerede?" diyor. İşte, size belgeleri sunuyorum arkadaşlar. İstanbul firması olan DizaynVIP firması Uşak Belediyesi Sosyal Tesisleri şirketine 6 milyon 856 bin TL'lik ve 898 bin TL'lik 2 adet fatura keser. 6 milyon 856 bin TL'lik faturanın açıklama kısmında "Mercedes-Benz aracın iç donanımı yapılması" der ve işlem yapılan aracın motor şasi numarası yazar. Bu motor şasi numarasına dikkat edin arkadaşlar. Ve 1 Nisan 2026 tarihinde Cumhuriyet Halk Partisi Genel Merkezi Sayın Özgür Özel'e ait aracın bilgilerini paylaşır. Özgür Özel'e ait aracın motor şasi numarası ile -ne tesadüftür ki- bu faturadaki motor şasi numarası bire bir aynıdır. Demek ki Uşak Belediyesi şirketince VIP dönüşümü yapılan araç Sayın Özgür Özel'e aittir. Uşak Belediyesi muhasebesi faturada aracın şasi numarasının yazılmasından rahatsız olur çünkü bu araç Uşak Belediyesine ait değildir. Bu faturalar firmaya iptal ettirilerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bu faturalar firmaya iptal ettirilerek motor şasi numarası yazılı olmayacak şekilde 2 fatura yerine 7 milyon 754 bin TL'lik bir fatura düzenlenir ve bu fatura Uşak Belediyesi tarafından ödettilir. Cumhuriyet Halk Partisinin elinde Mercedes'ten alınmış bir fatura daha vardır ama bu faturanın ödendiğine dair herhangi bir banka dekontu olmadığı için bu faturanın naylon fatura olma ihtimali yüksektir. CHP Genel Merkezi tarafından ödendiğine dair bir banka dekontu getirirlerse ben kendilerinden özür dileyeceğim; yok, bunu getiremezlerse -şimdiye kadar da gösteremediler- bu durumda bu araç Uşak Belediyesine aittir ve Uşak Belediyesine geri teslim edilmelidir.

Değerli milletvekilleri, hani bir film vardır "Batı Cephesinde Yeni Bir Şey Yok" diye, bilirsiniz ya, yıllar geçmesine rağmen, aynı şekilde, Cumhuriyet Halk Partisinde değişen bir şey yok diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından arkadaşlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, Hatip isim vererek grubumuzu zan altında bırakmıştır, kürsüden cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Banka dekontlarını göstereceksen tamam. Banka dekontlarını göstereceksin yalnız, fatura değil, faturalar burada var.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kendileriyle ilgili kamu kaynaklarını döke saça, tepe tepe kullananlar bunlarla ilgili hiçbir hesap vermezken, hiçbir hesap veremezken bulabildikleri her ipucu üzerinden, her isnat üzerinden burada her türlü karalama yapmayı tercih ediyorlar.

Arkadaşlar, bir defa her şeyi açıkça, doğru dürüst konuşalım. Uşak Belediye Başkanımız şu anda tutuklu; nasıl tutuklandığını gördünüz, birçok insanın vicdanını yaralayacak şekilde ve bir hukuk devletinde olamayacak şekilde tutuklandı. Kendisiyle ilgili suç isnatları var, bazı deliller var, bizim de taşıyamayacağımız yükler var ama herkesin adil yargılanma hakkı var.

Şimdi, biz diyoruz ki "Bu araç Genel Merkezin kendi olanaklarıyla tefriş edilmiştir." siz diyorsunuz ki "Başka şekilde, belediye olanaklarıyla tefriş edilmiştir." Bunların hepsine karar verecek olan yargıdır. Biz fatura gösteriyoruz, Beyefendi banka havalesi bekliyor. Siz hangi sıfatla banka havalesi bekliyorsunuz bizden, hangi yetkiyle?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Uşak halkı adına.

MURAT EMİR (Devamla) - Bakın, Uşak halkı adına, Türk milleti adına bir dava açılacak ve Türk milleti adına Uşak Belediye Başkanı hesap verecek. Biz herkesin hesap vermesi gerektiğini, her birinizin, Cumhurbaşkanını başta olmak üzere, Adalet Bakanını başta olmak üzere herkesin hesap vermesi gerektiğini ve hesap verilirken de milletin gözü önünde, milletten kaçırmadan hesap verilmesi gerektiğini söylüyoruz.

Bu nedenle, buradan böyle bir şey yakalamış gibi bize çamur atabileceğinizi zannederek karalama yapmanızı şiddetle reddediyoruz. Yargılamayı bekleyin, biz belgelerimize güveniyoruz; güveniyorsanız, yüreğiniz yetiyorsa görüşürüz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Güneş, size sataşmadı. Ne diyeceksiniz?

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sataşma yok Başkanım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Tezleri reddetti; nasıl sataşmadı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Güneş, sizin iddialarınıza cevap verdi, size sataşmadı.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ama benim söylediklerime cevap vermedi Başkanım.

Bir de beni itham etti ve dolayısıyla da ben diyorum ki Başkanım, söz verirsiniz cevap vereceğim.

BAŞKAN - Yerinizden bir dakika, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkanım, biz, burada Uşak halkının hakkını korumaya çalışıyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yalan söylüyor! Uşak'taki tüm atamaları bu Beyefendi yapıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Burada diyoruz ki biz, "Bu aracın bedeli Uşak Belediyesi tarafından ödenmiştir."

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Uşak'taki, İŞKUR'daki tüm atamaları Beyefendi yapıyor. Uşaklıların hakkını yiyor bu!

BAŞKAN - Dinleyelim Sayın Tanal, bir dinleyelim.

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - Cumhuriyet Halk Partisi bir araç alamayacak kadar aciz mi de bu aracın VIP donanımını Uşak Belediyesinin şirketine yaptırıyor. Bununla ilgili fatura göstermeniz lazım, fatura.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Uşak'taki İŞKUR'ların atamasını yapıyor bu Beyefendi, yalan söylüyor Uşaklılara.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Tanal Urfa Vekili hatırlatırım.

İSMAIL GÜNEŞ (Uşak) - Fatura gösteriyorsunuz ama makbuzunu gösteremiyorsanız ve dolayısıyla da bu makbuzun ödenip ödenmediği belli değil arkadaşlar. Size diyorum ki banka dekontunu gösterin, sizden özür dileyeceğim. Eğer siz bunu gösteremezseniz, o zaman bunu kabul edeceksiniz ve bu aracı Uşak Belediyesine geri teslim edeceksiniz ve özür dileyeceksiniz Uşak halkından diyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Tamam Sayın Güneş, teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden birer dakikayla söz vereceğim.

İlk söz, Sayın Göka...

MERYEM GÖKA (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

9-11 Nisanda İstanbul'da AK PARTİ Kadın Kolları ev sahipliğinde düzenlediğimiz Uluslararası ICAPP Kadın Kolları toplantısında küresel dönüşüm çağında kadın liderliğini ele aldık.

52 ülkeden yaklaşık 350 siyasi partiyi bünyesinde bulunduran ICAPP yani Uluslararası Asya Siyasi Partiler Konferansının Kadın Kollarıyla gerçekleştirdiğimiz bu program vesilesiyle Asya'nın güçlü kadın siyasetçileriyle bir araya gelerek tecrübe paylaşımında bulunduk, iş birliğimizi pekiştirdik, ortak vizyonumuzun bir nişanesi olarak ICAPP İstanbul Bildirisi'ni kabul ettik.

Heyeti kabul eden Sayın Cumhurbaşkanımıza şükranlarımızı arz ediyor, bu sürecin mimarlarından Kadın Kolu Başkanımız Sayın Tuğba Işık Ercan'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Türkiye olarak ICAPP Kadın Kolları Dönem Başkanlığını devralmış olmaktan büyük bir onur duyuyor, üstlenilen bu görevle birlikte Asya'da partiler arası diyalog ve iş birliğinin güçlendirilmesine, bölgesel ve küresel meselelerde ortak aklın geliştirilmesine önemli katkılar sunmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çubuk...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İzmir'in Urla ilçesinde bulunan Kuşçular ve Yağcılar köylerinde 13 Martta Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından onaylanan yeni imar planlarıyla 15 hektarlık doğal sit alanı yapılaşmaya açıldı. Doğal sit alanı ve tarımsal niteliği korunacak alan statüsündeki onlarca hektarlık alanın statüsü sürdürülebilir koruma ve kontrollü kullanım alanı olarak değiştirilmiş ve bölgede lüks villa projelerinin inşa edilmesinin önü açılmıştır.

Hobi bahçelerinde yapılaşma yasaklanmışken bu değişikliğin hangi gerekçeyle açıklanabileceğini merak ediyoruz. Durumdan köylerde yaşayan insanlar da rahatsız ve hep birlikte itiraz etmeye hazırlanıyorlar.

Bu plan altmış gün askıda kalacak; bize düşen, bu projenin iptal edilmesini örgütlemek ve bunun gibi projelerin tekrar gelmemesi için mücadele etmek.

İklim krizi kapıda beklerken bu tarz projeleri hayata geçirmek, ekolojik yıkımı ve bu krizi derinleştirir. Proje derhâl iptal edilmelidir.

Doğadan elinizi çekin!

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; hizmet sektörünün can damarı olan kafe ve restoran işletmecilerimiz milyonlarca insana iş vermektedir.

Esnafımızın yüzde 1 KDV'yle alım yaparken yüzde 10 KDV'yle fiş kestiğini ve zarar ettiklerini artık görmeliyiz. Esnaf adaletsiz yükü artık taşıyamıyor, iş yerleri bir bir kapanıyor.

Çözüm: Pandemiyle getirdiğiniz bu uygulamaya son verip satış KDV oranının yüzde 2 seviyesine çekilerek alış satış dengesi kurulmalı ve küçük işletmeler için bir an önce hasılat esaslı vergilendirme modeline geçilmelidir.

Ayrıca sigara denetiminin ceza barajını aşmasıyla artık esnafın kepenk kapattığını görüyoruz. Denetleme yöntemi müşterileri de huzursuz edip esnafın onurunu, itibarını zedelemektedir. Gazi Meclisi acilen bu uygulamaya son verip çözüm bulmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Şenyaşar...

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu Meclis halkı temsil ediyorsa ülkeyi yöneten iktidar toplumsal taleplere kulak vermelidir. Halkın gündeminde adalet var, hayat pahalılığı var, yoksulluk var.

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç döneminde Meclise gelen yargı paketleri cezaevlerindeki adaletsizliğe çözüm olmadı. Kapasite fazlalığından dolayı 110 binden fazla mahpusun cezaevinde üzerinde yatacağı bir ranzası yok.

İnsanlık dışı inşa edilen S ve Y kuyu tipi cezaevlerinde devam eden dönüşümsüz açlık grevi eylemleri ciddi boyutlara ulaşmıştır. Devletin yaşamı koruma ve insan onuruna uygun koşulları sağlama yükümlülüğünü hatırlatıyoruz.

Meclisten çağırımızı Adalet Bakanına ve ilgili bütün kurumlara yapıyoruz: Cezaevlerindeki zulüm son bulsun. Erzincan Cezaevinde kalan Mehmet Durak Karak başta olmak üzere bütün hasta tutsaklar bir an önce tahliye edilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Bozan...

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, pazar günü, ülkenin 7 ilinde emekliler sokaktaydı, alanlardaydılar ve "Sefalet zulmüne son!" demek için sokaktaydılar. Mersin'de de emekli yurttaşlarımız pazar günü Mersin sahilindeydi, biz de oradaydık, emekli yurttaşlarımızla birlikteydik. Öyle güzel bir gündü ki aslında, emekli yurttaşlarımız o gün, o saatlerde çocuklarıyla, torunlarıyla orada olmalıydı, gezmeliydi, dinlenmeliydi, eğlenmeliydi ama maalesef emekli yurttaşlar, o güneşli günde insanca bir yaşam için miting ve yürüyüş yaptılar. Ben de emekli yurttaşlarımızla birlikteydim ve orada onlara sordum: "İktidarın eli yirmi dört yıldır cebinizde. Peki, iktidara hakkınızı helal ediyor musunuz?" Hep bir ağızdan dediler ki: "Hakkımızı helal etmiyoruz." Sordum: "İktidara söyleyeceğiniz başka bir şey var mı?" Dediler ki: "Dört gözle sandığı bekliyoruz; sandık önümüze gelecek, biz emekliler bu iktidarı göndereceğiz."

BAŞKAN - Sayın Çan...

MURAT ÇAN (Samsun) - AKP'nin neden olduğu ekonomik yıkım bölgemizdeki savaş koşullarıyla birleşince bu durumdan en fazla etkilenen kesim tarım kesimi olmuştur. Tarım Kredi Kooperatifleri de bu gelişmeler doğrultusunda gübre satış fiyatlarına zam yapmaktadır. Çiftçimiz bugün üre gübresini 34 liraya, DAP gübresini 42 liraya alabiliyor. Tarımsal girdi enflasyonu çiftçimizin üretim gücünü kırmış, gıda güvenliğimiz ve sofralarımız doğrudan tehdit edilmiştir. Sonuçta, gübrede son üç aylık enflasyon yüzde 75. Üreticiyi esas mağdur eden ise gübreyi almak için beklediği tarım desteği ödemeleri oldu. Kimlik numaralarına göre yapılan ilk ödeme ile son ödeme arasında yüzde 30 fiyat artışı oldu. Havzalı çiftçilerimiz haklarını helal etmiyor. Bu farkı ödemesi gereken üreticilerimiz değil, siyasi iktidardır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Elmalı ilçemizin 12 mahallesini ilçe merkezine bağlayan, aynı zamanda Elmalı'yı Fethiye'ye ve sahil bölgelerine bağlayan Elmalı-Seki yolu stratejik bir yoldur. Bu yol, dar yapısı nedeniyle iki aracın yan yana zor geçtiği, ölümlü kazaların yaşandığı bir yoldur. Nitekim, dün bu yolda meydana gelen kazada bir gencimizi kaybettik, kendisine Yüce Allah'tan rahmet diliyorum.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığının yıllardır "Duble yol yapacağız." diye söz vermesine rağmen kamulaştırılması tamamlanan bu yolun yapımıyla ilgili bugüne kadar bir adım atılmamıştır. Bu yol sebze ve meyve taşıyan tır, kamyon ve kamyonetlerle birlikte yerli ve yabancı turistlerin yoğun olarak kullandığı hem tarım hem turizm yoludur. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı bu yol yapılan kadar en azından yolun sağından ya da solundan 2 metre genişleterek yolu rahatlatmalı, kazaların önüne geçmelidir.

Elmalı-Seki yolunun bir an önce yapılmasını Elmalılı hemşehrilerim adına talep ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Güzelmansur...

MEHMET GÜZELMANSUR (Hatay) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Arşuz Devlet Hastanesinde yaşanan tablo bir sağlık sisteminin nasıl yönetilemediğinin acı bir örneğidir. Hastanede MR çekek teknik personel yok, ameliyathanelerde gerekli teçhizat eksik; doktorlarımız çaresizlik içinde hastaları İskenderun'a, Dört Yol'a, Antakya'ya sevk etmek zorunda kalıyor.

Soruyorum: Bu mudur sağlıkta erişim, bu mudur vatandaşın en temel hakkı olan sağlık hizmeti? Dahası var: Kulak burun boğaz uzmanı yok, yoğun bakım, temizlik ve klinik destek personeli yetersiz. Bunlar insan hayatını riske atan ihmallerdir.

Hatay, depremi yaşamış bir şehir. Bu kente ikinci bir mağduriyeti reva göremezsiniz. Sağlık altyapısını güçlendirmek, personel açığını derhâl kapatmak zorundasınız.

Hatay sahipsiz değildir; biz buradayız, takipçisiziz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Uysal...

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle Şehitler Haftası vesilesiyle aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve dualarla anıyorum efendim. Mersin Anamur ilçesi 55 bin dönüm arazi üzerinde 250 ton ton muz, 100 bin ton çilek üretmektedir ancak mevcut sebze meyve halimiz yeterli değildir. Millî Emlak Genel Müdürlüğü tarafından belirlenen alana bir an önce el birliğiyle, hep birlikte modern bir hal yaptırılmı efendim.

İki, Çamlıyayla Korucak Göleti on yıldan beri su tutmamaktadır. DSİ Genel Müdürlüğü tarafından teknik çalışmalara bir an önce destek verilerek hayata geçirilmesini talep ediyoruz. Köylümüzün, çiftçimizin hep yanındayız.

Saygılarımla efendim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın İrmez...

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Irak Kürdistan bölgesinde yaşayan Kürt halkına karşı 1986 yılında Saddam Hüseyin rejiminin başlattığı Enfal Harekâtı neticesinde bir soykırım devreye konuldu. Binlerce Kürt katledildi, yerleşim birimleri yakıldı ve 1 milyona yakın insan yerinden yurdundan edildi.

Orta Doğu'nun çatışmalı ve kanlı şiddet tarihinde Kürtler varlıklarını korumak ve özgürlüklerini kazanmak için mücadeleden asla vazgeçmedi; türlü bedeller ödedi ve hâlâ ödüyor. Enfal'den Halepçe'ye, Amude'den Dersim'e uzanan bu katliam tarihinde bu acıyı yüreğinde hâlen taşıyan milyonlarca Kürt'e yaşatılanları unutmadığımızı bildirmek istiyorum.

Enfal katliamının yıl dönümünde, yaralananları, göç ettirilenleri ve yaşamını yitirenleri saygı ve minnetle anıyorum. Ayrıca, katliamcıları, soykırımcıları ve insanlığa karşı suç işleyenleri lanetliyorum.

BAŞKAN - Sayın Çalkın...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Masum sivilleri hedef alan, çocukların kanı üzerinden varlığını sürdüren bir zihniyetin Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik ifadeleri alçakçadır ve asla kabul edilemez.

İsrail yönetimine açık bir uyarıdır: Gazze'de, Suriye'de, Lübnan'da ve İran'daki zulmü kirlî ithamlarla örtemezsiniz.

Ben, Kudüs Fatihî Selâhaddin Eyyubî'nin torunuyum. Biz birliğimizi tarihten, gücümüzü kardeşliğimizden alırsak, söz konusu vatanımız ve kutsalımız olduğunda tek yürek oluruz. Ey Katz, sizin fitnelerinizi bize sökmez, Türk'üyle, Kürt'üyle, Arap'ıyla biz 86 milyon Türk'üz; Türkiye'yi hiç kimse hafife almasın.

Katil İsrail'in zulmü asla payidar olamaz, bir gün insanlık huzurunda mutlaka hesap verecekler. Hükümranlık ve mutlak galibiyet yalnızca Allah'a aittir.

BAŞKAN - Sayın Bozdağ...

HEVAL BOZDAĞ (Ağrı) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Batman Beşiri Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde intihar ettiği iddia edilen mahpus Mehmet Çeviren yaşamını yitirdi; yalnızca üç hafta içinde yaşanan bu üçüncü ölüm. Daha üç hafta önce ağır hasta Mehmet Edip Taşar "Cezaevinde kalamaz." raporuna rağmen tahliye edilmeyerek yaşamını yitirmişti, ardından Kırşehir S Tipi Cezaevi'nde tutulan Rojhat Babat şüpheli şekilde yaşamını kaybetti.

S tipi ve yüksek güvenlikli cezaevlerinde uygulanan ağır tecrit, izolasyon ve sağlık hizmetlerine erişimin engellenmesi, hak ihlalleri mahpusların yaşam hakkını doğrudan tehdit ediyor. Devletin gözetimi altındaki bu ölümler açık bir yaşam hakkı ihlalidir. Çeviren'in ölümünden önce dile getirdiği baskı ve insanlık dışı koşullar araştırılmalı, sorumlular ortaya çıkarılmalı ve bu ölümler durdurulmalıdır. Bu ölümlerin de bundan sonra olacak olanların da sorumlusu Adalet Bakanlığıdır.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın Yazmacı...

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Siyasi polemik üretmek adına yerleşik yargı kararlarını ve seçim hukukunu göz ardı etmek kamuoyunu yanıltmaktan öteye geçemez. Son günlerde Siirt seçimleri üzerinden yürütülen tartışmalarda açık bir hukuki gerçekliğin çarpıtıldığını üzülen olarak görüyoruz. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk kez milletvekili seçildiği 9 Mart 2003 Siirt seçiminin ara seçim olarak nitelendirilmesi hukuki gerçeklerle bağdaşmıyor.

Siirt seçimleri Yüksek Seçim Kurulunun kararıyla iptal edilen 3 Kasım 2002 seçimlerinin yenilenmesidir. Seçimin yenilenmesi ile ara seçim hem hukuken hem de usul bakımından birbirinden tamamen farklıdır. Açık anayasal ve hukuki gerçeklere rağmen bu süreci ara seçim olarak nitelendirmek gerçeği değiştirmez, sadece yanlışta ısrarı gösterir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Toy...

RUKİYE TOY (Sivas) - "Cehennem olsa gelen, göğsümüzde söndürürüz/ Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz/ Düşer mi tek taşı sandın harim-i namusun/ Meğer ki harbe giden son nefer şehit olsun." Akif'in dizelerinden yükselen imanla verdiler canlarını Bedir'in aslanları, Çanakkale'nin kahramanları, 15 Temmuzun yiğitleri ve görev şehitleri; askerler, polisler, öğretmenler, doktorlar, savcılar ve daha niceleri.

Bugün Ezanımuhammedî semalarda yankılanıyor, al bayrağımız göklerde dalgalanıyorsa, necip milletimiz özgür ve emniyet içinde yaşıyorsa, düşman korkuyor, dost güven duyuyor, mazlum da dua ediyorsa şüphesiz şehit ve gazilerimiz sayesinde. Bizler, ancak "Terörsüz Türkiye" ve Türkiye Yüzyılı yolunda başarılı olursak onların aziz hatıralarını şad eder, fedakârlıklarını tazim edebiliriz.

Bu duygularla, idrak ettiğimiz Şehitler Haftası'nda tüm şehitlerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKÖĞLU (Bursa) - Memlekette rakamlar resmen bir felaket hikâyesi anlatıyor. Bakın, Merkez Bankamız 2025 yılı zararını 1 trilyon 65 milyar lira olarak açıkladı. Bu zarar 2024'te 700 milyar, 2023'te 818 milyar yani üç yılda 2,5 trilyon lirayı aşan bir kamu zararından bahsediyoruz. Ekonomiyi bilimle değil, talimatla yönetirseniz tabii ki sonuç bu olur. Tabii, faturayı da kim öder? Memleketin dar, sabit gelirli geniş halk kesimleri, fakir fukara, gariban; onlar öder. Milletin çıkaracağı faturadan da korktuğunuz için sandıktan da işte böyle köşe bucak kaçarsınız. Allah ıslah etsin.

BAŞKAN - Sayın Kanko...

MÜHİP KANKO (Kocaeli) - Sağlık sisteminin yükünü omuzlayan hekimlerimiz ve sağlık çalışanlarımız yıllardır hak ettikleri değeri ne yazık ki görememektedir.

Bugün buradan Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu'na açık bir çağrıda bulunuyoruz: Sağlıkçıların ve hekimlerin hakkını korumak için gerekli adımları gecikmeden atın. Özellikle yan ödemelerin emekli maaşlarına yansıtılmaması büyük bir adaletsizliktir; yıllarca ağır koşullarda çalışan sağlık emekçileri emekliliklerinde ciddi bir gelir kaybına uğramaktadır. Bu durum ne hakkaniyetle ne de sosyal devlet anlayışıyla bağdaşır.

Sağlık çalışanlarını alkışlamakla yetinmeyin, onların geleceğini güvence altına alın; yan ödemeleri emekliliğe yansıtın, mağduriyetlerini giderin. Unutmayın, güçlü bir sağlık sistemi ancak hakkı teslim edilmiş sağlık çalışanlarıyla mümkündür. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sarı...

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Balıkesir ilimiz Manyas ilçemizin Muhtarlar Derneği Başkanı Serkan Keçeci ve 17 muhtarımız bugün Ankara'da Mecliste bizleri ziyarete geldi. Belediye Başkanımız Ahmet Duru, muhtarlarımız ve Manyaslı hemşehrilerimizin ortak bir talebi var. 1940'lı yıllardan kalma 600 metrekare içerisinde hizmet görmeye çalışan Hükümet Konağı binamız ki aynı zamanda Adliyeye de yer teşkil etmekte ve yetersiz kalmaktadır. İlçemizde birçok kamu kurumu dağınık, hizmet vermekte yetersiz, eski ve kiralık mülkiyetlerde hizmet üretmektedir. Biz bu anlamda... Daha da vahim durumda olan Emniyet binamız depreme dayanıksız çıkmış ve hâlâ faaliyet göstermekte; bu, personelimiz ve vatandaşlarımız için de risk oluşturmaktadır. Mevcut binaların bir araya getirilerek tüm kamu kurumlarına, adliyeye, Emniyete, bir çatı altında olacak yerleşkede, güvenli, modern, erişilebilir yeni bir Hükümet Konağı ve kamu hizmet binası yapılmasını talep etmekteyiz.

BAŞKAN - Sayın Genç...

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAĞ-KUR'lu küçük esnafımız bugün sadece ekonomik zorluklarla değil, yıllardır çözülemeyen emeklilik sorunuyla da karşı karşıya. 7200 prim günü düzenlemesi milyonlarca esnaf için artık bir beklenti değil, tutulması gereken bir sözdür. Sayın Cumhurbaşkanı 6 Mayıs 2023'te Kayseri Cumhuriyet Meydanı'nda "Küçük esnafımızın prim ödeme gün sayısını 7200 güne indiriyoruz." dedi, aradan geçen üç yıla rağmen ortada hâlâ bir düzenleme yok. Soruyoruz: Kayseri'de verilen sözler neden tutulmadı? Esnafın oyu istenirken verilen sözleri seçimden sonra rafa kaldırmak doğru değil çünkü bu mesele yalnızca prim hesabı değildir, sabah dükkânını açan, vergisini ödeyen, ayakta kalmaya çalışan küçük esnafın alın teri meselesidir. Esnafımız artık vaat değil, adım bekliyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bilici...

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, Adana'mızın güzide ilçelerinden biri olan Ceyhan ilçemiz maalesef sahipsiz. İlk olarak, İsalı köyümüzde sel oldu. Türkiye Yüzyılı diyoruz ama vatandaşlarımız yine çamurla baş başa bırakıldı. Çağrıda bulunuyorum: DSİ hâlâ yatmaya devam ediyor, acilen bu dereyi ıslah etmeleri gerekmekte.

İkinci olarak, Ceyhan Devlet Hastanesinde bir tane bile ATM makinesi yok. Hasta yakınları, personel, ziyaretçiler bu konuda mağdurdur.

Son olarak ise 2014 yılından beri Kozan-Kadirli-Ceyhan yolunun özellikle Mercimek mevkiisi tamamen ölüm yoluna dönüşmüştür. Bu yol bitmedi, bitemedi 2014 yılından beri. Geçen hafta 1 genç kardeşimizi kurban ettik, kurban oldu. Buradan soruyorum: Daha kaç can gidecek? Adana'nın 15 ilçesiyle birlikte...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Manisa Akhisar Zeytinliova Mahallesi sakinleri şu an Genel Kurulu izliyorlar; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Sayın Meriç...

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Gaziantep'in Araban ilçesine sadece on-on beş dakika mesafede olan köylerimiz ne yazık ki idari sınır gerekçesiyle bir buçuk saat uzaklıktaki Besni ve Pazarcık'a bağlanmıştır. Aşağımülk, Yukarımülk, Sarıl, Karalar, Tetirlik, Suvarlı ve Köseceli köylerinde yaşayan vatandaşlarımız büyük mağduriyetler yaşamaktadır. Bu köylerimiz idari sınırların yanlış çizilmesi nedeniyle belediye hizmetlerinden ve acil yardımlardan mahrum kalmaktadır. Coğrafi gerekçelere aykırı olan bu durum hemşehrilerimizi kendi topraklarında maalesef çaresiz bırakmıştır. Acil durumlarda itfaiyenin veya ambulansın köylere ulaşması bir buçuk saati bulmaktadır. Bir hastanın hastaneye yetiştirilmesi ise bazen üç saati geçmektedir.

Buradan yetkililere sesleniyorum: Bu mantık dışı uygulamaya derhâl son verin. Söz konusu köylerin sınırlarını idari bağları, coğrafi yakınlıklarını dikkate alarak tekrar düzenleyin.

BAŞKAN - Sayın Aşila...

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Türkiye'de 24 milyon hektar ekilebilir arazi var. Hobi bahçeleri denilen alan yaklaşık 2-3 bin hektar yani toplamın binde 1'i bile değil ama bütün gürlüğü bunun üzerinden koparılıyor. Neden? Çünkü gerçek sorunu konuşmak istemiyorsunuz. Gerçek sorun üreticinin kazanamaması, köylerin boşalması, gençlerin topraktan kopması, maliyetlerin üreticiyi ezmesi. Parçalı arazi bahanedir. Kooperatif olan yerde parçalı arazi engel de değildir. Sorun arazi değil, sorun sistem. Köyler boşuna boşalmadı. Köyler yüzde 95 boşaldıysa bunun sorumlusu güdülen politikalar ve onları çıkaranlardır. Bir gecede köyler mahalle hâline getirildi. İnsanlar üreticiydi, bir anda tüketici oldu. Kentlere bağlanarak kâğıt üstünde mahalle hâline getirilen köyler tekrar köy vasfına kavuşmalıdır, hem de acilen diyor; teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Alp...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, geçen hafta ödenmeyen işçi alacaklarını gündeme getirmiştin Demiryollarında. Demiryolları Genel Müdürü devreye girmiş, hemen ertesi gün işçilerimizin bütün hesaplarını, paralarını ödemişler. İşçilerimizin Meclise teşekkürü var. Ben de Demiryolları Genel Müdüğüne teşekkür ediyorum. Kendisini Meclisimize bir kahve içmeye davet ediyorum.

Karslılarla kurduğu bu dostluğun pekişmesi için de Kars'a yapılması düşünülen hızlı trenin bir an evvel tamamlanmasını talep ediyoruz efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akgül...

İSMAİL AKGÜL (Bolu) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ülkemizde belediyelerin 18'inci madde uygulaması ve miras yoluyla intikal eden taşınmazlarda hissedarlar arasında yaşanan anlaşmazlıklar neticesinde açılan izaleişiyyu davaları vatandaşlarımız açısından mağduriyetlere yol açmaktadır. Bu süreçte taşınmazların mahkeme kararıyla satışa çıkarılması veya açık artırma yoluyla el değiştirmesi ailelere ait mülklerin üçüncü kişilerin eline geçmesine neden olmaktadır. Yıllarca emek verilmiş, hatırası olan aile bağlarını temsil eden bu taşınmazlar değerinin altında fiyatlarla el değiştirebilmekte, hissedarlar ekonomik ve manevi kayıplar yaşamaktadır. Vatandaşlarımız satış sürecinde aile hukukunun korunması adına öncelikle diğer hissedarlara alım hakkı tanınmasını yani hissedarlar kendi aralarında satışa öncelik verilmesini talep etmektedir.

Bu doğrultuda ilgili yasal düzenlemelerin gözden geçirilerek vatandaşlarımızın bu haklı talebine cevap verecek adımların atılmasını temenni ediyorum, saygılar sunuyoruz.

BAŞKAN - Sayın Biçer...

ADİL BİÇER (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu yüce çatı altında kuruluşun ve kurtuluşun şehri Kütahya'mızın büyük zaferini müjdelemek, şehrimizin ortak sevincini paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Kütahya'mızın gururu, göz bebeğimiz Kütahyaspor sergilediği destansı mücadeleyle şampiyon olmuş, adını bileğinin hakkıyla 2.Lig'e yazdırmıştır. Bu başarı sadece bir spor galibiyeti değildir; bu, bir şehrin tek yürek olduğunda neleri başarabileceğinin en güçlü göstergesidir. Şehir inanmış, takım kazanmıştır; şehir kenetlenmiş, zafer kaçınılmaz olmuştur. Bugün Kütahya'da sadece bir takım değil bir şehir ayağa kalkmıştır.

Buradan sahada terinin son damlasına kadar mücadele eden futbolcularımızı, bu başarıyı akıl ve inançla yoğuran teknik heyetimizi, her koşulda o armaya sahip çıkan cefakâr taraftarımızı ve emeği geçen herkesi yürekten kutluyorum. İnanıyorum ki Kütahyaspor 2. Lig'de de fark oluşturacak ve başarıyla adından söz ettirecektir. Kütahya'nın bir evladı olarak bu şampiyonluğun şehrimize hayırlı olmasını diliyorum; yolumuz açık, başarımız daim olsun.

BAŞKAN - Sayın Mullaoglu...

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Hatay'ın Kumlu ilçesine bağlı Doğuayracı Mahallemizde çok ciddi bir sorun yaşanmaktadır; Reyhanlı Barajı'ndan sızan sular bugün tarım arazilerini ve vatandaşlarımızın evlerini tehdit eder boyuta ulaşmıştır. Bölgede yaptığımız incelemelerde gördük ki mahalle halkı büyük bir endişe içindedir, vatandaşlarımız geceleri dahi huzur içinde uyamadıklarını, her an daha büyük bir tehlikeyle karşı karşıya kalabileceklerini ifade etmişlerdir. Edindiğimiz bilgilere göre barajın yapım sürecindeki eksiklikler bu sızıntının temel nedeni olmuştur. Eğer acil önlem alınmazsa bu sorun sadece Doğuayracı Mahallemizi değil, tüm Kumlu ilçemizi etkileyebilecek ciddi bir riske dönüşecektir.

Buradan yetkililere açık çağrıda bulunuyorum: Daha büyük felaketler yaşanmadan gerekli teknik incelemeler yapılmalı, kalıcı çözümler derhâl hayata geçirilmelidir. Hataylı hemşehrilerimizin can ve mal güvenliği için herkesin sorumluluk almasını bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Karaman...

MEHMET KARAMAN (Samsun) - Giresun'da özellikle Batlama Vadisi'nde 14 köyü kapsayan maden arama ruhsatı verilmiş, il genelinde ise 120 bin dönümü aşan geniş bir alan ruhsatlandırma kapsamına alınmıştır. Bu rakamlar sadece istatistik değil, fındık üretimi, su havzaları ve binlerce insanın geçim kaynağıdır. "Arama" denilerek başlayan süreçlerin çoğu zaman işletmeye dönüştüğünü geçmiş tecrübelerle biliyoruz. Vatandaşımızın rızası alınmadan, şeffaflık sağlanmadan atılan bu adımlar kabul edilemez. Hele ki Sekü Köyü'nde yapıldığı gibi mahkeme kararına rağmen çalışma yapılıyorsa bu bir köyün değil, doğrudan devletin meselesidir. Kalkınma doğayı, üretimi ve geleceği yok sayarak olmaz. Giresun'un toprağına, suyuna ve emeğine sahip çıkmak hepimizin sorumluluğudur. Sonucu düşünülmeden atılan her adım maazallah felaketle sonuçlanır. Verilen ruhsatlar ve alınan kararlar durdurulmalı ve kaldırılmalıdır.

Teşekkür ederim

BAŞKAN - Sayın Suiçmez...

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, Trabzon'un Akçaabat ilçesinin Doğanköy Mahallesi'nde tarihi köprü ayağında yıllardır ekmeğinin peşinde koşan esnafımız var. O dükkânlarda babalarının, dedelerinin alın teri var. Karayolları Genel Müdürlüğü bir yol genişletme çalışması başlatıyor ancak yola yer açarken esnafa farklı bir yer gösterilmiyor, alternatif sunulmuyor. Daha önce esnafa "Mağdur edilmeyeceksiniz." diye söz verilmesine rağmen bugün gelinen noktada Akçaabat Belediyesi mülkiyet sahibi olduğu dükkânların kirasını yenilemiyor, esnafa bir alternatif sunmuyor, âdeta "Başınızın çaresine bakın." deniliyor. Ata mirası dükkânları yıkarken esnafı sokağa atarak belediyecilik yapılmaz. Esnafımız lütuf değil, hakkını istiyor.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5 Ağustos 2025 tarihinden itibaren büyük bir iyi niyet ve özveriyle hayata geçirilen çalışmaların neticesinde ortaya konulan terörsüz Türkiye, terörsüz bölge stratejisinin bugün bir arpa boyu yol alamayışının önündeki en büyük engelin yine terör örgütü PKK ve onların Meclis çatısı altında bulunan siyasi aktörleri olduğu görülmektedir. Dün yapılan AK PARTİ MYK toplantısında MİT Başkanı tarafından bu konuda kapsamlı bilgi verildiği Sayın Ömer Çelik'in beyanlarından da anlaşılmaktadır. Esasen Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu tarafından hazırlanıp oy birliğiyle kamuoyuna açıklanan raporun ilk şartı olan tüm silahların teslimi ve bunun devlet güvenlik kurumlarınca teyit edilmesi ilkesi ortadayken bazı DEM PARTİ'li milletvekillerce bu aşamanın "bir yük" olarak tanımlanması çizip oynamamaktır, topu taca atmaktır. Bir devlet politikası olan bu süreci sabote edenler bilmelidir ki toplumsal huzurumuzun ve millî birliğimizin üzerindeki asıl yük iş birliği bu milletvekilleridir.

BAŞKAN - Sayın Işıker...

SEMİH IŞIKVER (Elâzığ) - Değerli milletvekilleri, bugün Anadolu'nun kalbinde bir bilim meşalesi gibi parlayan Elâzığ'ımızın gururu Fırat Üniversitemizin 51'inci kuruluş yıl dönümünü kutlamanın heyecanını yaşıyoruz. Yarım asır önce atılan o ilk adım bugün millî ve manevi değerlerimize bağlı, vatan sevdalısı nesiller yetiştiren dev bir çınara dönüşmüştür. Fırat Üniversitesi, sadece bir eğitim yuvası değil, bilimsel başarılarıyla ülkemizin kalkınma hedeflerine rehberlik eden köklü bir akademi kalesidir. Bu vesileyle, başta Rektörümüz Sayın Fahrettin Göktaş olmak üzere, üniversitemizin bugünlere gelmesinde alın teri dökten, emek veren bütün akademik ve idari personelimizi gönülden tebrik ediyorum. İnanıyorum ki, Fırat Üniversitesi, Türkiye Yüzyılı vizyonuyla ülkemizin güçlü yarınlarına ışık tutmaya ve yarınlarımızın teminatı olan gençlerimizi donatmaya artan bir azimle devam edecektir.

Üniversitemizin yeni yaşını kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Varlı...

GÜLDEREN VARLI (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

14 Nisan 1988'de yaşanan Enfal katliamını ve Kürt halkına yönelik gerçekleştirilen diğer katliamları unutmamak, unutturmayacağız. Binlerce insanın katledilmesi, yerinden yurdundan edilmesi ve bir halkın varlığının hedef alınması hem Allah katında hem de evrensel hukukta açık bir suçtur. Ne yazık ki bu suçlar yalnızca geçmişte kalmamış, bugün de farklı biçimlerde sürdürülmektedir, Kürt halkının kimliği, varlığı ve kazanımları hâlen hedef alınmaktadır ancak yüzyıllardır sürdürülen bu yok etme politikalarına karşı Kürtler artık daha güçlü bir ulusal birlik iradesiyle yan yana durmaktadır. Enfal katliamında yaşamını yitirenleri saygıyla anıyoruz. Bugün Orta Doğu'da işlenen suçlar Enfal'de olduğu gibi gizli kalmayacaktır.

BAŞKAN - Sayın Hacıoğulları...

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) - Sayın Başkan, eski Türkiye'nin "Orada bir köy var, uzakta/ Gitmesek de gelmesek de tray lay lay lom." teranesi yerine Türkiye Yüzyılı'nın genç sanatçılarıyla coşkuyla bu kez yeni şarkılar söylüyoruz. Zira gitmediğiniz yer sizin değildir. Millî Eğitim Bakanımız Sayın Profesör Doktor Yusuf Tekin'in verdiği cesaretle "Kim Var?" isimli müzikalle Edirne'den Kars'a yurdun dört bir yanında inanılmaz şeyler yapıyoruz daha önce hiç yapılmayan. Örneğin, geçtiğimiz hafta Mardin, Batman, Van ve sizin memleketiniz Hakkâri Güzel Sanatlar Lisesi öğrencileriyle beraberdik. Buradan gittiğimiz her bir ilin her bir güzel sanatlar lisesine, resim bölümü öğrencilerine, sahneyi paylaştığımız Türkiye Yüzyılı sanatçılarına, "Kim var?" diye sorulduğunda "Ben buradayım." diye cevap veren öğretmen, öğrenci arkadaşlarıma selam ediyor, gözlerinden öpüyorum.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Sayın Karaosmanoğlu...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - "Osmanağaoğlu" efendim, "kara"sı yok.

BAŞKAN - Peki, öyle olsun.

Sayın Osmanağaoğlu, buyurun.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem İzmir'in Buca ilçesinde asli kodlarımızı hatırlatan güzel ve örnek bir hadiseye şahitlik ettik. Ahilik ahlakının temelini oluşturan elinin, kolunun ve sofrasının açık olması telkinini baş tacı yapan bir taksici kardeşimizin parası olmayan ve kaybolduğunu söyleyen yaşlı teyzemizi bir evlat sorumluluğuyla evine kadar götürmesi hepimizi gururlandırmıştır. Volkan Gökbaş kardeşimizin teyzemizden tek talebi olan "Dua et, yeter." ricası tüm Türkiye'de karşılık bulmuş, hepimizin hayır dualarında yer almayı sonuna kadar hak etmiştir. İzmir Şoförler ve Otomobilciler Esnaf Odası Başkanımız Erkan Özkan'ı, Volkan kardeşimizi ve tüm İzmirli şoför meslektaşlarını örnek olan bu davranışlarından dolayı kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Sakik...

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Biz Kürtler yüz yıllık bu süre içerisinde dört parça Kürt coğrafyasında çok acı dolu yıllar yaşadık, çok acılar yaşadık. Tam bundan otuz sekiz yıl önce güney Kürdistan'da Saddam katili tarafından tam üç yıl boyunca 200 bin Kürt katledildi. Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi nasıl Bosna'daki katliamları bir soykırım olarak görüyorsa, Filistin'de nasıl görüyorsa, ben de dün bir kanun teklifi hazırladım ve bu Meclise sundum, buradaki kardeşlerimize karşı yapılan bu katliamı bu Meclis bir soykırım olarak görmelidir. Eğer birlikte yaşayacak, birlikte bir hukuk oluşturacaksa Kürtlerin acısı bu Meclisin acısı olmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ayan...

DİLÂN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bugün Siverek'te yaşanan saldırı açık bir güvenlik skandalıdır. 19 yaşındaki bir saldırgan, elini kolunu sallaya sallaya pompalı tüfekle bir liseye girerek 10'u öğrenci olmak üzere 16 kişiyi yaraladı. Bu, münferit bir olay değil sistematik bir ihmaller zinciridir. Açıktır ki okullar güvende değil, öğrenciler güvende değil, öğretmenler güvende değil. Önceden yapılan tehditlere rağmen hiçbir önlem alınmamış; bu, kabul edilemez bir zafiyetin ta kendisidir. Peki, bunun hesabını kim verecek?

Buradan Millî Eğitim Bakanlığına ve İçişleri Bakanlığına sesleniyoruz, gerekli sorumlulukları almaya davet ediyoruz. Artık somut ve caydırıcı adımlar atın diyoruz.

BAŞKAN - Sayın Kılıç...

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Antalya Kaş başta olmak üzere Gökçeyazı, Çerler ve çevresinde sit alanlarına komşu yaklaşık 140 futbol sahası büyüklüğündeki ormanlık alanların mermer ve krom madencilğine açılması kabul edilemez. Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü eliyle yapılan bu ihaleler, tarımı, su kaynaklarını ve doğal mirası tehdit etmektedir. Bir yandan güya ormanı, toprağı korumak amacıyla torba kanunlar getirirken diğer yandan bu faaliyetleri yapıyorsunuz. Bölge halkı haklı olarak itiraz etmektedir. Ortak mirasımız ormanları ranta kurban etmeyin. Maden varsa elbette çıkarılmalı ama şirketlerin çıkarları için değil. Kısa vadeli rant uğruna Kaş'ın doğası feda edilemez. Bu projeler derhâl durdurulmalı, bölge koruma altına alınmalıdır diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Başkanım.

Dün Ankara'da İl Başkanımız Sayın Ümit Erkol'a destek için yapılan demokratik oturma eylemi sırasında çok ağır bir hukuk ihlali yaşandı. Yanıma gelip yalnızca fotoğraf çekmek isteyen gençler polis tarafından engellendi. Soruyorum: Bu talimatı kim verdi? İçişleri Bakanlığı mı verdi? Ankara Valiliği mi verdi? Yoksa halk ile milletvekilinin elinden temas yapmaktan korkan siyasi iktidar mı verdi? Bir milletvekilinin yurttaşla buluşmasını, fotoğraf çekmesini engellemek siyasi faaliyete katılma hakkına açıkça müdahaledir. Gençlerin fotoğrafından korkan bu iktidar aslında halkın iradesinden korkuyor demektir. Bu hukuksuz emri verenler açıklansın.

Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz. Demokrasiye polis bariyeri kurulamaz.

BAŞKAN - Sayın Arslan...

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Bilindiği gibi 14-20 Nisan Şehitler Haftası. Bölünmesin diye millet, baki kalsın diye devlet, toprağa düşen gül yüzlü fidanlarımızın en büyük mirası bayrak, millet ve devlet şuurudur. Anne ve babalarının göz ışığı, milletimizin dev çınarları, Peygamber Efendimiz'in komşuları, vatan yürekli kahraman şehitlerimizin hatırası ve mirası en mukaddes

emanetimizdir. Takip ettiğimiz iz şehitlerimizin izidir. Bugün şehitlerimizin izini ve mirasını lekelemeye, yok etmeye çalışanlar olsa da Türk milletinin bin yıllık yemini ve şehitlerimizin aziz hatırası karşısında mağlup olacakları ortadadır.

Şehitler Haftası münasebetiyle, vatani karşılıksız seven, millet ve devlet şuurunun abidesi tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Ben de vardım.

BAŞKAN - Daha sonra... Önce Sayın Grup Başkan Vekillerine söz vereceğim. (CHP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, çok sayıda milletvekili arkadaşımız sisteme girmiş, inanın, çok fazla, Grup Başkan Vekillerinden sonra tekrar devam edeceğiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurunuz.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu hafta Şehitler Haftası, bağımsızlığımız ve milletimizin huzuru uğruna canlarını feda eden aziz şehitlerimizi bir kez daha derin bir hürmetle anıyoruz. Şehitler Haftası nedeniyle her yıl yürek yakan, gurur veren haklı konuşmalar yaparız ancak asıl vazifemiz, şehitlerimizin uğruna fedayıcıan eylediği değerleri korumak, devleti ve vatani adaletiyle, refahıyla ve kurumsal aklıyla sarsılmaz bir hâle getirmektir. Acılı anaların, babaların ve evlatların yüzüne mahcubiyetsiz bir şekilde bakabilmenin tek yolu, hukuku, eğitimi, liyakati ve devleti herkesin devleti yapacak sarsılmaz değerlerle, ilkelerle donatacak hâle getirmektir. Bu ağır sorumluluğun bilinciyle aziz şehitlerimizin hatıraları önünde sadece hürmetle değil onlara verilmiş olan sözlerin, ödenmesi gereken borçların ağırlığının bilinciyle eğiliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, bu hafta Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlarından Sayın Hüsamet Cindoruk'u kaybettik. Kendisi, siyasi yürüyüşünü "Ben darbelerin hem kurbanıyım hem de tanığıyım." diyerek özetlemişti. Cindoruk'un tanığı ve kurbanı olduğu o vesayet dönemlerinin bu topraklarda bir daha asla yaşanmamasının tek yolu, hukukun üstünlüğünü devletin pusulası yapmaktır. Sayın Cindoruk'un hatırasını bir kere daha yâd ediyor, kişilere değil kurallara ve hukuka bağlı bir Türkiye ve yönetim inancıyla Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Başkanım, bu hafta anmamız gereken acı vakalardan biri de Irak'ta 1986 ve 1989 yılları arasında 200 bine yakın insanın yaşamını yitirdiği, 4.500 civarında köyün tahrip edildiği, 1 milyondan fazla kişinin mülteci durumuna düşürüldüğü ve 16 Mart 1988 Halepçe katliamı ile bir soykırım olarak tescillenmiş, üç yıl süren Enfal katliamının da yıl dönümü içerisindeyiz. Enfal katliamı birçok devletin parlamentosu tarafından da soykırım olarak tanımlanmıştır. Bu acılı hatıraları yâd etmemiz sadece bir anma değil içinde bulunduğumuz bu türbülans döneminde de Orta Doğu'yu Türk, Kürt, Arap ve diğer bütün dinî ve etnik unsurlarla birlikte barış içerisinde bir yaşama, barış içerisinde bir bölgeye dönüştürmenin sorumluluğu içerisindeyiz. Ümit ediyoruz ki hem ülkemizde hem komşularımızla ilişkilerimizde bu acılı hatıralardan ders alan yaklaşım içerisinde bölgemizi İsrail'in soykırımcı politikalarının oyunu ve parçası olmuş bir bölge olmaktan çıkartır, bütün devletleri barış adasına dönüştürürüz diyorum.

Sayın Başkanım, burada geçtiğimiz hafta yaptığımız konuşmalardan birinde, gerçekten Türkiye'de ehliyet ve liyakatin ne hâle düştüğünü gösteren trajikomik bir vakayı paylaşmış idik. Bu vaka Tozkoparan İskender filmindeki bir aksesuarın Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunda, hem belediyelerin hem Bakanlığın hem Valiliğin temsil edildiği bir kurulda tarihî eser olarak tescilli vakasıydı. Konu kamuoyuna mal olunca burada, bir kurulda bir yetkilinin görevden alındığı anlaşılıyor. Ancak unutmayalım ki bu vaka tekil bir vaka değildir. Elbette bir soruşturma yürütülmüş olması olumludur. Bunun akademik yönü de vardır; dergilerde akademik makale olarak yayınlanmış olması birçok safhada bu hatanın yapıldığını gösteriyor. Çok geriye değil, sadece son birkaç yıla baktığımızda 2023 yılında Ankara Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinde yeni yontulmuş bir mermere Bizans eseri tescilinin yapıldığını, 2022 yılında Aydın'da muhtemelen bir eser kaçırılma işleminin parçası olarak Donatello heykeline sahtelik raporu verilerek adli soruşturmadan uzaklaştırıldığını, 2017 yılında Batman'da paha biçilmez altınların müzeden kaybolduğunu, aynı şekilde Uşak'ta paha biçilmez eserlerin sahtesiyle değiştirildiğini hatırladığımızda kültürel mirasımızı yeterince koruyamadığımızı görüyoruz. Tescil mekanizmalarındaki masabaşı kolaycılık, koruma mekanizmalarındaki denetimsizlik, şüphesiz, artık tekil olaylar olmaktan çıkmış, birer sistematik soruna dönüşmüştür. Bu konuda Kültür ve Turizm Bakanlığına bu son olayı da vesile bilerek daha sistematik sorunların tespiti ve daha kurumsal tedbirler alınması gerektiğini hatırlatıyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkanım, 17 Haziran 2020 yılında Tunceli'de Gülistan Doku kayboldu ve altı yıldır ailesi, arkadaşları, vatandaşlarımız "Gülistan Doku nerede?" diye bir adalet arayışında, bir hukuk arayışında mücadele verdiler. Bu sabah ajanslara düşen bir haberde Tunceli Cumhuriyet Başsavcılığının 13 şüpheli hakkında gözaltı kararı verdiği ifade ediliyor.

Doğrusu, olayı ilk günden beri takip ediyor idik. Bu 13 şüphelinin ismi ilk günden beri gündemdeydi ve bu 13 şüpheliden 6'sının ya polis memuru ya vali yakını veyahut da özel idare çalışanı gibi kamu görevlisi olması bu altı yıl boyunca bu olayın aydınlatılmamasının arkasında bir karartma iradesinin olup olmadığı yönünde çok güçlü sorular üretmişti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Ben görevine yeni başladığı anlaşılan Tunceli Cumhuriyet Başsavcısının bu olayı hukuk sınırları içerisinde kalarak hem Gülistan Doku ve ailesinin hukukunu koruyan hem de sosyal medya lincisiyle birilerinin hak etmediği hâlde sanık veya mağdur durumuna düşmesini önleyecek bir incelik ve dikkatle bu soruşturmayı yürüteceğine olan inancımı veya umudumu burada ifade etmek istiyorum.

Tabii, Gülistan Doku soruşturmasındaki soruşturma problemlerini anınca doğrusu bu hafta yayınlanan bir belgesel nedeniyle bir kere daha gündeme gelen Narin Güran dosyasına da değinmemek mümkün değil.

Bildiğiniz gibi Türkiye'de bir ceza soruşturması ortalama bin iki yüz yetmiş altı günde yani üç buçuk yıllık bir sürede sonuçlanıyorken Narin Güran dosyası tam bir yılda kesinleştirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - En vahimi, tüm soruşturma problemlerini sanıklar bir temyiz sebebi yapmamış olsa dahi, sanık lehine değerlendirilmesi gereken bu dosyayı Yargıtayın ilgili dairesi on beş günde onadı. Onlarca klasörlük bir dosyanın on beş günde nasıl onandığı doğrusu büyük bir soru işaretiydi. Şimdi, bulunduğumuz aşamada dosya kesinleşti, sadece Anayasa Mahkemesine yapılmış bir başvuru var. Ancak bu dosyanın yeniden yargılama yoluyla ele alınarak gerçek anlamda aydınlatılması ne kolluğun dosyayı aydınlatma telaşı içerisinde bir yönlendirme yapma hâlinin ne birtakım medya mensuplarının kullanılmış olma halinin ne de ister ilk derecede ister bölge adliyede ki bölge adliyede İstinaf Mahkemesi Başkanının çok geniş bir şerhi olduğunu biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Neticede Yargıtaydaki tüm inceleme safhalarının hukukçuların inka olacağı bir inceleme, bir hassasiyetle tekrar ele alınması için yargı makamlarına çağrıda bulunuyoruz hem Gülistan Doku hem de yayınlanan bu belgeseli fırsat bilerek.

Tabii, gündem yoğun. Son olarak soykırımcı, haydut, korsan devlet İsrail'in Türkiye Cumhuriyeti'ne ve Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanına yönelik sosyal medya saldırıları tabii ki kabul edilemez. Bu, her seviyede cevabını alacak bir durumdur. Soykırımcı bir haydut devletin Türkiye'ye vereceği, Türkiye'nin Cumhurbaşkanına vereceği hiçbir ders yoktur. Ancak İsrail'in Türkiye'yi de açıkça hedef aldığı göz önüne alındığında Türkiye'nin hem diplomatik hem ticari olarak İsrail'e karşı hangi tedbirleri aldığı, uluslararası hukuktan kaynaklanan hangi imkânları kullandığı, Avrupa Birliği ülkeleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Bitiriyorum efendim, son otuz saniye.

BAŞKAN - Buyurun, bitirin.

MEHMET EMİN EKMEK (Mersin) - Avrupa Birliği üye devletleri, Amerika Birleşik Devletleri ve Körfez ülkeleri gibi Türkiye'nin dostane ilişki yürüttüğü devletlere karşı, İsrail'in Türkiye'ye karşı hasmane tutumuna karşı ortak bir tutum geliştirme konusunda, hangi tedbirleri aldığı konusunda doğrusu yeterince bilgi sahibi değiliz. İsrail'le sosyal medyadan atışmak değil siyasi, diplomatik ve hukuki zeminde tam ve geniş bir mücadele için Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bu iktidara, bu devlete devşirilmesi gereken bir güç varsa burada bütün partilerin devletimizin yanında olduğunu ifade etmek gerektiğini söylüyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Sayın Turhan Çömez.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Üzerinde özgürce yaşadığımız bu toprakların her karışında yiğitlerimizin kahramanlığı, annelerin, eşlerin gözyaşı, şehitlerimizin mukaddes kanları vardır. 14-20 Nisan Şehitler Haftası sadece bir anma haftası değil aziz Türk milletinin hafızasının, vicdanının ve minnet duygusunun yeniden dirildiği mukaddes günlerdir. Biliyoruz ve inanıyoruz ki Çanakkale'de, Sakarya'da, Dumlupınar'da, terörle mücadelede, sınır ötesinde bu vatan için can veren her bir kahramanımız milletimizin ebedi istiklalinin sarsılmaz mührüdür. Onlar, bayrağımız sonsuza dek dalgalansın, bu vatanın evlatları sonsuza dek başı dik, onurlu, güvenli ve özgürce yaşasın diye ölüme koşular. Aziz vatanımız uğruna canlarını feda eden bütün şehitlerimizi rahmet, minnet ve sonsuz şükranla anıyorum; ruhları şad, makamları ali olsun. Aziz hatıraları önünde saygıyla eğiliyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, süt üreticileri Türkiye'nin her yerinde ciddi bir sıkıntı içerisinde; sürekli feryat ediyorlar, sürekli bir çare arıyorlar. En son ocak ayının ortasında çiğ süt fiyatları açıklandı ve o zaman Sayın Bakan açıkça, net bir şekilde "Her üç ayda bir çiğ süt fiyatlarını güncelleyeceğiz." dedi fakat o günden beri bu sözünün arkasında durmadı ve çiğ süt fiyatlarıyla ilgili bir revizyon yapılmadı. Ancak aylık olarak, sürekli, çiğ süt üretimiyle ilgili girdi maliyetlerinde çok ciddi artışlar var, süt üreticilerimiz gerçekten feryat ediyor ve birçoğu hayvanlarını kesime götürme noktasına gelmiş.

Balıkesir'den bugün fiyat aldım. Şu anda Ulusal Süt Konseyinin vermiş olduğu fiyat 22,22 lira iken Balıkesir'de üretim 24-25 liraya mal oluyor. Öte yandan TÜSEAD'ın açıklamış olduğu rakamlara baktığımızda bu maliyet fiyatının 27-28 liralara bulunduğu anlaşılıyor. Bu şartlar altında süt üreticilerinin varlığını sürdürmesi, hayvanlarına sahip çıkabilmesi, Türk ekonomisine katkıda bulunabilmesi mümkün değil. Bu itibarla, giderek artan maliyetlerle ilgili iktidarın mutlaka önlem alması lazım, tedbir alması lazım. Çiftçilerimizin en temel girdi maliyeti yem; her ay, neredeyse her hafta yeme zam geliyor. Yanı sıra enerji maliyetleri, yanı sıra mazot maliyetleri, diğer bakım maliyetleri, özellikle veterinerlik maliyetleri aldı başını gitti. Özellikle krediye ulaşım son derece zor, kredi faizleri aldı başını gitti, maalesef şu anda süt üreticileri kan ağlıyor. Eğer böyle giderse, birkaç hafta içerisinde tedbir alınmazsa, hayvanlar kesime gidecek ve ondan sonra çok daha büyük problemlerle karşı karşıya kalacağız. Bunu öngörmüş olmalı ki Tarım Bakanlığı, Et ve Süt Kurumu derhâl bir çare bulmuş. Nedir o çare? Süt tozu üretimi normal şartlarda ihracat kaydıyla üretiliyordu, hemen kararı değiştirmiş, üretilen süt tozları içeride tüketilsin, böylece üreticinin üzerine bir fiyat baskısı yapılsın; bundan derhâl vazgeçilmesi lazım.

İkincisi, dâhiyane bir çözüm buldular çünkü her şeye ithalatta çözüm bulan iktidar dedi ki: "İtalya'dan tereyağı ithal edelim, bu problemi çözelim, fiyatın üzerine baskı uygulayalım." Allah aşkına kendinize gelin, üretimle ilgili bu sorunları tek tek yerinde inceleyin, çare bulun; aksi hâlde, "Param var ki ithal ederim." dersiniz, dışarıdan yüksek faizle tefeciden aldığınız paradan medet umarsanız bir süre sonra sektörü batırırsınız.

Faizler yüzde 57'lere dayanmış, üretici tefecinin maalesef pençesine düşmüş ama Ziraat Bankası da başka bir zulüm yapıyor maalesef üreticilerimize, diyor ki: "Ben sana kredi veririm." İmzayı atıyor, faiz çalışmaya başlıyor ama yirmi gün, yirmi beş gün, bazen bir ay o parayı üreticiye vermiyor, faiziyle çalıştırıyor, bir taraftan da o parayı kendisi kullanıyor. Artık bunlardan vazgeçin, derhâl üreticinin yanında olun; aksi hâlde, bu şartlar böyle devam edecek olursa Türkiye ağır bir protein krizine girecek. Zaten etle ilgili tartışmaları sürdürüyoruz.

Öte yandan, Sayın Erdoğan'ın birkaç yıl önce "Tarladan Sofraya" sloganıyla kurulmasına büyük katkı sağlamış olduğu Tarım Kredi marketlerinden bahsetmek istiyorum: Bakın, Tarım Kredi marketlerine geçtiğimiz aylarda tam 4 milyar liralık bir katkı sağlandı, bir avans verildi. Niye? Tarım Kredi marketleri meğer batıyormuş, meğer zarar ediyormuş. Koskoca Tarım Kredi marketi niye zarar eder Allah aşkına?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Koskoca Tarım Kredi marketi niye zarar eder? Çiftçiden almanız gereken ürünü alırsınız, paketlersiniz; çiftçimiz de desteklenmiş olur, tüketici de de desteklenmiş olur. 2023 yılına kadar bu böyle gitti. O tarihe kadar Tarım Kredi marketleri kâr etti fakat 2023 yılında Tarım Kredi marketlerini yönetenler acayip bir şey keşfettiler, bir rant keşfettiler, bir talan düzeni keşfettiler ve çiftçiden alımları kestiler, aracı kurumlar marifetiyle Tarım Kredi marketlerine ürün almaya başladılar. Yaklaşık 1.100 ürün kullanılıyor. Bunların sadece 100 tanesi Türk çiftçisinden alınıyor, yaklaşık bin ürün araçlardan toparlanmaya başlanıyor ve bundan dolayı da büyük zararlar söz konusu.

Bakın, zararlara şöyle bir baktım, raporlar da elimde, 2023'e kadar kâr eden şirket, 2024, 2025 yıllarında bugünün parasıyla toplam 10 milyar lira zarar etmiş. Bir daha söylüyorum: 10 milyar lira zarar etmiş. Peki, bu zararı niye etmiş?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin lütfen.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu zararın arkasında rant olduğu için yapmış.

Ayrıca, geçtiğimiz günlerde hatırlattım hâlâ cevap gelmedi, bir buçuk yıl önce Tarım Kredi marketlerinde büyük bir soygunu ifşa ettim, özellikle Ankara'da. Ankara'da sahte faturalarla Tarım Kredi marketlerini soyanları ifşa ettim ve Sayın Bakana sordum: "Allah aşkına, nedir bu? Tarım Kredi marketleri sahte faturayla milyonlarca lira dolandırılmış, nedir bu işin aslı?" Detayları da verdim ama hâlâ cevap vermiyor, veremiyor ve maalesef Tarım Kredi marketleri zarar etmeye devam ediyor.

Peki, ne yaptı Tarım Kredi marketleri? Oturdum, Tarım Kredi marketlerinin fiyat artışlarını ve aylık enflasyonları araştırdım. Bakın, özellikle mart ayındaki fiyat artışları inanılmaz. Tarım kredi marketlerinde mart ayındaki enflasyon yüzde 7,49, aynı mahiyetteki zincir marketlerdeki enflasyon yüzde 4,40 yani tüketiciyi korumak, kollamak; üreticiyi korumak, kollamak üzerine kurulmuş ama mart...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...ayında zincir marketlerin 2 katı kadar enflasyon var. Niye yaptılar bunu? Çünkü zarar ediyor, çünkü batırdılar; korkunç bir tezgâh kurulmuş, korkunç bir rant ve hırsızlık mekanizması kurulmuş. Hiç olmazsa şu soru önergelerimize cevap verin, vermezseniz konuşmaya devam edeceğim. Tarihe not düşmek için söylüyorum bunları çünkü göz göre göre Türk çiftçisini de batırıyorsunuz, maalesef tüketiciye de büyük eziyet ediyorsunuz.

Gelelim yine Tarım Kredi Kooperatiflerine bağlı lisanslı depoculuğa. Tarım Kredi marketleri zarar etmiş de burası etmeyecek mi? Burası da zarar etmiş, hem 2024'te hem 2025'te ciddi zararlar etmiş. Bakıyorum, kim yönetiyor burayı? Bir de bakıyorsunuz eski bir AK PARTİ milletvekili, öte yandan, yine başka AK PARTİ'li isimler yönetiyor. Ya, Allah aşkına, şu sülale devrine bir son verin, şu yandaş anlayışına bir son verin, şu partililere iş bulma anlayışına bir son verin. Bu kurumları doğru düzgün yönetin, zarar ediyorsa da hesap sorun yani milletvekilliği bitmiş, illa buraya oturtup ona maaş vermek, huzur hakkı vermek zorunda mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Hem batırıyolar hem ceplerini dolduruyorlar hem de vatandaş mağdur ediliyor. Dolayısıyla, bununla ilgili de lütfen Lisanslı Depoculuk AŞ'deki yöneticilere de bir çekidüzen verin. Bu yaşananların faturasını millete değil, yöneten insanlara ödetin.

Öte yandan, Tarım Kredi Kooperatiflerinin gübre meselesi, birkaç kere söyledim, bir daha söyleyeceğim: Tarım Kredi Kooperatiflerinin gübresi, şu anda yüzde 75 zamlı çiftçiye vermiş olduğu gübre Tarım Kredi Kooperatiflerinin deposuna yılbaşından önce girdi. Peki, Allah aşkına, çiftçinin parasıyla yönettiğiniz bu kooperatiflerde çiftçiye yüzde 75 zamlı gübre vermenizin ne manası var? Hiç olmazsa bu dönemde, gübre fiyatlarının arttığı bu dönemde çiftçiyi korumanız, kollamanız gerekmiyor mu? Hayır çünkü onların derdi bir rant mekanizması. Onların anlayışı, çiftçi falan değil sadece ve sadece yandaşları ve etrafı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Şimdi, özellikle, bütün bu anlattığım Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Kredi Lisanslı Depoculuk AŞ; kim yönetiyor bunu? Bir bakıyorsunuz, yönetiminin içerisinde AKP'li eski vekiller var, eskiden AKP'den milletvekili olmak için müracaat edenler var, belediye başkanı olmak için müracaat edenler var. Mutlaka sizler de biliyorsunuz, hepsinin kayıtları var, isimlerini tekrar etmeyeceğim. Fakat böyle bir devasa yapı, bu holding göz göre göre çöküyor, batırılıyor, çiftçinin yanında yer almıyor; bir taraftan da maalesef yöneticiler ceplerini doldurdukça dolduruyor. Tarım Kredi Kooperatifleri Genel Müdürü batırmış bu şirketi ya; kooperatifleri batırmış, marketi batırmış. Lisanslı Depoculuk AŞ'yi batırmış bir yönetici, cebine ayda 1,5 milyon lira para koyuyor; huzur hakkıymış. Nereden alıyor bunu? İran'daki iştirakçi Razi Petrol'den cebine her ay 10 bin euro huzur hakkı. Ya, Allah

aşkına, bu huzur hakkını cebine indireceğine versene köylüye, versene çiftçiye de hiç olmazsa şu anda feryat eden köylü, çiftçi bundan istifade etsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Son bir cümle Sayın Başkanım, bitiriyorum.

BAŞKAN - Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bir şirketi batıracaksınız, iki yıl içerisinde sadece marketlerden 10 milyar lira zarar ettireceksiniz, milletten topladığınız parayla buraları tekrar abat etmeye çalışacaksınız; üretici perişan, tüketici perişan; ağalar orada keyif çatacaklar, ceplerine milyonları indirdikçe indirecekler. Köylü enflasyon altında feryat ederken, girdi maliyetlerinden feryat ederken beyler ceplerine huzur hakkı olsun diye milyonları indirecek.

Açıkça buradan ilan ediyorum: Gelin, bu düzenden vazgeçin. Şu anlattığım manzara, şu ortaya koymuş olduğum fotoğraf aslında Türkiye'de bütün kurumlarda var; Türkiye'yi nasıl yönettiğinizin açık bir manzarası, açık bir göstergesi. Gelin, bu rant ve talan anlayışından vazgeçin, yandaşlarınızın cebini doldurmaktan vazgeçin; milletin derdiyle, milletin çilesiyle meşgul olun. Köylü kan ağlıyor, hayvan yetiştiricisi kan ağlıyor.

Son bir kez daha sizi buradan ikaz ediyorum: Gelin, bu ülkeyi adam gibi idare edin yoksa da bırakın gidin, biz gelir gereğini yaparız.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Filiz Kılıç.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri ve ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti, Şanlıurfa Siverek'te bu sabah saatlerinde meydana gelen o menfur olaydan dolayı çok üzüntü duyduğumuzu belirtmek isterim. Yaralananlara acil şifalar diliyoruz Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz olarak.

Bu söz konusu olay hafife alınacak bir olay değildir, tüm bakanlıkları bu konuda gerekli incelemeleri yapmaları ve gerekli tedbirleri almaları noktasında bir kez daha göreve davet etmek istiyoruz. Çocuklarımız tehlike altında ve yine çocuklarımız suça sürükleniyorlar. Biliyorsunuz, Mecliste aslında bu konuda bir komisyon da kuruldu. Bu tür hadiselerin tekrar yaşanmaması için ne yapılması gerekiyorsa mutlaka yapılmalı. Bizler de bu noktada her türlü göreve hazır olduğumuzu bir kez daha belirtmek istiyoruz.

Sayın milletvekilleri, tarihin en kritik eşiklerinden birinde, coğrafyamızın ve insanlığın kaderini tayin edecek olaylara şahitlik ediyoruz maalesef. Geçtiğimiz günlerde İslamabad'da İran ve ABD heyetleri arasında gerçekleştirilen ve yirmi bir saat süren o kritik temasları hepimiz büyük bir dikkatle takip ettik. Ne hazindir ki bu uzun mesainin neticesiz kalması barış umutlarını bir kez daha karanlığa mahkûm etmiştir. Bugün, artık, üçüncü dünya savaşı senaryoları bir kurgu değil yüksek sesle konuşulan bir felaket ihtimali hâline gelmiştir. Oysa insanlığın ihtiyacı olan şey, kan ve gözyaşını besleyen bir savaş değil savaş kalıcı ve onurlu bir barışa dönüştürecek o büyük iradedir. Dünyanın içinde bulunduğu bu buhranlı şartlar altında bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin o her zamanki öngörüsü ve vakarıyla işaret ettiği hakikat, aslında çıkış yolunun ta kendisidir. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Antonio Guterres'in de çağrısıyla örtüşen bu büyük vizyon, küresel bir yangını söndürecek yegâne formüldür.

Cani Netanyahu'nun Cumhurbaşkanımıza saldırması elbette tesadüf değil. Türkiye'nin bölgedeki ateş çemberinde dik duruşu, bölgesini muhafaza edişi ve mazlumların yanında oluşu birilerinin hayalini kurmak istediği oyunları bozmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti, bu tür kirlenmiş salyalı ağızların lafıyla sarsılacak ya da kanla beslenen bu canilerin propagandalarıyla duruşu değiştirilecek bir devlet değildir. Cumhur İttifakı "önce ülkem ve milletim" düsturuyla "lider ülke Türkiye" vizyonu ile yoluna devam etmektedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yöneltilen dil, doğrudan milletimizin itibarına ve millî irademize yöneltilmiştir. Cumhurbaşkanımızın yanındayız; ülkemiz üzerine kurulan her türlü oyunun karşısında barajız, duvarız, yıkılmaz bir kaleyiz.

Kıymetli milletvekilleri, vatani sadece bir toprak parçası değil bir namus ve mukaddes bir emanet bilenlerin, o emanet yere düşmesin diye kendi gövdesini siper edenlerin haftasındayız. 14-20 Nisan Şehitler Haftası, bizler için, sadece takvimdeki bir yaprak değil her bir şehidimizin son nefesiyle mühürlenmiş bir vefa borcudur. Kelimelerin kifayetsiz, cümlelerin boynu bükük kaldığı bir makamdır şehadet. Bu toprakların her bir karışı "benim vatanım" "benim milletim" diyerek serden geçen yiğitlerin, o inanmış yüreklerin kanıyla yoğrulmuştur. Onlar; ölümü öldürenler, dünyevi tüm ikballeri ellerinin tersiyle itip ebedi bir zafere kanat açanlardır. Vatan uğruna can veren her bir kahramanımız; bu milletin göğsüne takılmış şeref madalyası, semalarımızda hiç dinmeyecek olan ezan ve inmeyecek olan al bayraktır.

27 Mayıs Ülkücü Şehitleri Anma Günü yaklaşırken de özellikle ömürlerini Türk-İslam ülküsüne adanmış, çilenin her türlü süne "eyvallah" demiş ülkücü şehitlerimizi anarken yüreğimizdeki sırrı daha da derinleşir. Onlar; vatanın en zor günlerinde birer bozkurt gibi ayağa kalkan, tabutluklarda devleşen, darağaçlarında bile "Vatan sağ olsun!" diye haykıran yiğitlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Yusuf yüzlü, hilal bakışlı o fidanların, Ruhi Kılıçkırın'dan Fırat Yılmaz Çakıroğlu'na kadar uzanan o kutlu zincirin her bir halkası bizlere devredilen mukaddes mirastır. Onlar, sadece birer isim değil sarsılmaz bir iman, eğilmeyen bir başın ve lekelenmemiş bir davanın sembolleridir. Gönüllerimiz mahzun, gözlerimiz buğulu olsa da başımız her daim diktir çünkü Hüseyin Nihal Atsız'ın da dediği gibi "Sızlasa da gönüller düşenlerin yasından/Koşar adım gitmeli onların arkasından." Bizler, o yiğitlerin arkasından sadece yas tutanlar değil onların yarım bıraktığı sevdayı, ufkumuza çizdikleri Turan hayalini ve davayı omuzlayanlarız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Devam edin.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Başta Gazi Mustafa Kemal ve silah arkadaşları olmak üzere dün şehadetinin yıl dönümünde dualarla yâd ettiğimiz ülkücü şehidimiz Alper Tunga Uytun'u, vatanın bekası için canını feda eden tüm Mehmetçiklerimizi, Emniyet mensuplarımızı ve davası uğruna toprağa düşen ülkücü şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyoruz. Ruhları şad, mekânları cennet, makamları ali olsun diyor; Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi adına Sayın Sezai Temelli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerime Enfal soykırımında yitirdiğimiz 200 binden fazla insanımızı, Kürt halkını anarak başlamak istiyorum. Evet, büyük bir acı fakat bu coğrafyanın kaderinde hep bu acılar var olageldi ama en büyüklerinden biri de 14 Nisan 1988'de Saddam rejimi tarafından, Baas rejimi tarafından gerçekleştirilen Enfal soykırımıdır. Tabii, bunun soykırım olarak kabul edilmesi gerçekten büyük önem taşıyor çünkü otoriter rejimler, faşist rejimler, baskıcı rejimler aslında halklara yönelik bu saldırılarını, bu soykırımlarını devam ettiriyorlar. Bugün bir savaşın içindeyiz Orta Doğu'da. Evet, geçmişte bu acılarımız var ama bugün de bu acılar devam ediyor; Filistin'de devam ediyor, İran'da devam ediyor. Emperyalist güçler saldırıyor, halkları katlediyorlar ama İran rejimi de bu arada Kürtleri idam etmeye devam ediyor çünkü bütün Orta Doğu'ya baktığımızda, Mezopotamya'ya baktığımızda gördüğümüz manzara şudur: Kürt meselesinin demokratik çözümünden yoksun kalan toplumlar sürekli olarak işte bu soykırımlara, bu acılara sürüklendiler, maruz kaldılar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, gerçekten Kürt meselesinin demokratik çözümü adına çok önemli bir evredeyiz. Türkiye bu anlamda önemli bir adım atıyor, cesaretle atıyor. Bugüne kadar, evet, yakındığımız, eleştirdiğimiz konular olsa da önemli bir mesafeyi katettik ama yetersiz. Şimdi ısrarcı olmalıyız, ısrarcı olmalıyız ve gerçekten bu barış yasalarını, bugün toplumun beklediği adımları hep beraber atmamız gerekir. Atmalıyız çünkü pozitif barışı inşa etme zamanı gelmiştir. Bakın, negatif barış konusunda atılan bu cesaretli adımların karşılığını şimdi hep birlikte üretmek zorundayız. Bir demokratik entegrasyonun kapısı açılmıştır, Türk ve Kürt halklarının bir arada yaşama olanağının koşulları yaratılmaya çalışılmaktadır. Bu konuda laf yetiştirmek, yorumlara boğulmak yerine aslında gerçekten bir demokratik müzakere zemininde geleceği hep beraber bir demokratik toplum akıyla inşa etme zamanı gelmiştir. Artık geç kalma lüksümüz yoktur, artık arabayı atların önüne koyma zamanı değildir. Doğru yöntemi bulmak, doğru tartışmaları, demokratik müzakereyi ve yasaları hayata geçirecek bir siyaseti hep birlikte var etmeliyiz. Siyaset, üzerine düşen sorumluluğu almadığı sürece işte bu barbarlıkla karşı karşıya kalır. Siyaset, üzerine düşen sorumluluğu almadığı sürece işte halklar bu soykırımlara maruz kalır, işte bu savaşlar devam eder.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önemli bir gelişme yaşandı Gülistan Doku'yla ilgili. Altı yılı geçen bir süre boyunca "Gülistan Doku nerede?" diye başta ailesi olmak üzere herkes sordu ve nihayet bir soruşturma açıldı; bu soruşturmaya bağlı olarak da 12 kişi hakkında gözaltı haberini aldık. Evet, çok geç kalınmış ama bu 12 kişinin gözaltına alınmasıyla biz şunu artık anlamış oluyoruz: Demek ki bu bir intihar değil cinayetmiş; ilk günden beri bunu söyledik. Bu ülkede tüm şüpheli kadın ölümlerinin ya da kadınların kaybolmasının arkasında mutlaka bir cinayet şüphesi vardır ve mutlaka da soruşturulmalıdır. Bugüne kadar bu ihmal edildi diye ailesi altı yıl boyunca sürekli bu acıyı yaşadı ama bu mücadeleyi vermektense geri kalmadı ve bugün bu soruşturmanın açılması önemli bir adımdır. "İntihar" dediler, delil kararttılar, her şeyi yaptılar ama dönüp baktığımızda aslında bu çaba içinde olan dönemin Tunceli Valisinden tutun da o dönemdeki İl Özel İdaresi çalışanlarına kadar birçok kişinin bu suçun içinde yer aldığını görüyoruz.

Tabii, Gülistan Doku'dan bahsetmişken Rojin Kabaiş'ten de bahsetmek istiyorum. Rojin Kabaiş'e yönelik de yine bir delil karartma, yine bir intihar meselesiyle konuya yaklaşılmaktadır. O konuda da ısrarla dile getirdiğimiz gibi Rojin Kabaiş katledilmiştir; burada da cinayet şüphesiyle soruşturma bir an önce derinleştirilmeli, yaygınlaştırılmalıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, çok kötü bir haber aldık, Urfa'da silahlı saldırı gerçekleşti. 19 yaşında bir genç, 16 kişiyi yaraladı; 16 kişi içinde kimsenin ölmemiş olması tabii ki sevindirici. Yaralama olayını gerçekleştiren genç kendi canına kıydı. Bu olayı böyle münferit bir olay diye geçiştiremeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Burada dönüp bakmamız gereken en önemli meselelerden biri şu: Bu genç nasıl elini kolunu sallayarak uzun namlulu bir silahla bu okula giriyor? İkincisi: Bu genç bu silahı nereden buluyor? Ha, diyebilirsiniz ki: "Bu ülkede silahı bulmak o kadar kolay ki!" Bireysel silahlanmada resmî rakamlara göre 32 milyondan fazla silah var yani her 2 kişiden, her 2 yetişkinden 1'i silahlı bu ülkede; kaldı ki bu resmî rakam. Dolayısıyla bu kadar yaygın silahlanmaya karşı bizim artık bir kanun teklifini bir an önce hazırlamamız ve bu bireysel silahlanmaya karşı mücadele etmemiz gerekiyor; aksi hâlde bu olaylar giderek yaygınlaşacak. Nitekim de öyle oluyor, geçmişte de buna benzer birçok vaka yaşandı. Dolayısıyla, silahla gerçekten bu ülkenin bir sorunu var ama özellikle de bireysel silahlanmanın yaygınlaşmasıyla ilgili, bununla ilgili gerekli düzenlemeler yapılmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1 Mayıs'a gidiyoruz, 1 Mayıs'a yaklaştığımız bugünlerde ülkemizden işçi manzaralarına bakmak lazım. Bugün vermiş olduğumuz grup önerimizde asgari ücreti konuşacağız. Gerçi bu ülkede asgari ücret âdeta bir ortalama ücret oldu çünkü bu ülkede birkaç milyon insan asgari ücretin de altında ücretle çalışıyor yani artık sefalet ücretinin yaygın hâle geldiğini biliyoruz; emeklilerin ücretini zaten söylemiyorum. Dolayısıyla asgari ücret sorununa ciddi yaklaşmamız gerekiyor. Eğer gerçekten bu yoksullukla mücadele etmek gerekiyorsa bunun gereği için adım atmamız gerekiyor. Bu konuda vermiş olduğumuz araştırma önergesini tüm dikkatinizle izlemenizi ve bu konuda ortak bir çabayı hayata geçirmenizi talep ediyoruz çünkü durum vahimdir.

Tabii, bir başka önemli mesele, sadece ücret belirlenmesi değil çalışanların, işçilerin haklarının gasbıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Özellikle sendikal haklarının yok sayılması, çalışanların ücretlerinin ödenmemesi, tazminatlarının ödenmemesi, bunun ötesinde fazla mesaiye maruz kalmaları; birçok sorunu sayabiliriz.

Bakın, şu anda, Beypazarı'ndan madenciler Ankara'ya doğru yürüyorlar. Yıldızlar Holdinge bağlı Doruk Madencilikte çalışan işçiler ücretlerini alamıyorlar, bunun için mücadele ediyorlar; tazminat hakları da yok. Bu şirket sadece işçilerin ücretlerini ödememekle kalmıyor, esnafa olan borcunu da ödemiyor, kamu borçlarını da ödemiyor. Kim bu Yıldızlar Holding? Yıldızlar Holdingi çok iyi tanıyor Meclis. Neden? Çünkü Meclis Yıldızlar Holdinge ödül vermiş, bu firmaya. Bu firmaya bakmak için şu haritaya bakmak gerekiyor. Bakın, burada, sadece Yıldızlar Holdingin almış olduğu ruhsatlarla aslında yaratmış olduğu bir salgını görüyorsunuz; maden salgını yani doğayı katleden salgın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Bütün firmaları bu haritanın üzerinde işlese harita görünmez olacak yani ülkenin nasıl yok edildiğini, katledildiğini buradan görmeniz mümkün ve bu firma bunca maden ruhsatıyla ülkenin altını üstüne getirirken, ülkeyi ekolojik bir yıkıma uğrattırken bir de kazancından vergi bile ödemiyor, işçilerin ücretlerini de ödemiyor; böyle bir talan düzeniyle karşımıza çıkıyor. Sadece bu firmayla kalmıyor mesele; dönüp baktığınızda şimdi, örneğin Dersim Pülümür'de biyoçeşitlilik olarak dünya literatürüne geçmiş bir yerin biyoçeşitliliği krom madenciliği için yok ediliyor ve buradan çıkarılacak 50 bin ton kromun karşılığında 250 bin ton atık bırakılacak oraya.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - 250 bin ton atık demek, Pülümür'ün aslında ne biyoçeşitliliğinin ne de yaşamının artık kalmaması demek.

Bir başka şey, aylardır burada dile getiriyoruz, Varto meselesi, Varto'daki JES meselesi. Oranın da doğa katliamı açısından çok kritik bir önemde olduğunu dile getiriyoruz ama o konuda da bir adım atılmıyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emek, ekoloji ve kadın mücadelesinin güçlü bir şekilde bu ülkede hayata geçmesi için mücadele eden bir partiyiz. Bu anlamıyla da bu 1 Mayıs'ta savaşa karşı, emperyalizme karşı kadın özgürlükçü, ekolojik ve emek yanlısı bir buluşma için alanlarda olacağız. Biz, bugünden, hep birlikte tüm emekçileri, tüm kadınları ve ekoloji mücadelesi veren tüm kesimleri 1 Mayıs'a davet ediyoruz.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Murat Emir.

Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de sözlerime otuz sekiz yıl önce Enfal operasyonu ile başlatılan ve Halepçe'de 5 binin üzerinde Kürt'ün ve toplamda 200 bine yakın insanın katledilmesiyle sonuçlanan, insanlık tarihinin gördüğü en ağır kimyasal silahların kullanıldığı vahşeti kınayarak başlamak istiyorum. Böylesi vahşetlerin bir daha yaşanmaması için hafızamızda tutmak gerektiğinin de bir kez daha altını çizerek takdirlerinize sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş, hiçbir ayırım yapmaksızın tüm Ankaralıları yaptığı son derece nitelikli, önemli hizmetlerle ve özellikle yoksullara verdiği sosyal desteklerle tüm Türkiye'ye örnek olmuş bir Belediye Başkanıdır. Ve nitekim, bunun bir gereği olarak daha önceki yıllarda neredeyse 2 dolara satılan suyun tonunu 1 dolara kadar düşürmüş ve az su kullananları daha çok desteklemek açısından, yoksul halk kesimlerini desteklemek açısından özellikle 15 tona kadar su kullanımını sübvansen etmiş, desteklemiş ve özel bir tarife uygulamıştır. Yani 10 tona kadar, 15 tona kadar en tasarruflu şekilde su kullanan 1 milyon 200 binin üzerindeki aboneleri korumuş ama suyla havuzunu dolduran zenginleri göz ardı etmiştir ve nitekim, Ankaralı suyu olabildiğince ucuza kullanmıştır. Bundan rahatsız olan bazıları mahkemeye gittiler ve mahkeme bu tarifeyi iptal etti. Tekraren altını çizmek isterim, mahkemenin iptal ettiği suyun ucuz veya pahalı olması değildir, zaten idare mahkemesinin böyle bir yetkisi de yoktur ama idare mahkemesi tarifeyi iptal etmek durumunda kalmıştır mevcut yönetmeliğe uyarak. Tarife de 1 milyon 200 bin abonelin sübvansiyonlu, düşük, az ücretli su kullanmasını sağlayan ve yoksul Ankaralıları, sudan tasarruf eden Ankaralıları koruyan tarifedir. Dolayısıyla bunun sonucu olarak Ankaralılar artık 46 liradan kullandıkları suyu 51 liradan kullanacaklardır. Ankaralı ayağa kalkmıştır ve bunun müsebbiplerine de hesabını soracaktır. Bakın, idare mahkemesi kararı elimde; idare mahkemesi kararı uyarınca Ankara'daki suyun, ASKİ'nin sattığı suyun fiyatlandırma tarifesi iptal edilmiştir. Burada açıkça böyle yazıyor. Dolayısıyla "Biz gittik mahkemeye, su zammını iptal ettirdik." demek tam bir palavradır, tam bir yalandır. O kadar gücünüz varsa, o kadar yetkiniz varsa, mahkemeler böyle zamları iptal edebiliyorsa ne duruyorsunuz, doğal gazda yüzde 25, elektrikte yüzde 25 zam yapan siz değil misiniz; gidin mahkemeye, bunları da iptal ettirin ama öyle değil. (CHP sıralarından alkışlar)

Tabii, Mansur Yavaş, böylesine hizmetleri olan Mansur Yavaş siyasi iktidarın da radarında; cezalandırmak için, sıkıştırmak için, zorlamak için, elini kolunu bağlamak için her şeyi yapıyorsunuz. Şimdiki iddia ne? Efendim, Karabük'teki seçimlere 6 tane belediye aracı gitmiş. Peki, bu araçların gitmesiyle ilgili Sayın Mansur Yavaş'ın bir emir ve talimatı var mı? Yok. Zaten mahkemeden soruşturma izni talep edenler "Her ne kadar Mansur Yavaş'ın bir emir veya bir talimatı olmamakla birlikte -onlar da teyit ediyorlar- ancak ve ancak hayatın olağan akışına göre ondan habersiz olamazdı." diyorlar. Bir varsayımsal iddia üzerinden Mansur Yavaş'ı karalamaya, onu Ankaralının da Türkiye'nin de gözünden düşürmeye çalışan bir siyasi mühendislik var; her zaman yaptığınız gibi bunu adaleti, yargıyı alet ederek yapıyorsunuz. Daha önce bu iddialar gündeme geldiğinde Mansur Yavaş Teftiş Kurulunu harekete geçirmiş, Teftiş Kurulu çalışmış, Sayın Başkanla ilgili bir delil bulunamamış, mahkeme bulamamış ama "Soruşturacağız." diyorsunuz. Soruşturun, bizim veremeyecek hiçbir hesabımız yok ama eliniz değmişken, yüreğiniz yetiyorsa şunları da soruşturun.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, 2019 seçimlerinde zamanın İBB Başkanı Mevlüt Uysal belediye otobüslerine AKP bayrağı giydirmiş, Yenikapı'daki mitinge götürmüş; işte delilleri, bunları da soruşturun, bunları da soruşturun. Sayın Zengin, bunları soruşturmadıktan sonra "Ne yaparız da Mansur Yavaş'ı sıkıştırırız? Ne yaparız da sustururuz?" demenin, bunların hiçbir geçerliliği yok.

Bakın, bugün İliç maden faciasının bir duruşması vardı, 7'nci duruşması görüldü. İliç maden faciasında şirket sahipleri yargılanmıyor, kamu görevlileri yargılanmıyor. Yargılanan kim? Orada yargılananlar teknik personel ve ilgili kişiler. Oysa orada, bakın "ÇED Olumlu" raporu veren yani kapasite artırımına "ÇED Olumlu" raporu veren ve 1'inci bilirkişi raporunda direkt sorumlu tutulan Murat Kurum'dan başlayarak şirket sahiplerinin yargılanması gerekirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu yargılanma eksiktir; yanlı, taraflı bilirkişi raporlarına dayandırılmaktadır; şirket sahipleri korunmaktadır ve birkaç şirket yöneticisi üzerinden -ölen kişilerin- 9 kişinin kanı yerde bırakılmak istenmektedir.

Madencilerin Türkiye'de yaptıkları bitmiyor Sayın Başkan; Karadeniz'i, fındığı, çayı, yeşili, canlıları, ormanları madencilğe peşkeş çekiyorlar. Vahşi madencilikle bütün Karadeniz'in dağlarını, ovalarını âdeta bir köstebek gibi oyuyorlar. Bazı rakamları sizlerle paylaşmak istiyorum: Bakın, sadece Ordu'nun 8 ilçesinde ruhsatlılık oranı yüzde 90'lara geldi, Ordu'nun yüzde 74'ü maden alanlarına peşkeş çekiliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Aynı şekilde, Giresun'un yüzde 85'i maden sahası ilan edildi ve sadece Giresun'da 100 bin çiftçi, 1 milyar dolarlık fındık üretimi, 38 köy, meralar tehlike altında, yok edilme tehlikesiyle baş başalar.

Bakın, Cantürk Alagöz, sizin milletvekiliniz, Alagöz Holding. Hani ısrarla bir aşığı getirmiştiniz, ısrarla fiyatını söyleyemiyordunuz, biz ortaya çıkartmıştık; hani "Aracı kullanmıyoruz." demiştiniz de Cantürk Alagöz'ün aracı olduğunu ortaya çıkarmıştık; hani Cantürk Alagöz'ün cebine her 1 aşı için 5 dolar koymuştunuz; hani ona 1 milyar dolarlık bir kâr sağlamıştınız ya, şimdi o, Karadeniz'in madenlerini oymakla meşgul; o da gelsin, o da cevap versin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, sadece Görele ve Tirebolu'daki madenlerine yürütmeyi durdurma kararı alınmış; tabii, yürütmeyi durdurma kararını takan kim, almışlar jandarmayı, tekrar gelmişler, madende sondaj yapacaklar. Hukuka eninde sonunda uyacaksınız; Karadeniz'in dağını, yeşilini, çayını, fındığını, köylerini, ağaçlarını sizin vahşi, kör madencilik hırsınıza ve doların yeşili sevdiğinize asla peşkeş çektiirmeyeceğiz; bunu da böyle bilin. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, son söz olarak okullarımızda şiddet bir türlü bitmiyor. Bakın, elimde çok uzun bir liste var, bu liste sadece 2024 yılından sonraki liste. Okullarımız güvensiz, çocuklarımız güvensiz okullarda eğitimlerine devam etmek zorundalar; veliler çocuklarımızı okula yollarken güven içerisinde değiller, huzurlu değiller. Nasıl olsunlar? Daha bugün Şanlıurfa'nın Siverek ilçesinde bildiğimiz elim olay gerçekleşti ve çocuklarımız, öğretmenlerimiz yaralandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MURAT EMİR (Ankara) - Bakın, okullarımızın bir an evvel güvenli ve bilimsel eğitimin yapıldığı alanlara dönüştürülmesi gerekiyor, bunu başarmak zorundayız. Dolayısıyla, bunun için güvenlik görevlilerinin mutlaka okullarda istihdam edilmesi gerekiyor, temizlik görevlilerinin mutlaka istihdam edilmesi gerekiyor, rehber öğretmenliğin yaygınlaştırılması gerekiyor. İlk elden 100 binden fazla öğretmenin atanması lazım ama sizin yaptığınız gibi değil, mülakatsız ve liyakat esasına göre atanması lazım. Bunu yapacak kim? Millî Eğitim Bakanı. Millî Eğitim Bakanı ne derinde? Nerede bulursa Mustafa Kemal'le hesaplama derinde. Okulları tarikatların, cemaatlerin arka bahçesine dönüştüren, Mustafa Kemal'le ve onun devrimleriyle mücadelesi bir türlü bitmeyen Yusuf Tekin, şimdi kitap fuarında gezerken çok sevdiği bir kitabı alıyor ve yazarıyla resim çektiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Ankara) - Bu kişi Türkiye Cumhuriyeti'nin Millî Eğitim Bakanı; bu ayıp da size yeter. Kitabın ismi "Kemalist Esaretin Gerçek Sahipleri." İşte, sizin Millî Eğitim Bakanınız ve sizin Millî Eğitim Bakanınızın Kemalist devrimlerle, cumhuriyetin temel ilkeleriyle, laik, bilimsel, çağdaş eğitimle mücadelesi; tam size yakışan bir Millî Eğitim Bakanı.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Özlem Zengin.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, son konuşmacı olunca yani duyduğunuz bütün o şeylerden sonra olumlu tek bir cümle söylemeye derman kalmıyor ama günün sonunda sözlerim biterken milletvekilimiz Meryem Göka'yla alakalı olumlu bir haber vermek istiyorum.

Şimdi, tabii, Orta Doğu'nun tarihi çok kanlı bir tarih, hâlâ da aynı şey devam ediyor. Bugünkü haberlere baktığımızda, daha hemen bugün Lübnan'da İsrail'in attıklarıyla on dakika içerisinde 100 tane saldırı yapılıyor -hava saldırısı- 300 Lübnanlı şehit oluyor, katlediliyor ve 1.000 yaralı var; sadece on dakika içerisinde. Hemen dönüp bakıyorsunuz 1988 yılına, orada da Kürt kardeşlerimizin katledildiği bir Halepçe katliamı var. Orada 5 binden fazla insan hayatını kaybetti, 7 bine yakın yaralı vardı. O günden bugüne hiç mi

bir şey değişmez? Her şey neredeyse aynen tekerrür ediyor; yine zalimce öldürmeler, yine insanlık dışı yöntemlerle öldürmeler devam ediyor. Biliyorsunuz Lübnan'da neredeyse ülkenin üçte 1'i işgal edilmiş durumda. Her ne kadar şu anda Washington'da yeni müzakerelerin var olduğu söylene de bunların sonuç vereceğinden emin olamıyoruz çünkü burada geçen her zaman, bakıyorsunuz, bir şekilde İsrail'in lehine oluyor. Diğer taraftan da İsrail'e dair bir mit çöküyor; bir kubbe olduğunu, her türlü tehlikeden kendini koruduğunu iddia eden İsrail'in kendi içlerindeki gazetelere baktığımız zaman bu koruma kalkmasının evvelden sadece ve sadece yüzde 5'ini koruyamadığı söylenirken şu zamanlarda ise artık havadan yapılan saldırıların neredeyse yüzde 30'a yakını koruyamadığını görüyoruz. Tabii, bunlar olunca bir hırçınlık ortaya çıkıyor; en başta tabii ki İsrail'in içinde büyük bir itiraz var, gazetelerde itiraz var, ödül almak istemeyen sanatçılar var, medya mensuplarında itiraz var, sokaktaki İsrail vatandaşların da itirazı var. Bu itirazın sesi yükseldikçe bunu kapatmak üzere Netanyahu ve Savunma Bakanı bizlere saldırıyor, Türkiye'ye saldırıyor, Sayın Cumhurbaşkanımıza saldırıyor ve bunun karşısında da Türkiye'nin birleştiğini görmek bir taraftan bizi mutlu ediyor. Ama diğer yandan, sağa sola böyle saldıran, hırçın tavırlarıyla aslında kendisini bu noktaya getirenin İsrail'in bizatihi kendisi olduğunu da görmemiz gerekiyor.

Bu süren savaş nerede bitecek bunu hep beraber göreceğiz yani bitecek mi, dünya bu olaylar karşısında gerçekten bir direnç koyup bir nihayet oluşturabilecek mi, yeni hukuki mekanizmalar oluşturabilecek mi? Bunların hepsini hep beraber göreceğiz ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak da her daim barışın arkasında olmaya devam edeceğiz.

Bugün iki önemli olay var bizim açımızdan. Bir tanesi tabii ki yakından da takip ettiğimiz Tunceli'de 2020 yılında kaybolan kızımız Gülistan Doku. Adalet Bakanımızla da buraya gelmeden evvel konuştum; çok önemli deliller var, devam eden süreçler var. Bu minvalde 12 şüpheli gözaltına alındı. Bu konunun en kısa zamanda nihayetleneceğini; bu soruşturmalar neticesinde faillerin, en önemlisi de Gülistan'a ne olduğunun ortaya çıkacağını ümit ediyoruz ve takip ediyoruz. Bunun önemli bir nokta olduğunun altını çizmek istiyorum.

Bir diğer önemli mesele, Şanlıurfa'daki saldırı. Biz de bugün aslında sosyal medyayla alakalı bir düzenleme yapmaya çalışıyoruz. Burada medyaya dair, biliyorsunuz, bir yasak, bir sınırlama geldi çünkü bu haberler verilirken maalesef, failler kahramanlaştırılıyor. Bu haberleri verirken faillerin kahramanlaşmaması için... Ailelerimizin çok büyük üzüntüleri var, yaralı çocuklarımız var, Allah'a çok şükür hayatını kaybeden kimse yok ama buna rağmen bu konularda, çocuklarımızla alakalı, faillerin toplu işlediği bu tarz suçlarda en önemli meselenin, olayın çözülmesi, neden olduğu ve tekerrürünün olmaması için neler yapılması gerektiği üzerine kurulacak mekanizmalar olması gerektiği ortaya çıkıyor. Özellikle bu tarz olaylarda sosyal medyadan verilen sinyaller var; o sebeple, özellikle okullarda gençlerin, çocuklarımızın sosyal medya kullanımı üzerine yeni bir tür mekanizma kurmak gerekiyor, bunlardan alınabilecek verileri analiz etmek gerekiyor. Burada da ben ailelere, çocuklarımıza geçmiş olsun demek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Şimdi, bizim açımızdan bir diğer önemli konu şu: Ben Konya Milletvekilimiz Meryem Göka'yı buradan tebrik etmek istiyorum. AK PARTİ siyasetinde kadınların çok büyük bir emeği var bugüne kadar; geçtiğimiz hafta, 9-11 Nisanda İstanbul'da Uluslararası Asya Siyasi Partiler Konferansı düzenlendi AK PARTİ Kadın Kollarının ev sahipliğinde. Burada 52 ülkeden 350 siyasi parti, bu partilerden gelen siyasetçiler, sadece seçilmişler değil siyasi partilerde görev yapan kişiler vardı; kadınların ayrıca bir birimi var, görev yapıyor. On iki yıldır Meryem Hanım burada görev yapıyordu ve bu ekibin, ICAPP'nin Kadın Kolları Başkanlığına seçildi. Ben kendisini tebrik etmek istiyorum, tebrik ederiz kadınlar adına. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Kadınların özellikle, pek çok çatışmada, pek çok savaşta çok büyük rolü var; hem destek vererek hem aktif savaşarak ama en önemlisi de bence hayata dair temel meselelerde çözüm üretme kabiliyetinden yola çıkarak çözüm üreten, çatışmayı ortadan kaldıran...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Son cümlem...

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - ...savaşı nihayetlendirme gücünü haiz olan kadınların Türkiye'de ve dünyada her anlamda demokrasiye büyük katkı sunacağını düşünerek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.57

## İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.11

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Nermin YILDIRIM KARA (Hatay), Havva Sibel SÖYLEMEZ (Mersin)

---- 0 ----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 81'inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum. Sayın Üçüncü, buyurun.

OĞUZ ÜÇÜNCÜ (İstanbul) - Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

"Yarını Tasarlarken Belirsizliklerle Baş Etmek" başlığıyla düzenlenen Antalya Diploması Forumu, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın himayelerinde ve Dışişleri Bakanlığımızın ev sahipliğinde 17-19 Nisan tarihlerinde turizmimizin kalbi Antalya'da gerçekleştirilecektir. Küresel liderlerin, karar alıcıların, diplomatların, akademisyenlerin, iş dünyasının, medya ve STK

temsilcilerinin bir araya geldiği bu önemli etkinlikte diploması ve diyalogun tek çıkış yolu olduğunun ortaya konulacağını umuyor, hayırlı olmasını şimdiden temenni ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Demir burada mı? Yok.  
Sayın Kocamaz burada mı? Yok.  
Sayın Öztürkmen...

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gaziantep Büyükşehir Belediye Meclisi 13 Nisan 2026 tarihli gündeminde, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin'e fahri hemşehrilik payesi ve beratı verilmesi teklifini kabul etti. 27 Ocak 1933 tarihinde şehrimize gelen Türk'ün Gazisi Mustafa Kemal, Türkiye'nin gazisi Gaziantep'in nüfus kütüğüne "hemşehri" olarak o gün kaydedilmişti. Gazi şehrin gazi torunları Mustafa Kemal Atatürk'ün açtığı yolda ilerlemeye devam edecektir. Yusuf Tekin gibi Atatürk ve cumhuriyet düşmanlığını gizlemeyen birinin Türkiye Cumhuriyeti tarihinin gördüğü en kötü Millî Eğitim Bakanının Gaziantep'le anılması, hemşehrilik payesi verilmesi kabul edilebilecek bir şey değildir. Bu karar, gazi şehrimizin tarihine kara bir leke olarak geçecektir.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çukurova'da yaşanan aşırı yağışlar tarım alanlarında ciddi hasarlara yol açmıştır. Toprağın suya doymun kalmasıyla oluşan kök çürüklüğü, besin kaybı ve artan mantari hastalıklar narenciyeden pamuğa kadar tüm ürünlerde ciddi verim kaybına neden olmaktadır. Eğimli arazilerdeki toprak erozyonu ve tarlaya girilememesi nedeniyle aksayan hasat süreci üreticiyi büyük bir ekonomik yıkımla karşı karşıya bırakmıştır. Bu tablo karşısında iktidar gereken önlemleri derhâl almalıdır.

Ayrıca, TARSİM gerçek zararı yerinde görerek çiftçiye ödemeleri ivedilikle gerçekleştirmelidir. Çiftçimizin alın teri ve toprağımızın bereketi yetersiz destekler nedeniyle heba edilmektedir. Adana üreticisine nefes aldirmek tarımsal üretimin sürdürülebilirliği için artık bir zorunluluktur. Hükümet derhâl Adana'yla ilgili gerekli önlemleri tarımda almalıdır, üretici sahipsiz bırakılmamalıdır.

BAŞKAN - Sayın Ocaklı...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Sayın Başkanım, 31 Aralıkta Artvin Ardanuç Zekeriyaköy'de Aksu Dağı'nda bir çığ düşmesi meydana gelir. Çığ düşmesinin altından 2 kişi sağ çıkar ama 1 kişinin hâlâ orada cesedi aranır durumdadır. Bülent Gezer'e yüz on gündür neredeyse ulaşılammış durumda ve eşi -özellikle on aylık bebeğiyle birlikte- "Artık çocuğuma babasının mezarını göstermek istiyorum, ona ulaşmamız gerekiyor." diye bir çığlık atıyor. O çığın düştüğü günden beri çığlık sürüyor. Buradan kamu yetkililerine seslenelim: Lütfen Bülent Gezer'in çığ altında kalmış cesedini ortaya çıkartın.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarımın başkenti, buğdayın ana vatanı Konya'da AKP iktidarı tarım arazilerini ranta açtı. Selçuklu ilçemizde toplam 9.440 hektarlık yani 13.500 futbol sahası kadar araziye ihaleyle maden ruhsatı verildi. İhaleyi kazanan şirketin yönetim kurulu üyelerinden biri de AKP'li eski Bakan Taner Yıldız. Konya'daki bu büyük maden rantının teslim edildiği şirket, şehir hastaneleri başta olmak üzere kamu ihalelerinde adını sık sık duyduğumuz yandaş holdinglerden birine ait. Aynı şirket geçtiğimiz aylarda Sarayönü ilçemizde de bir maden ruhsatı aldı.

Konyalı hemşehrilerim adına iktidara sesleniyorum: Konya'yı parsel parsel satmaktan vazgeçin. Konya'nın bereketli topraklarını maden ruhsatına, maden rantına kurban etmekten vazgeçin. Yandaş şirketlere değil tarıma can verin.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, hobi bahçeleri tam bir çorba oldu. Tarım Komisyonunda da dile getirmiştik ve on üç saat mücadele ettik ama anlatamadık. Dedik ki: "Ya, bu kanunu neden getiriyorsunuz, zaten 8 Ekim 2020'de bir kanun yayınlanmıştı." Fakat maalesef, üzerinden altı yıl geçmesine rağmen yönetmelik çıkmadı ama birden AK PARTİ'nin aklına yönetmelik geldi ve geçtiğimiz günlerde yönetmelik yayınlandı. Öncesinde amaç neydi? Aynı, hayvanlarla ilgili olan sıkıştırma olduğu gibi bizim belediyelerimizi sıkıştıracaklardı. Şimdi burada da yine belediyeler üzerinden sıkıştırarak -belediyelerin üzerindeki sopyayla- vatandaş karşı karşıya getireceklerdi ama tutmadı. Son demde yine tek adam devreye girdi, Sayın Cumhurbaşkanı dedi ki: "Bu kanunu tekrar gözden geçirin." Ya, arkadaşlar, burası yazboz tahtası mı? Neden kanun çıkarıyoruz? Bir yerden de tek adam tarafından "Kanunu tekrar gözden geçirin..." Buna artık son verilmesini, Meclisin hak ettiği onuru ve saygıyı görmesini bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Barut...

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, Ulusal Süt Konseyinin 1 litre süt için açıkladığı 22 lirayı aşan maliyet üreticilerin çilesini gösteriyor. Kaba yemden kesif yemlere, mazottan samana üretim maliyetleri katlanırken üreticilerimiz bu fiyata bile sütünü satamıyor. Maliyet 30 lirayı aşarken üreticilere dayatılan bu çıkmazı reddediyoruz. Zararına üretim yapmaya çalışan, ahırları boşalan

ve borç batağına saplanan üreticilerin hâlini neden görmezden geliyorsunuz? İnekler kesime giderken tereyağını bile ithal ediyor bu iktidar. Yazıklar olsun! Bu yanlış politikalarla hayvansal üretimde sürdürülebilirlik imkânsızdır. Bu krizin çözümü ise bellidir. Üretime ve üreticiye destek verin. Tarım ve hayvancılık can çekişip köyler boşalırken artık seyretmeyin. Süt ve yem paritesi için uygun adımlar atın, maliyet gerçeğini gözetin. Emektar üreticinin alın terine sahip çıkın.

BAŞKAN - Sayın Güner...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde Şoförler Odası Başkanı Halil İbrahim Kızıltan, Bor Şoförler Odası Başkanı Hasan Hüseyin Cengiz, Bor Tır ve Nakliyeciler Kooperatifi yöneticileri, tır sahipleri ve sürücülerle görüştüm, büyük bir sıkıntı içindeler. Nakliyeciler kazançlarının çok düştüğünü ve ortaya çıkan sorunlarla mağduriyet yaşadıklarını belirtiyorlar. Lastik ve bakım, servis maliyetleri, yedek parça fiyat artışı, düşük navlun fiyatları, yüksek otoyol ve köprü geçiş ücretleri, ağır vergi yükleriyle nakliyeciler esnafı ne yapacağını şaşırılmış durumda, işleri daralmış. Trafik sigortası, kasko poliçeleri, Ulaştırma Bakanlığından alınan belge ücretleri, peşin vergi, KDV, stopaj, gelir vergisi, trafik cezaları, muhasebeci ve ücretleri, BAĞ-KUR primleri derken şoför esnafı bunalmış durumda. Takograf sınırlamasına uyan tır şoförü park yeri sorunu yaşıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akay...

CEVDET AKAY (Karabük) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş hakkında 2023 seçim sürecine ilişkin Karabük'te gerçekleştirdiğimiz miting gerekçe gösterilerek soruşturma izni verilmesi hukuki değil siyasi bir tercihin sonucudur. Kamu kaynağı kullanılmadığına dair belgelerle sabit gerçeklere rağmen bu adımın atılması hukukun değil siyasi hesapların devreye sokulduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Seçim süreçlerinde kamu kaynaklarını hoyratça kullanan anlayışın bugün kendi yaptıklarıyla partimizi ve belediye başkanlarımızı itham etmesi ibret vericidir. Şeffaflığıyla ve hesap verilebilirliğiyle öne çıkan Belediye Başkanımızın hedef alınması hukukun tarafsızlığına ciddi biçimde gölge düşürmektedir. Belgesiz, dayanaksız ve siyasi amaçlı iddialarla kamuoyunu meşgul edenler asıl konuşulması gereken sorunların üzerini örtmeye çalışmaktadır. Algıya karşı gerçeğin, iftiraya karşı dürüstlüğün yanında, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Mansur Yavaş'ın yanındayız.

BAŞKAN - Sayın Aksoy...

ŞEBNEM BURSALI AKSOY (İzmir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Orta Doğu'da soykırım şebekesinin başı olan Netanyahu'nun Sayın Cumhurbaşkanımızı hedef alan paylaşımları bu katliam şebekesinin ne kadar köşeye sıkıştığının bir kez daha göstergesi oldu. Sayın Cumhurbaşkanımız bu şebekenin işlediği soykırım suçlarını cesaretle ifşa eden bir dünya lideridir. Bu saldırgan açıklamalarsa Türkiye'nin hakikat temelli barış diplomasisi karşısında ancak sinek vızıltısı hükmündedir. Netanyahu elbette insanlık mahkemesi önünde hesap verecek ve sadece vicdanlarda değil, zindanlarda da çürüyecek. Bilinmelidir ki Türkiye, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın dirayetli siyasetiyle bu savaşın asla parçası olmayacaktır. Soykırım şebekesine karşı iktidar ve muhalefet topyekûn ortak bir duruş sergilemek zorundayız. Dışarıdan gelen hadsiz saldırılar karşısında tek vücut olmak millî bir sorumluluktur.

Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Parlak...

VEZİR COŞKUN PARLAK (Hakkâri) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hakkâri Kız Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri İspanya'nın Valencia şehrine bir eğitim gezisine gitmiştir. Bu gezide öğrencilere bir siyasi ideolojinin sembolü olan bir el işareti yaptırılarak fotoğraf çektirilmiştir. Söz konusu lisede öğretmenlik yapan ve aynı zamanda TÜRK EĞİTİM-SEN Hakkâri Şube Başkanı olan Şükrü Gürses bu fotoğrafları sosyal medyada "Yavru Bozkurtlarım" notuyla paylaşmıştır. Öğrencilere sağlıklı ve tarafsız bir ortamda eğitim vermesi gereken bir öğretmen hangi sıfatla belli bir siyasi görüşün propagandasını yapmaktadır? Bu propagandaya çocuk yaştaki öğrencileri alet etmesi ise başka bir skandaldır. Şükrü Gürses hakkında derhâl işlem yapılması ve görevden el çektirilmesi gerekmektedir.

BAŞKAN - Sayın İlhan...

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Kırşehir pazarında vatandaşlarımızın çürük limonları ayıklamak için sıraya girmesi Türkiye'de hayat pahalılığının ve derinleşen yoksulluğun en acı göstergelerinden biri olmuştur. Bir semt pazarında yaşanan bu tablo özellikle emeklilerimizin artık en temel gıdaya dahi ulaşmakta zorlandığının açık kanıtıdır. Yıllarca bu ülkeye hizmet etmiş insanlarımızın bugün çürük ürün seçmek zorunda bırakılması kabul edilemez. Bunun sorumluluğu elbette hepimizin vicdanını yaralar, ancak asıl sorumluluk ülkeyi yöneten iktidarındır. Enflasyonu sadece istatistiklerden ibaret sananlar bilmelidir ki gerçek enflasyon vatandaşın mutfağında, pazar filesinde yaşanmaktadır. TÜİK'in açıkladığı rakamlar ile halkın yaşadığı gerçeklik arasındaki uçurum her geçen gün büyümektedir. Bu tablo, yanlış ekonomi politikalarının kaçınılmaz sonucudur. Cumhuriyet Halk Partisi olarak çağrımız nettir: En düşük emekli maaşı derhâl asgari ücret seviyesine yükseltilmeli, vatandaşlarımız çürük meyve ve sebze mahkûm edilmemelidir.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Hatay yüzyıllardır farklı kültürlerin birlikte yaşadığı kadim bir şehirdir. Ne var ki deprem sonrasında hem kültürel mirasını korumada hem de yeniden yapılaşma esnasında sıkışma yaşadı. Antakya'nın tarihini yansıtan, Affan ve Şirince Mahallelerini kapsayan geniş bir alan riskli bölge ilan edildi; bundan vatandaşımız büyük mağduriyet yaşıyor. İmar planları hazırlanmış olmasına rağmen uygulanmıyor, yerinde dönüşüme izin verilmiyor, insanımızın kendi evini yapmasına müsaade edilmiyor; bazı bölgeler rezerv alan ilan edilerek vatandaşımız TOKİ'ye zorlanıyor. Bu insanlara "Kimse mahallesinden kopmayacak." sözü verilmesine rağmen bir taraftan mahalle kültürü kayboluyor, komşuluk ilişkileri yok oluyor, akrabalık bağları çözülüyor; yaşlı insanlar, bakıma muhtaç insanlar çok zor şartlarda hayat sürüyor. Bu açıdan, rezerv alan ilan edilen bölgelerden...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çiler...

NAIL ÇİLER (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Son yıllarda artan maliyetler, daralan piyasa ve finansmana erişimde yaşanan zorluklar nedeniyle esnaf nefes alamaz hâle gelmiştir, vergi borçları artık ödenemez durumdadır. Vergi yapılandırması, devlete olan borcunu ödemek isteyen ama oluşan şartlar nedeniyle ödeyemeyen vatandaşlarımıza uzatılan bir el olacaktır. Bu, piyasaya can suyu, ekonomiye yeniden hareket kazandırmak için bir fırsattır. Vergisini gününde ödeyen mükelleflere de ayrıca indirim yapılmalıdır. Bugün atılacak adım yarının iflasını önleyecek, bugün verilecek destek yarının üretimini ve istihdamını koruyacaktır. Geliniz, bu sesi duyalım; tacirin, tüccarın, sanayicinin, esnafın ve üretenin yanında olalım; ekonominin çarklarını birlikte çevirelim.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Mertoğlu...

HARUN MERTOĞLU (Rize) - Teşekkürler Sayın Başkan.

17-18 Nisanda Rize Çay Çarşısı, Kaçkar Turizm Fuarı'na ev sahipliği yapacaktır. Rize ve Artvin'in ortak değeri olan Kaçkarlar, doğal güzellikleri ve turizm potansiyeliyle bölgemizin önemli varlıkları arasında yer almaktadır. Kaçkar Turizm Fuarı'nda doğanın, kültürün ve turizmin buluştuğu bu eşsiz coğrafyayı hep birlikte tanıtıyor, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu turizm vizyonu doğrultusunda sürdürülebilir, yüksek katma değer üreten ve küresel ölçekte rekabet gücünü artıran bir turizm anlayışıyla yola çıkıyoruz.

Başta Rize ve Artvin Valilerimiz olmak üzere organizasyonda emeği geçen herkese teşekkür ediyor, sizleri ve özellikle sektör temsilcilerini Kaçkar Turizm Fuarı'na davet ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kamaç...

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Öncelikle Sayın Başkan, siz, sonra Sayın Ekmen, Sayın Çömez, Sayın Kılıç, Sayın Temelli, Sayın Emir ve Sayın Zengin; buradan bir çağrı yapmak istiyorum, Diyarbakırlı Kavak ailesinin yaşadığı ağır bir tabloyu aktarmak istiyorum: Aile, geçmiş yıllarda 15, 19, 21 yaşlarında 3 kızını beyin tümöründen kaybetti, şimdi ise 4'üncü kızları Hasret aynı hastalık nedeniyle Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesinde tedavi görüyor. Bu durum sadece bir hastalık meselesi değil, bir ailenin ciddi bir belirsizlik ve yalnızlık içinde kalmasını ifade ediyor.

Buradan sizlere ve Sağlık Bakanlığına çağrıda bulunmak istiyoruz: Bu süreç yakından takip edilmeli, Hasret için gerekli tüm tedavi seçenekleri hızla devreye alınmalı, gerekiyorsa yurt dışı tedavi imkânı sağlanmalıdır. Aynı zamanda bu durumun nedenleri kapsamlı bir şekilde araştırılmalıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Becan...

TAHSİN BECAN (Yalova) - Sayın Başkan, BOTAŞ'ın 4 Nisan 2026 itibarıyla hayata geçirdiği kademeli fiyat uygulamasıyla Marmara Bölgesi'nin sert kış koşullarına sahip ili olan Yalova, Akdeniz'in en sıcak illerinin bile gerisinde bırakılarak âdeta cezalandırılmıştır. Resmî tablolara göre Yalova'daki bir abonenin zamlı tarifeye geçiş sınırı 213 metreküp olarak belirlendi ancak çok daha ılıman bir iklime sahip olan bu limit İzmir'de 277, Antalya'da 221 metreküptür. Belirlenen limitlerin aşılması Yalovalı abonelerin bütçesini doğrudan etkileyecektir. Birinci kademede doğal gazın birim fiyatı 10 lira iken, limit aşıldığında bu fiyat 18 lira oluyor. Yalovalı hemşehrilerimle Marmara Bölgesi'ndeki iklim şartlarının Akdeniz illeriyle kıyaslanamayacak kadar sert olması nedeniyle bu adaletsizliğe karşı limitlerin ivedilikle gözden geçirilmesini talep ediyoruz. BOTAŞ tablosuna bakınca Yalova ili Hatay ve Antakya'dan daha sıcak görünmektedir.

Gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN - Sayın Şevkin... Yok.

Sayın Ayırım...

ŞAMİL AYRIM (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Türk siyasetinin önemli isimlerinden, geçmiş dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı görevinde bulunmuş Sayın Hüsamet Cindoruk'u üç gün önce kaybetmenin üzüntüsünü yaşadık. Yine, bugün eski Kars Milletvekili kıymetli hemşehrim Zeki Nacitarhan'ı kaybetmenin derin acısı içerisindeyiz. Merhumlara Allah'tan rahmet diliyorum.

Şehitler Haftası nedeniyle şehitlerimize bir kez daha Allah'tan rahmet diliyorum. 1988 Halepçe katliamında kaybettiklerimize de Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Cumhurbaşkanımıza yönelik özellikle İsrail Başbakanı çocuk katili Benjamin Netanyahu ve Savunma Bakanı tarafından çaresizlikle, suçluluk psikolojisiyle yapılan saldırı niteliğindeki açıklamaları asla kabul etmiyoruz, etmeyeceğiz. Bu tür söylemler sadece Sayın Cumhurbaşkanımızı değil, Türkiye'nin duruşunu ve milletimizin iradesini hedef almaktadır.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Vekilim, tebrik ediyoruz, bir dakikada 4 konu...

BAŞKAN - Sayın Alp...

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

İkinci kez söz verdiniz, önemli bir gelişme oldu, onu duyurmak için söz aldım.

Efendim, önceki dönem Kars Milletvekilimiz Zeki Nacitarhan Hakk'ın rahmetine kavuşmuştur, Allah rahmet eylesin, Meclisimize başsağlığı diliyorum. Zeki Bey hem il başkanlığımızı yapmıştı hem vekilliğimizi yapmıştı, uzun bir siyasi mücadelesi oldu. Bütün ailesine, sevenlerine Meclisimiz adına başsağlığı dilekelerimizi iletiyoruz efendim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkürler.

BAŞKAN - Biz de rahmet diliyoruz mekânı cennet olsun.

Sayın Kocamaz...

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler.

Bu konuyu defalarca dile getirdik, bir kez daha yineliyorum, bizler evlerimizde huzur ve güven içerisinde rahat bir şekilde uyuyalım diye vatan savunmasında terör ve teröristlerle fedakârca mücadele eden, kurşun atan, kurşun yiyen uzman çavuşlarımız bugün iktidarın izlemiş olduğu yanlış politikalar yüzünden neredeyse kapı kapı dolaşarak iş aramak zorunda kalmaktadır. Buradan iktidara sormak istiyorum: Bu durum her Türk vatandaşı ve bizler gibi sizlerin de içini acıtıp yüreğinizi sızlatmıyor mu? Şayet sizler de bizler gibi bu durumdan rahatsız oluyorsanız, gelin, vatan, millet, bayrak aşkıyla yıllarca sınır boylarında görev yapmış olan bu kahramanlarımızın kamu kurumlarına vasıflarına uygun atamalarını yapın, taleplerini yerine getirin, çilelerine son verin diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Dinç...

FARUK DİNÇ (Mersin) - Bismillahirrahmanirrahim.

Devletler Gazze'deki soykırımı durdurmadığından dolayı insanlığın ortak vicdanı olarak Sumud Filosu bir kez daha harekete geçiyor. Geçen yıl 42 tekneyle siyonist rejimin Gazze'deki ablukasını delmeye çalışan Sumud Filosu barbar rejimin saldırısına uğramış, aralarında Türkiye'den aktivistlerin de olduğu yüzlerce vicdanlı insan siyonist rejim tarafından alıkonulmuştu. İşte bu vicdan hareketi bir kez daha yolda. 12 Nisanda Barcelona'dan hareket etti ve şu an Akdeniz'de ilerliyor. 70 ülkeden bin kişi 70 tekneyle Gazze'deki ablukayı kırmak için yola çıktı. Üstelik bu kez sadece denizden değil, karadan da harekete geçecekler.

Hem Meclis olarak hem de ülke olarak Sumud Filosunun yanında durmalı, insanlık onurunu savunan ülkelerle birlikte Filonun güvenliğini sağlayacak kararlar alınmalıdır.

Bu vesileyle Sumud kahramanlarını selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Taşçı...

SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Tekirdağ Çorlu'da yaşayan 8 yaşındaki DMD hastası Gökalp Erdem'in tedavisi için başlatılan kampanya tamamlandı.

Gökalp'i umuda koşar adım taşıyan Çorlulular, Tekirdağlılar, destek olan herkese sonsuz teşekkürler. Gökalp'in yaşadığı sevincin aynısını yaşamayı ülkemizdeki 9 binden fazla DMD hastası çocuğumuzun her biri hak ediyor.

Sosyal devletlerde anneler, evlatlarının tedavisi için kimseye ama hiç kimseye el avuç açmak durumunda bırakılmazlar; sosyal devletlerde anneler çocukları yaşasın diye kapı kapı yardım dilenmek durumunda bırakılmazlar. İktidar, insan onurunu yok sayan, vicdana aykırı bu hak ihaline derhâl son vermelidir.

Sağlık temel haktır, gereğini yerine getirmek lütuf değil, görevdir. Görevinizi yapın.

BAŞKAN - Sayın Hun...

YILMAZ HUN (İğdır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, okul kapısından giren çocuklar artık, ders değil, ölüm korkusu taşımaktadır. Okullar güvenli eğitim alanı olmaktan çıkmış, şiddetin giderek sıradanlaştığı mekânlara dönüşmüştür.

Siverek'te bulunan okullarda yaşanan silahlı saldırıda 17 kişinin yaralanması ağır bir tabloyu gözler önüne sermektedir.

Son yıllarda okullarda öğretmen ve öğrencilere yönelik bıçaklı ve silahlı saldırıların artmasına rağmen, Millî Eğitim Bakanlığının bu şiddet dalgasına karşı somut ve caydırıcı tedbirleri almadığı ortadadır. Okullardaki güvenlik açıkları görmezden

gelinmiş, riskler yerinde ve yeterince değerlendirilememiştir. Yaşananlar tesadüf değil, ihmaller ve yanlış politikalarının sonucudur. Öğrencilerin ve öğretmenlerin kendini güvende hissetmediği bir eğitim sistemi kabul edilemez. Çocukların yaşam hakkını esas alan kapsamlı bir eğitim ve güvenlik reformu ertelenemez.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.  
Sayın Çömez tekrar sisteme girmiş.  
Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Az önce Sayın Kamaç, Diyarbakır'daki bir aileyle ilgili önemli bir bilgi verdi. Bu konuyu gündeme getirdiği için teşekkür ediyorum. Tabii, ismimizle bize bir sorumluluk yükledi; ben daha çok Grup Başkan Vekili kimliğimle değil, hekim kimliğimle olaya biraz daha ilgi duydum ve bu konunun üzerine gidilmesi gerektiğine inandım.

Bir ailenin 4 çocuğundan 3'ü... Eğer bir beyin tümörü ise bunda mutlaka arkada genetik, ailesel bir yapı vardır, bir gerekçe vardır. Bu itibarla, ailenin mutlaka tamamının; birinci, ikinci derece kuşaklarının gözlem altına alınıp bütün genetik çalışmaların yapılması lazım. 3 yavru hayatını kaybetmiş, hiç olmazsa diğerinin kurtulması için erken evrede ameliyatlarının yapılması lazım. Ben hekim kimliğimle aileyle görüşmek isterim, yardımcı olmak isterim, Sağlık Bakanlığı nezdinde de bu çalışmaları yürütmek isterim. Böylesine hassas bir konuyu gündeme getirdiğiniz için teşekkür ederim, yardımcı olmak hepimizin vazifesidir.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 tezkeresi vardır; ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu Başkanı Sayın Veysel Tipioğlu, Özbekistan Âli Meclisi Yasama Kanadı Uluslararası İlişkiler, Savunma ve Güvenlik Komitesi Başkanı Sayın Ulugbek Shermatov tarafından resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir. Davete icabet hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş  
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer tezkereyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Başkanı Sayın Süleyman Soylu ve beraberindeki heyet, Kırgızistan Parlamentosu (Jogorku Keneşi) Yargı-Hukuk Meseleleri, Hukuk Düzeni, Suç ve Yolsuzlukla Mücadele Komisyonu Başkanı Sayın Suyunbek Omurzakov tarafından resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir. Davete icabet hususu 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş  
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/4/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından, grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Emin Ekmen  
Mersin  
Grup Başkanı

Öneri:

Adana Milletvekili Sadullah Kısacık ve 19 milletvekili tarafından, derinleşen ekonomik kriz sarmalı içinde artan vergiler, ödenemeyen krediler, yüksek sigorta primleri, haksız rekabet, yüksek girdi maliyetleri, finansmana erişimde yaşanan zorluklar ve kalifiye personel bulamama gibi sorunlar yaşayan esnafımızın mevcut durumunun tüm yönleriyle araştırılması ve sürdürülebilir

çözüm önerilerinin ortaya konulması amacıyla 14/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/4/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere YENİ YOL Partisi Grubu adına Sayın Sadullah Kısacık.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SADULLAH KISACIK (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün ülkemizin temel taşlarından biri olan esnafımızın karşı karşıya kaldığı sorunları araştırmak için YENİ YOL Grubu olarak verdiğimiz önerge üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, esnafımız, küçük işletmelerimiz ekonominin can damarıdır. Esnafımız, ülkemizin sosyoekonomik dokusudur. Esnafımız, ülkemiz ticaretinin omurgasıdır. Bakın, bu ülkede yıllardır şiddetini sürekli artıran bir ekonomik kriz yaşanıyor ve bunun bedelini büyük oranda esnaf ve küçük işletmelerimiz ödüyor. Son yedi, sekiz yıldır her geçen sene bir önceki seneyi ararız hâle geliyor; esnaf her geçen yıl iş anlamında azalıyor, buna karşın esnafın kirası, maliyeti, vergisi, Sosyal Güvenlik Kurumu primleri sürekli artıyor. Bu ülkenin esnafları ve üreticileri bir taraftan kur baskısı bir taraftan artan üretim maliyetleri arasında zar zor üretime devam ediyor. Her geçen yıl esnafın finansmana ulaşımı daha da zorlaştı, şimdi neredeyse imkânsızlaştı. Esnaf için can suyu olan esnaf kefalet kooperatifleri bile esnafa kredi vermeden önce "Vergi ve SGK borcu yoktur." yazısı istiyor.

Değerli arkadaşlar, esnaf krediyi iki şey için alır: Bir, iyi zamanlarda işini büyütmek; iki, zor zamanlarda ayakta durmak için. İyi zamanlarda "Borcu yoktur." yazısı isteyin, tamam ama şimdi zor zamanlardayız ve bu zor zamanları da iktidar yarattı, iktidarın yarattığı zor zamanlardayız. Şimdi, siz bu zor zamanlarda esnafa kredi vermek için "Git, bana 'Vergi borcu yoktur, SGK borcu yoktur.' yazısı getir." diyorsunuz; bakın, bu olmaz arkadaşlar, bu olmaz.

Şimdi, bakıyoruz, tüm bu olumsuz şartlar altında esnaf ticaretini döndürmeye çalışırken bir taraftan vergi daireleri bir taraftan Sosyal Güvenlik Kurumu esnafa çökmüş, hesabına bloke koymuş, esnafın ticaretini kilitlemiş durumda. Bakın, esnaf göz göre göre boğuluyor, esnafımız bir bir kepenk kapatıyor. Reel sektörde seri iflaslar yaşandığını görüyoruz. Esnaf, tabiri caizse, kan ağlıyor. Esnafımız çaresizlik içinde, kâr etmekten vazgeçmiş, günü kurtarmaya, ayakta kalmaya çalışıyor. Esnaflarımız, KOBİ'lerimiz, sanayicilerimiz kaderiyle baş başa bırakılmış durumda. Hadi iktidarın umurunda değil, iktidar ancak faizciyi, rantiyeciyi koruma derdinde; ben şunu merak ediyorum: Ya, bu ülkenin Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu nerede? Nerede bu ticaret odaları? Nerede bu Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği? Nerede bunlar? Esnafın en zor zamanında, esnaf can çekişirken, esnaf boğulurken yanında olması gereken bu kurumlar nerede Allah'ınızı severseniz, hiç gören var mı? Esnaf adına bir mücadelede olduklarını hiç gören var mı? Bu kurumlar yok. Buradan sesleniyorum bu konfederasyonlara, bu odalara: Ya işinizi doğru yapın ya da kapanın gidin kardeşim; siz orada bu esnafın, bu işletmelerin verdiği aidatlarla duruyorsunuz ama bu aidatın hakkını vermiyorsunuz, bakın, hakkını vermiyorsunuz. Esnaflar bugün unutmayacak, iki şeyi unutmayacak: Bir, kendisini bugün bu zor zamana düşürenleri esnaflar unutmayacak. İki, bu zor zamanlarda yanında durmayanları da bu esnaflar unutmayacak. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bakın, esnaf kan ağlarken, boğulurken bu zor zamanlarda yanında durmayan bu Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunu, odaları, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğini bu esnaf unutmayacak arkadaşlar.

Bakın, değerli arkadaşlar, esnaf yalnız kalmış durumda, esnaf zor durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SADULLAH KISACIK (Devamla) - Esnafı iktidar unutmmuş, odalar ve borsalar esnafın yanında olmak yerine arkasını dönmüş. Esnafın bu zor gününde yanında olmak, sorunlarını araştırmak ve buna çözüm bulmak Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bizim görevimizdir arkadaşlar. Bakın, bu, bizim görevimizdir eğer biz milletin temsilcisiyse bu bizim görevimizdir.

Onun için, vermiş olduğumuz bu önergeye desteklerinizi bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Edirne Milletvekili Mehmet Akalın. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; esnafımızın bugün karşı karşıya olduğu tablo hepimizin malumu olduğu üzere acı bir Türkiye tablosudur. Şimdi, son on iki aylık verileri inceleyelim ve esnafımızın durumunu daha iyi anlayalım. Son on iki aylık göstergeleri incelediğimizde, 2025 yılında yaklaşık yüzde 31 olarak gerçekleşen enflasyonun 2026 Mart itibarıyla yüzde 30,87 seviyesinde sürdüğünü göstermektedir. Ancak daha kritik olan gösterge, on iki aylık ortalamalarda yüzde 35'in üzerinde seyretmesidir. Bu durum, fiyat artışlarının geçici dalgalanmalardan ziyade kalıcı bir maliyet baskısına dönüştüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

Maliyet bileşenlerine bakıldığında, iş yeri kiralalarında 2025 başında yüzde 58'e ulaşan artışların 2026 itibarıyla yüzde 32 seviyesinin üzerinde devam ettiği de açıkça görülmektedir. Konut ve kira etkisini içeren genel giderlerde yüzde 50'ye varan artış söz konusudur. Ulaştırma maliyetleri yüzde 29, gıda maliyetleri ise yüzde 27 oranında yükselmiştir. Bu veriler esnafımızın maruz kaldığı maliyet baskısının tekil değil, çok boyutlu ve süreklilik arz eden bir yapı taşıdığını göstermektedir. Aylık artışların görece sınırlı görünmesine rağmen, bileşik etkileri yıl geneline yayıldığında toplam maliyet yükünün yüzde 30'un üzerine çıktığı da anlaşılmaktadır. İş yeri kapanış verileri de bu eğilimi desteklemektedir.

Bakın, değerli milletvekilleri, 2026 yılının ilk çeyreğinde 34 bin iş yerinin kapanmış olması maliyet baskısının doğrudan sonuç üretmeye başladığını açıkça göstermektedir. Buna ek olarak e-haciz uygulamaları ve krediye erişimdeki kısıtlar likidite daralmasını derinleştirmektedir. Denetim politikalarına ilişkin sahadan gelen veriler de çok dikkat çekicidir. Vergi denetimlerinin ağırlıklı olarak küçük ölçekli işletmeler üzerinde yoğunlaştığına, ekiplerin gün boyu hasılat tespiti yapmak üzere âdeta işletmenin içine yerleştiğine, hatta kasada beklediklerine dair ciddi şikâyetler gelmektedir. Buna karşılık, yüksek hacimli kayıt dışı alanlara erişimde sınırlılıklar bulunduğu yönünde güçlü bir algı da oluşmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET AKALIN (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

MEHMET AKALIN (Devamla) - Oysa, etkin bir vergi politikası marjinal faydanın en yüksek olduğu alanlara yönelmeyi gerektirir. Bu çerçevede, mevcut durum esnaf açısından geçici bir daralmadan ziyade yapısal nitelik kazanmış bir maliyet ve likidite krizi olarak değerlendirilmelidir.

Önergeyi desteklediğimizi bildiriyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)  
BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Ferit Şenyaşar.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

YENİ YOL Partisinin vermiş olduğu grup önerisi hakkında söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu, halkımızı ve cezaevinde rehin tutulan bütün yoldaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün sabah saatlerinde Urfa'nın Siverek ilçesinde bir okulda meydana gelen silahlı saldırıda öğretmen, öğrenci, okul personeli ve 1 polislin içinde bulunduğu 16 kişi yaralandı; yaralılara geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz. Okul kapısında bir güvenlik görevlisi olsaydı belki bu olay bugün burada konuşulmayacaktı. İktidarın bu konuda bir ders alacağını düşünüyoruz.

Ülkede yıllardır devam eden derin bir ekonomik kriz var. Bu ekonomik krizden en çok etkilenen kesim küçük esnaf, emekçiler ve çiftçilerdir. Esnaf, işçi, çiftçi, KOBİ, bu ülkenin yükünü çeken herkes borç altında eziliyor.

Bugün burada hem ekonomide hem de sosyal yaşamda önemli yer tutan küçük ölçekli esnafın içine itildiği durum hakkında söz kuracağım. Küçük ölçekli esnaf yerel ekonomiyi canlı tutan, ekonomik gücün dengeli dağılımında kolaylaştırıcı olan, toplumsal bağların korunmasına katkı sunan temel aktörlerdendir ancak ekonomik ve toplumsal bütünlüğün mikro yapısı olan bu kesim, Türkiye'de her geçen gün derinleşen ekonomik krizle karşı karşıya bırakılmaktadır. 2026 yılının ilk çeyreğinde yeni açılan iş yeri sayısı yüzde 6 azalırken, kapanan iş yeri sayısı yüzde 11,79 artışla 34.554'e yükselmiş durumda. Halkın geçim kapıları bir bir yüzlerine kapanıyor, ekonomik kriz sermaye grupları hariç herkesi vurmaya devam ediyor çünkü sermaye sahiplerini iktidar koruyor. Büyük sermaye sahiplerinin vergi borçları tek kalemde silinirken küçük ölçekli esnaf vergi üstüne konan vergiyle birlikte yüksek enflasyon altında eziliyor. Kira, enerji, SGK primleri... Küçük ölçekli esnaf kontrolden çıkmış maliyet kalemlerinin yanı sıra haksız rekabet ve finansmana erişimde zorluklarla tek başına boğuşmak zorunda kalıyor. Özellikle esnaf kefalet kredileri ve vergi borçları nedeniyle uygulanan hesap blokeleri esnafın günlük hayatını ve onurunu hedef almaktadır yani küçük işletmeler fiilen cezalandırılmaktadır. 3 harfli zincir marketlerin oluşturduğu baskı yerel ekonomiyi ve küçük esnafı yutarken iktidarın bu adaletsizliğe seyirci kalması kabul edilemez. Esnafın 2026 icra ve iflas dosya sayısı şubat ayı sonunda 24 milyonu aşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

FERİT ŞENYAŞAR (Devamla) - Artan iflaslar ve icra dosyaları piyasadaki daralmanın en açık göstergesi hâline gelmiştir. 5941 sayılı Çek Kanunu kapsamında, karşılıksız çek nedeniyle verilen cezalar ekonomik sıkıntı yaşayan esnafı daha da çıkmaza sürüklemektedir. Yönetilemeyen ekonominin sorumlusu esnaf değildir. Esnaf Çek Yasası'nda yapılandırma bekliyor.

Sözün özü, maliyet baskılarını azaltan, borç batağındaki esnafı koruyan ve adaleti ekonomik alanda da tesis eden bütüncül politikalara ihtiyacımız vardır. Bu gidişatın durdurulması, esnafın sorunlarının derinlemesine araştırılması ve çözüm yollarının bulunması Meclisin asli görevidir.

Zor şartlar altında ekonomiye katkı sunan esnaflarımızın yanındayız. YENİ YOL Partisinin verdiği önergeyi destekliyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Talat Dinçer. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TALAT DİNÇER (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, YENİ YOL Grubunun vermiş olduğu bu grup önerisinden dolayı kendilerine teşekkür ediyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, hepimiz "Esnaf, esnaf, esnaf." deriz, sokağa çıkarsınız, geleceğiniz tek yer yine esnafdır ama gelin görün ki esnafın şu an içinde bulunduğu durumla alakalı maalesef Hükümet, elinden hiçbir şey gelmiyormuş gibi, hiçbir şey yapmıyor. 2018'den beri bu ülkede kriz yaşanıyor ve bu kriz giderek büyüyor ama buna rağmen, kendi öz sermayesiyle, emeğiyle, alın teriyle çalışan ve ülke ekonomisine destek olmaya çalışan esnafın hiçbir sorunu maalesef çözülüyor.

Şimdi, esnafımız faiz yükü altında ezilmiş durumda. Ülkede öyle bir ekonomi programı uygulanıyor ki faiz ekonomisi. Her tarafınıza baksanız, vergiye baksanız, sigortaya baksanız, trafik cezalarına baksanız, otoyol ve köprü geçiş ücretlerine baksanız ödenemeyen borçlarla alakalı inanılmaz bir faiz yükü var. Yani şu an kamunun uyguladığı faiz yükü emin olun ki piyasadaki tefecileri geçmiş durumda. Şimdi, esnaf şunu bekliyor, esnaf diyor ki: "Ben bu kadar yükün altında ezildim, benim elimden tutmuyorsunuz, bu ekonomik sıkıntı içerisinde ayakta duramıyorum, bana sadece bir yapılandırma yapın." Şimdi "yapılandırma" derken çoğu şunu algılıyor: Sanki vergilerini silecekler, ana borçlarını silecekler; böyle bir algı var. Esnaf bunu istemiyor, esnaf "Anaparamı ödeyeyim." diyor "Şu an ülkede yaşanan ekonomik sıkıntılardan dolayı, faiz yükünden dolayı, enflasyon yükünden dolayı sadece benim anaparamı taksitlendirin. Üzerine de çok cüzi bir faiz konulabilir. Benim önümü açın." diyor. Ama şu an vergi, sigorta, trafik cezalarından dolayı bırakın yapılandırmayı, esnafın hesaplarına bloke koydunuz, bloke. Şu an esnaf personel ücretlerini bile ödeyemiyor, kendi hesabını kullanamıyor; durum bu kadar vahim. Belki size şimdi masal gibi geliyor, bu anlattıklarımız hikâye gibi geliyor ama sahadaki küçük ve orta ölçekli işletmelerin emin olun sorunu bu. Şu an hesaplarını kullanamıyor bu insanlar, bu borçlardan dolayı krediye ulaşamıyor. Ya, var mı böyle bir şey? Esnafın burada tek finans kaynağı esnaf kefalet kooperatiflerinden kullanılan krediler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TALAT DİNÇER (Devamla) - Sayın Başkanım, bir dakikamı rica ediyorum.

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

TALAT DİNÇER (Devamla) - Ama öyle bir duruma getirdiniz ki esnaf krediye başvuruyor, deniyor ki: "Sigorta ve vergi borcun olmayacak." Yahu, nasıl olmaz? 2018'den bu tarafa yaşananlar ortada ama buna rağmen siz krediye erişimini bile

engelliyorsunuz. Ya, hani esnafa destek oluyordunuz? Hani esnafa verdiğiniz desteklerle ilgili hep açıkladığınız esnaf kefalet kredileriydi? Ama şu an esnaf kredi kullanamıyor. Nasıl yapacağız bunu, nasıl aşacağız?

O yüzden, değerli milletvekilleri, bakın, bu, ciddi bir sorun, esnafın önünü açın, esnafın yapılandırmasını yapın. Bugüne kadar esnafa verdiğiniz hiçbir sözü zaten yerine getirmediniz, ne 9000 prim gün sayısını 7200'e indirdiniz ne emekli maaşlarıyla ilgili bir düzenleme yaptınız ne ihya hakkı getirdiniz.

Bari bir yapılandırma yapın da esnafın önünü açın diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sakarya Milletvekili Sayın Murat Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MURAT KAYA (Sakarya) - YENİ YOL Partimizin grup önerisi üzerinde AK PARTİ'miz adına söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi, değerli milletvekillerimizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; esnafımız bizim için sadece ekonomik bir aktör değil, aynı zamanda toplumsal dayanışmanın, güvenin ve yerel kalkınmanın temel taşıdır.

Değerli arkadaşlar, 31 Mart tarihli Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu sistemi verileri itibarıyla ülkemiz genelinde 11 sektör ve 184 meslek kolunda 2 milyon 263 bin 674 esnaf ve sanatkarımız ile bu girişimcilerimizin sahip olduğu 2 milyon 553 bin 165 iş yeri mevcuttur. Ülkemizde Esnaf ve Sanatkarlar teşkilatı, 2.976 meslek odası, 82 birlik, 13 federasyon ve çatı kuruluş olan tesisten oluşmaktadır. Türkiye, son yıllarda sadece kendi iç dinamikleriyle değil, küresel ölçekte yaşanan ciddi ekonomik dalgalanmalarla mücadele etmektedir. Pandemi, tedarik zinciri kırılmaları, enerji krizleri ve bölgesel savaşlar tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de ekonomik etkiler oluşturmuştur. Buna rağmen Hükümetimiz esnafımızı hiçbir zaman yalnız bırakmamıştır. Şöyle ki: Hatırlanacağı üzere, Covid-19 pandemisi nedeniyle işleri zarar gören esnaf ve sanatkarlarımıza Ticaret Bakanlığımız tarafından 4 ayrı destek kalemi altında toplam 9 milyarlık hibe desteği verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, yakın dönemde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın müjdeleri ve Ticaret Bakanlığımızca yapılan çalışmalar neticesinde faiz indirimleri, kredilere ilişkin yeni imkân ve kolaylıklar da hayata geçirilmiştir. Buna göre, işletme kredilerinin üst limiti 750 bin liradan 1 milyona, yatırım kredisinin üst limiti 1,5 milyon liradan 2,5 milyon liraya çıkarılmıştır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Alamıyor, alamıyor işte; SGK ve BAĞ-KUR borcu var, alamıyor.

MURAT KAYA (Devamla) - Kredilerin yıllık faiz oranı yüzde 29'dan yüzde 25'e indirilmiştir. Esnafın kredi alabilmesi için ticari faaliyetine başlangıç süresinden itibaren geçmesi gereken altı aylık süre üç aya indirilmiştir. Kredi ve Kefalet Kooperatifleri vasıtasıyla verilen kredilerin daha önce üç ay olan azami taksit ödeme vadesi isteğe bağlı olarak altı aya uzatılmıştır. Kredilerin geri ödeme vadesinde de bir düzenleme yapılarak otuz altı aydan kırk sekiz aya çıkarılmıştır. Bu yeni imkân ve kolaylıklara ilave olarak 2025 yılı Kasım ayı sonunda Ticaret Bakanlığımızca esnaf ve sanatkarlarımıza yeni müjdeler de verilmiştir. Bu kapsamda 2026 yılı başında uygulamaya konulması öngörülen kredilere ilişkin...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Kaya, krediyi alamıyor, kredi borcu var. SGK ve BAĞ-KUR'a borcunu kaldırın.

MURAT KAYA (Devamla) - ...yüzde 33'lük faturalandırma şartının yürürlüğe girişi Ticaret Bakanlığımızın gayreti neticesiyle bir yıl süreyle ertelenmiştir.

Kredilere ilişkin olarak esnaf ve sanatkarın üstlendiği faiz oranı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MURAT KAYA (Devamla) - ...5 Ocak 2026 tarihinden itibaren uygulanmak üzere yüzde 20 olarak güncellenmiştir.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - SGK ve BAĞ-KUR borcu olan alamıyor.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

MURAT KAYA (Devamla) - Ayrıca, geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan, kaybolmaya yüz tutan meslek kollarında, bu işlere benzerlik gösteren mesleklerde faaliyet gösteren esnaf ve vergi muafiyeti belgesi sahibi esnaf ve sanatkarlarımız için de 31/12/2026 tarihine kadar karar kapsamında kredi kullandırılmalarında vergi ve sosyal güvenlik borcu olmaması şartının aranmaması imkânı da getirilmiştir.

Vekilimiz oradan sesleniyor ama Vekilim, biz esnaflarla görüşüyoruz, halkın içindeyiz, pazardayız ve sahadayız. Gönünüz rahat olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Dün de öyle değildi, hâlen alamadılar. SGK ve BAĞ-KUR borcu olan alamıyor, resmen yanıltıyorsunuz.

MURAT KAYA (Devamla) - Selçuk Vekilim, gittiğimiz her esnaf da bu kredilerden memnundur. Esnafımıza her dönem sahip çıktık.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Dükkândan içeri giremiyorsunuz, esnafın yüzüne bakamıyorsunuz.

MURAT KAYA (Devamla) - Reel faizlerin 45 olduğu yerde esnafa yüzde 25'le kredi veren bir Türkiye Cumhuriyeti devleti vardır.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Abdulkadir Bey'e sorun, başkanları orada.

MURAT KAYA (Devamla) - Bunun için Cumhurbaşkanımıza sonsuz şükranlarımı sunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

14/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/4/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez  
Balıkesir  
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili, Grup Başkan Vekili Uğur Poyraz tarafından, kamu yönetiminde görev yapan bürokratlar ile yürütme organında görev alan Bakan ve Bakan Yardımcılarının siyasi partilerin faaliyetlerine katılmaları; siyasi parti grup toplantılarına iştirak etmeleri, parti il başkanlıklarını ziyaret etmeleri ve benzeri siyasi nitelik taşıyan faaliyetlerde bulunmalarının kapsamı, hukuki boyutu ve kamu yönetimine etkilerinin Genel Kurulda görüşülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla 9/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 14/4/2026 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü Türkkan. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada sadece bir idari teamülü değil, devlet ile partilerin arasındaki çizginin silinmesini konuşuyoruz. Devletin memuru, Anayasa'nın, kanunun ve milletin memurudur; hiçbir siyasi partinin kadrosu, aparatı veya saha elemanı değildir ama bugün görüyoruz ki Bakan Yardımcıları, üst düzey bürokratlar hatta valiler, kaymakamlar, genel müdürler parti programlarına gidiyorlar, ilçe toplantılarına gidiyorlar, teşkilat ziyaretlerine gidiyorlar, orada boy gösteriyorlar. Bakın, bu tablo çok tehlikeli bir tablo çünkü devletin ciddiyeti tarafsızlığıyla ayakta durur. Bürokrasi eğer iktidarın gölgesine girerse liyakat ölüyor, şimdi öldüğü gibi; adalet zedeleniyor, şimdi olduğu gibi; vatandaşın devlete olan güveni sarsılıyor. Çıkin sokağa sorun, vatandaşın devlete güveni bundan yirmi iki sene evvel yani sizin iktidar olduğunuz tarihten bu yana en az yüzde 50 aşağıya düşmüştür, vatandaş devlete güvenmiyor, sebebi sizlersiniz. Devleti ile parti arasındaki bu sınır bulanıklaşırsa kazanan belki iktidar olur ama kaybeden biliniz ki devlet ve millet olur. O zaman milletin devleti değil, partinin devleti olur. Bazı zor zamanlarda, sıkıntılı süreçlerde, devletin akamete uğrama tehlikesi karşısında millet için bir birlik çağrısı yaptığınızda size ses veren sadece parti üyeleriniz olur çünkü devleti partinin devleti hâline getirmiş olursunuz. Aslında bu devlet milletin devletidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Siz partinin devleti hâline getirdiğinizde devleti de akamete uğratiyorsunuz ve farkında değilsiniz. Beş bin yıllık Türk devlet geleneğinin son temsilcisidir bu Türkiye Cumhuriyeti, kadim Türk milletinin de devletidir, herhangi bir partinin devleti değildir. Aklınızda bulundurun, beş bin yıldır var olan Türkiye Cumhuriyeti devleti ilelebet payidar olacaktır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Siz fânisiniz, bir gün gideceksiniz, mutlaka ve mutlaka ama bu devlet kaim kalacaktır, payidar olacaktır. Biz burada devletin ciddiyetini savunuyoruz; bir makamı değil, hukuk devletini savunuyoruz. Devletin kapısı herkese eşit açılmalı. Kamu görevi siyasi sadakatin değil, liyakatin karşılığı olmalı. Biraz evvel Sayın Turhan Çömez açıkladı. Zarar eden kurumların hepsinde ya eski milletvekilleriniz var, aday olup seçilememiş belediye başkanları, milletvekilleri var. Devleti böyle yönetirseniz, o devletin kurmuş olduğu köylüye, çiftçiye hizmet etmesi gereken kurum da 4 milyar lira zarar eder. Bu millet adına eğer Meclis denetim yapacaksa önce devletin bağımsızlığını, tarafsızlığını korumak zorundadır. O yüzden İYİ Parti olarak, bu grup önerimiz bir siyasi polemik değil, cumhuriyetin temel direklerini ayakta tutma çağrısıdır.

Şimdi, bir şeyden daha bahsedeceğim: Şu anda Hükûmette olan bakanların önemli bir kısmı bürokrat. Bu bize neyi hatırlatıyor, biliyor musunuz? İhtilal sonrasındaki ara seçim hükûmetlerini hatırlatıyor. 1960 ihtilalini hatırlayın. 1960 ihtilalinde Millî Birlik Komitesi vardı, askerler vardı, bürokratlar vardı ama hükûmetteki bakanların hiçbir yetkisi yoktu, esas yetki Millî Birlik Komitesinde. Şimdi, Millî Birlik Komitesinin yerini kim aldı? Siz cevaplayın. Sene 1971, 12 Mart Muhtırası oldu, ara seçim hükûmeti getirildi, ara rejim hükûmeti. Başbakanı Naim Talu, 8 bakanı bürokrat, hiç siyasetle alakası olmayan. Ondan sonra Nihat Erim Hükûmetini getirdi, Allah rahmet eylesin, 12 bürokrat kökenli bakan vardı Kabinede. Niye? Bir ihtilal sonrası hükûmetti. Geleceğiz, ondan sonraki Ferit Melen Hükûmetine. Orada da 5 bakan vardı, yine bürokrat, siyasetin hiç kulvarında bulunmamış; Ayhan Çilingiroğlu, Ali Mesut Erez, İhsan Topaloğlu, hepsi yok oldular.

12 Eylül 1980 darbesi, bu sefer Millî Güvenlik Kurulu var, bütün yetki onlarda. Bakanların içerisinde Bülent Ulusu var Başbakan, asker, aralarında İlter Türkmen, Haluk Bayülken, Kaya Erdem, Turgut Özal, Vahit Halefoğlu gibi yine bürokratlardan oluşan bir hükûmet. Niye bürokratlardan? Orada da ihtilal var. Ya, arkadaşlar, geldik şimdi bugüne, 67'nci Hükûmete, 11 bürokrat var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Devamla) - 67'nci Hükûmette 11 bürokrat var. Ya, Türkiye'de ihtilal oldu da bizim mi haberimiz yok ya? Türkiye'de siyaset kurumu yok oldu da bürokratlara mı düştü bu iş? (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bakın, bürokratlara düştüğü zaman ne oluyor biliyor musunuz? Bu çarpık düzen devam ediyor, siyasetten gelmeyen bakanların yaptıkları ortada. 11 bakandan bahsediyorum. Bakın, en önemli bakanlıklardan bahsediyorum hem de; İçişleri Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı dâhil olmak üzere, Sağlık Bakanlığı.

Arkadaşlar, çok istiyorsanız bu arkadaşları milletvekili yapın, bakan olsunlar, bakan olmadığı zaman da siyasetin dilinden anlamıyor, muhalefeti sadece maraba olarak görüyor ama muhalefet de ilk seçimde bu bakanların, siyaset kurumunun ne olduğunu, muhalif partilerin, muhalefet partilerinin ne olduğunu sandıkta vatandaş sizlere gösterecek.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Siverek'te bir okulumuzda gerçekleşen elim olay sebebiyle üzüntülerimi ve yaralılara da geçmiş olsun dileklerimi iletmek istiyorum. Olayın takipçisi olacağız.

Ayrıca, bu hafta Şehitler Haftası. Ülkemiz uğruna canını feda etmiş tüm şehitlerimizi saygıyla yâd ediyorum, ruhları şad olsun.

İYİ Partiye ait önerge kamu bürokrasisinin siyasi makamlar ve faaliyetlerle kurduğu ilişkinin sınırlarını tartışmaya açıyor ancak sonda söyleneceği başta söylemekte fayda var: Tüm bu karmaşanın kök sebebi açıkça partili Cumhurbaşkanlığı sistemidir. Sistem zamanla bürokrasi, siyaset, liyakat ve partizanlık çemberinde ilişkileri, kamu hizmetleri ve yönetimini bambaşka bir seviyeye taşımış, dengeleri bozmuştur. Yasama, yürütme, yargı erklerinin yeri geldiğinde birbirini denetleyen yapısı, bağımsızlığı ve ayrılığı ilkesi zarar görmüş, kavramlar âdeta iç içe geçmiştir. Partili bir genel başkanın aynı zamanda ülkenin Cumhurbaşkanı da olabildiği bir sistemle birlikte her görevden üst düzey bürokratin da iktidarın siyasi parti faaliyetlerine katılabildiği, bürokratların siyasilerden direktif alabildiği bir ortama taşımıştır bugün siyaset. Yakın zamanda yargıdan birkaç bürokratin yürütmenin başına geçmesi, yargı ve benzeri bürokrasi kademelerinden yürütmeye geçmesi yine sistemin normalleşen çıktılarından biridir. Sonuçta, bürokrasinin de siyasetle kaynaştığı, farklı ilişkiler ağı ve sonuçlarının topluma yansımalarını, vatandaşın şikâyetlerini, serzenişlerini sahada sık sık duyuyoruz. Bu durum doğru mu? Değil. Vatandaşın lehine mi? O da değil. Adalete, bürokrasiye, kamu kurumlarına, dahası, vatandaşın "devlet baba" dediği makama inancını, güvenini zedeliyor mu? Zedeliyor. Bunu da başta söylemekte fayda var.

Bir araştırma şirketi yakın zamanda bir araştırma yapmış, Şubat 2026. Ankette şöyle diyor: Türkiye'de yargı, siyaset ve medya iç içe geçti, kurumlara olan güven dibe vurdu. Yargı kurumlarına güven yani adalet sistemine güven, bakın, uyarıyorum, 10 üzerinden değil, 100 üzerinden yüzde 4; siyasi partilere güven yüzde 3; medyaya güvense yüzde 2,5.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkürler.

Sonuçsa hukukun üstünlüğünün, medyanın, tek bir tarafın sesi, siyasetin çözüm üretme gücünün sözde kaldığı bir iklim ama asıl sonuç, toplumdaki güven krizi. Mevzuat açık, 657 sayılı Kanun, kamu görevlilerinin tarafsızlık ilkesiyle hareket etmesini emreder aslında.

Değerli milletvekilleri, biz bu önergeyi bir itham metni olarak değil bir yüzleşme çağrısı olarak görüyoruz. Bunun için yapılması gerekenler açık: Bürokratların siyasi faaliyetlere katılım sınırları tartışmasız bir biçimde tanımlanmalı, üst düzey atamalarda liyakat ve şeffaflık esas alınmalı ve yargıdan yürütmeye, bürokrasiden siyasete uzanan geçişlerin hangi koşullarda mümkün olabileceği netleştirilmelidir ama asıl çözüm, iyileştirilmiş, güçlendirilmiş parlamenter sistemdir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Veri Bilimi ve Ekonometri Topluluğu'ndan öğrencilerimiz Genel Kurulumuzu izleyici locasından takip etmektedirler. Biz de kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şanlıurfa Milletvekili Sayın Dilan Kunt Ayan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA DILAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, burada konuştuğumuz mesele öyle teknik bir konu değil aslında. Bakın, önergede diyor ki: "Bürokratlar siyasallaşıyor." Biz de diyoruz ki: Hayır, siyasallaşmıyor, zaten siyasetin ta kendisi durumuna gelmiş. Öyle arkabahçe falan değil âdeta tam bir önbağçeden ibaret. Açık, aleni, hiç çekinmeden bu iktidarın tam da böyle çarkına su taşıyan bir yerde olduğunu görüyoruz. Her yerde iktidarın şürekâsı kapıları tutmuş ve şunu net ifade edelim: İktidarın sözcüsü olmayan bürokrat bulmak neredeyse yok diyebiliriz.

Değerli arkadaşlar, şimdi, malumun ilanı olan bir olaydan örnek vermek istiyorum. Yüksel Kocaman, kendisi Ankara Cumhuriyet Başsavcısıydı, 2016 sonrasında da en kritik siyasi davaların savcılığını yürütmüştü kendisi. Ve öyle bir savcıydı ki düşünün, nikâh töreninden çıkar çıkmaz gelinliğiyle, damatlığıyla Cumhurbaşkanının yanında soluğu almış birisi. Sadece bununla da kalmamış, bütün siyasi iktidarın üst düzeyleriyle boy boy fotoğrafları olan birisi. Elbette ki bu fotoğraflar boşa değildi, sonucunu aldı; Yüksel Kocaman yüксеle yüксеle Yargıtay üyeliğine kadar yükseldi kendisi ve yeni bir skandalı ortaya çıktı meğer Sayın Savcı bu kadar payeleri, bu kadar terfileri yeterli bulmamış ve Türkiye'nin en büyük organize suç örgütlerinden birinin lideri olan Ayhan Bora Kaplan'dan bir lüks araç hediye almış hem de ne zaman yapmış bunu? Kendisiyle ilgili bir soruşturmayı yürüttüğü sırada. Şimdi biz bu üçgenin hangi açısından bakacağız? Nereden tutsak elimizde kalan bir piramitten bahsediyoruz. İşbu siyasallaşma sadece ve sadece yargıda da değil biz siyasetin her alanında bunun olduğunu görebiliyoruz. Siyasi atamalarla makamlara gelenlerin her gün bir vukuatı çıkıyor ama ne hikmetse hiçbirine hiçbir şey de olmuyor. Bakın, bu sadece Ankara'da veya yargıda olan bir şey değil. Bakın, Urfa Hilvan'da -hiç uzağa gitmeyelim- kamu hizmetlerinde olması gereken bürokratlar âdeta AKP ilçe başkanlığının emrinde çalışıyor, şaka değil. İlçe eğitim koordinasyon toplantısında kim var? AKP ilçe başkanı. Bir siyasi partinin ilçe başkanının böylesi bir toplantıda ne işi var? Şimdi halk bunu görünce ne diyor? Ha, demek ki okul AKP'nin, sadece okul değil müdür de AKP'nin, vallahi öğretmenler de AKP'nin, hepsi AKP'ye, siyasal iktidara ait bir durummuş gibi görüyor. Bu böyle bir hâl almış ki bütün kamu kaynakları, kamu gücü tek bir partinin teşkilatı hâline gelmiş durumda. En ağırını nerede gördük biz? Bakın, kayyumlarda gördük, Diyarbakır'da, Mardin'de, Van'da halk oyunu vermiş, belediye başkanını seçmiş fakat kayyumlar atanıyor. Sözde kayyumun daha o koltuğa oturmadan AKP'li bir belediye başkanından daha bir AKP'li gibi tavırlar sergilediğini görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

DİLAN KUNT AYAN (Devamla) - Şimdi, gel gelelim işin özüne. Bütün bunlar aslında neden oluyor, neden ortaya çıkıyor? Nevi şahsına münhasır başkanlık sisteminden çıkıyor, Cumhurbaşkanı bakanları atıyor; yetmiyor, bakan yardımcılarını atıyor; yetmiyor, HSYK Başkanlarını atıyor; yetmiyor, rektörleri atıyor ve bütün atamaları yapıyor ve bu düzende -hiç kusura bakmayın- gelip bize diyorsunuz ki: "Güçler ayrılığı var." Güçler ayrılığı bu işin neresinde? Siyasetin, bürokrasinin ve kurumların en tepesine yerleşmiş o ayrıcalıklı dar çerçevede, tepeden tırnağa halktan kopmuş, kendi düzenini kurmuş bir azınlık olduğunu görüyoruz. İşte, biz de tam da buna itiraz ediyoruz. Halkın iradesinin gerçekten yönetime yansınıncaya kadar, kamu gücü halkın ihtiyaçları için kullanılıncaya kadar biz mücadelemizi sürdüreceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan... (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bu kürsüye her çıktığımda, şuradan yürürken içimden şu sözler geçiyor: Sussam gönlüm razı değil, söylesem kâr eylemez çünkü gerçekten olan bitene gönlümüz razı olmadığı gibi söylediklerimiz de size kâr eylemiyor. Değişmez, düzelmez, tamamlanamaz bir iktidar düzeniniz olduğunu düşünüyorum çünkü iktidarın sarhoşluğunun zirvesini yaşadığınız günlerden geçtiğinizi çok net görüyorum. Onun için, sözle değişmeyecek şeyler var, değişmesi gereken iktidarınızdır. Bilesiniz ki bürokrasiniz de sizden yılmış durumda.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - 3 tane belediye aldık diye sarhoş...

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Zorla mitinglere götürülen memurlardan parti toplantılarına katılmak zorunda bırakılan valilerinize kadar, hatta Adalet ve Kalkınma Partisinin kontenjanından işe giren memurlarınıza kadar size karşı olan yılgınlığı bir bilebilmeniz, Sizin yüzünüze söyleyemedikleri ancak bizimle paylaştıkları, iktidarınızın nobranlığına karşı usanmışlıklarını duyabilmeniz siz de gerçekten hâlinize şaşarsınız. Bakın, çok eleştirdiğiniz, söylediğiniz, konuştuğunuz bir dönem var. İşte, 1946 seçimleri, sonra 50, sonra çok partili döneme geçiş. O dönemle ilgili İsmet Paşa diyor ki: "Biz mutlakiyetten demokrasiye geçtik, siz demokrasiden mutlakiyete geçmek istiyorsunuz." Gerçekten de öyle. Şimdiye uyarlıyorum memleketi mutlakiyetten demokrasiye geçirmiş olan bizler sizden sürekli ve sürekli o geçişin sancılarındaki zaman zaman yanlış olduğu kabul edilen şeyleri dinliyoruz ama sizler demokrasiden o mutlakiyete geçmek için çaba sarf ediyorsunuz. "Çekildik izzet ü ikbal ile bab-ı hükümetten." diyor. Uygulamalarınız sizin izzeti ikbal ile bab-ı hükümetten çekilemeyeceğinizin bir göstergesi ve devam ediyor Ziya Paşa o Terkib-i Bend'inde diyor ki: "Ne zir-i bar-ı minnet, ne esiri ziller olduk." yani ne kimseye minnet ettik ne zillete boyun eğdik. İktidarda biraz daha kalabilmek için birilerine minnet etmenin, zillete boyun eğmenin ve rakiplerinize eziyet etmenin size bir faydası olmadığı gibi mutlaka zararı olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun tamamlayın.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Hemen tamamlıyorum.

Aynı zamanda, şimdi koalisyon ortaklarınızın, Türkiye'de milliyetçi cenahın çok söylediği bir sözü de değiştirdiğinizi görüyoruz. Sizler "devlet ebed müddet"ten "parti ebed müddet"e geçmek için çabalıyorsunuz; kadınlara, müftülere ferman yazdırıyorsunuz, hâkimlere, savcılara ferman yazdırıyorsunuz, talimatlardan geri kalmıyorsunuz ama bununla ilgili de çok güzel söylenmiş bir söz var, o da bizim durumumuzu anlatıyor, diyor ki Banazlı Koca Haydar Pir Sultan: "Kadılar, müftüler fetva yazarsa/ İşte kement işte boynum asarsa/ İşte hançer işte kellem keserse/ Dönen dönsün ben dönmezem yolumdan." (CHP sıralarından alkışlar) Kadınlara, müftülere fetva da yazdırsanız, boynumuzu da assanız, hançerle de vursanız biz dönmeyiz bu yoldan.

Hepinize çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Karabük Milletvekili Sayın Cem Şahin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEM ŞAHİN (Karabük) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; İYİ Parti Grubu tarafından verilen grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle ifade etmek isterim ki kamu görevlilerinin tarafsızlığı ve liyakat ilkesi elbette önemlidir ve vazgeçilmezdir. Anayasa'mızın 128'inci maddesi ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu bu hususta gerekli düzenlemeleri açıkça ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, kamu görevlilerinin siyasi tarafsızlığı zaten mevcut hukuk düzeniyle güvence altına alınmış vaziyettedir.

Türkiye'de bakanlarımız, bakan yardımcılarımız ve bu silsileye bağlı diğer kamu görevlilerimiz vatandaşlarımıza eşit mesafede hizmet sunmak için büyük bir özveriyle çalışmaktadırlar. Ayrıca, Türkiye 16 Nisan 2017 tarihli Anayasa değişikliğiyle birlikte milletimizin doğrudan iradesiyle Cumhurbaşkanlığı Hükümet sistemine geçmiş ve bu sistemi benimsemiştir. Bu sistemde yürütme, milletin doğrudan seçtiği Cumhurbaşkanının ve onun belirlediği siyasi iradenin sorumluluğundadır. Bakan ve bakan yardımcılarını 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu uyarınca istisnai ve siyasi nitelikli görevlerdir. Öte yandan, yürütme organında görev alan bakan yardımcılarının ve üst düzey bürokratların görevlerinin doğası gereği siyasi iradeyle temas hâlinde olmaları kaçınılmazdır. Bu temas, kamu hizmetinin etkin ve verimli yürütülebilmesi için gereklidir. Zira, önergede bahsedilen bakan yardımcılığı makamı da yine doğası gereği hem idari hem de siyasi bir köprü görevi görmektedir. Bu makamlar siyasi iradenin politikalarını teknik düzeyde hayata geçirmek için vardılar. Bu kişilerin temsil ettikleri makam gereği bağlı oldukları bakanlarla birlikte siyasi organizasyonlarda bulunmaları ya da politika yapım süreçlerine katılmaları tarafsızlığı zedelemek bir yana, yürütmenin etkinliğini artıran bir unsurdur.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Nasıl yani?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İtiraf ettiniz.

CEM ŞAHİN (Devamla) - Burada önemli olan husus, bu ilişkinin kamu hizmetinin gereğinin yerine getirilmesinde tarafsızlığa zarar vermemesidir. Mevcut düzenlemeler bu dengeyi sağlamaktadır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Bu itiraf bilinçli miydi, ağzınızdan mı kaçtı?

CEM ŞAHİN (Devamla) - Önergede yer alan bazı isimler üzerinden yürütülen tartışmaların aslında kişilerin kariyerleri ve liyakatlarıyla ilgili değil, siyasi amaca matuf olduğunu düşünüyoruz.

DİLAN KUNT AYAN (Şanlıurfa) - Nasıl bir kariyer ya?

CEM ŞAHİN (Devamla) - Unutulmamalıdır ki bir kamu görevlisinin geçmişte mesleki başarısı onun devletin üst kademelerinde görev alması için bir engel değil, bir referanstır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Hangi başarı...

CEM ŞAHİN (Devamla) - Yargıdan idareye kadar her alanda yetişmiş insan kaynağımızı siyasi yakınlık yaftasıyla diskalifiye etmeye çalışmak, asıl liyakat sistemine zarar vermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

CEM ŞAHİN (Devamla) - Saygıdeğer milletvekilleri, az evvel burada talihsiz olduğunu düşündüğüm birtakım cümleler sarf edildi. Yani, ne Sayın Cumhurbaşkanımız ne AK PARTİ iktidarı darbe sonrası oluşan iktidarlara benzer. Bizler seçimle iktidara geldik, Sayın Cumhurbaşkanımız da girdiği her seçimi üstün bir başarıyla ve oy oranıyla kazanmış ve Hükümetin başı olarak vazife yürüten bir siyasidir, AK PARTİ iktidarları da böyledir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ancak, AK PARTİ iktidarlarını ve Sayın Cumhurbaşkanımızı darbe sonrası oluşan iktidarlara ve birtakım kamu görevlilerine benzetmek, en hafif tabiriyle Sayın Cumhurbaşkanımıza ve şimdiye kadar vazife almış AK PARTİ iktidarlarına ve bu hükümetlerde vazife almış arkadaşlarımıza karşı bir haksızlıktır. Bunu da kayıtlara bilhassa geçirmek istiyor, önerenin aleyhinde olduğumuzu tekrar ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu'nun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 14/4/2026 Salı günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli

Muş

Grup Başkan Vekili

Öneri:

14 Nisan 2026 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından verilen (17440 grup numaralı) asgari ücretliler üzerindeki enflasyon etkisini azaltmak için atılacak adımların araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak, görüşmelerinin 14/4/2026 Salı günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Sayın Kezban Konukçu... (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konumuz asgari ücret. Türkiye'de çalışan nüfusun yarısı asgari ücretle veya daha altında bir ücretle geçinmek zorunda kalıyor. Aslında istisna olması gereken bir ücret bizim ülkemizde maalesef ortalama ücret durumuna geldi. Asgari ücret yalnızca asgari ücret değildir, aynı zamanda işsizlik ödeneğini, kıdem tazminatını, GSS primlerini, staj ücretleri gibi pek çok ücreti de belirleyen, etkileyen bir ücrettir.

Peki, Avrupa'ya bakalım. Bizi çok kıskanan Avrupa'da acaba asgari ücret genel çalışanların ücretlerinin ne kadarı? En fazla yüzde 10'u kadarken bizim ülkemizde çalışanların yüzde 50'si asgari ücretle geçinmek zorunda kalıyorlar ve bu yüzden de aslında güvencesiz koşullarda, on dört saate varan çalışma koşullarında, iş cinayetlerine maruz kalarak ve kadın emeğinin ucuzlatılması pahasına asgari ücretle çalışmak zorunda kalıyorlar ağır koşullarda.

Bir diğer adaletsizlik vergi sistemiyle yapılıyor. Türkiye'de ücretliler dolaylı, dolaysız vergiler yoluyla en ağır bedelleri öderlerken, ücret gelirleri yüksek oranlarda vergilendirilirken holdinglerin, büyük patronların vergileri çok düşük tutuluyor, bir de bir kalemde hemen siliniveriyor, vergi borçları affediliyor. Açlık sınırının 33 bin liraya dayandığı bir ortamda bir evde geçinebilmek için kim varsa çoluk çocuk, kadın, yaşlı, emekli demeden çalışmak zorunda kalıyor. Gıda pahalılığının tavan yaptığı ülkemizde emekçiler ölümüne ama karnını bile doyuramadan çalışmak zorunda kalıyorlar, bu koşullara karşı ses çıkaran sendikacılar ise tutuklanıyor. "Bu memlekette patronsanız, zenginseniz işçinin hakkına çökebilirsiniz, güvenlik önlemi almayıp işçinin ölümüne sebep olabilirsiniz, kimse size hesap sormaz." diyen BİRTEK-SEN sendikası Başkanı Mehmet Türkmen tutuklandı. Çayırova iş cinayetinde kadın ve çocuk işçilerin katlinden sorumlu olan bir patron -ki ben kulaklarımla duydum bu sözlerini- pişkin pişkin "Ben bu ülkede işçi öldü diye patronların ceza aldığını görmedim." diyebildi yüzüsüzce ama sendikacılar tutuklanıyor. DİSK LİMTER-İŞ yöneticileri, BAĞIMSIZ MADEN-İŞ Örgütlenme Uzmanı Başaran Aksu, onu savunan avukatı Doğukan Akan tutuklanabiliyor. Akbelen'de Esra Işık Limak Holdingin doğayı talan etmesine, köylüyü toprağından, ekmeğinden etmesine karşı çıktığı için tutuklanabiliyor. Emekçinin açlık sınırının altında ölümüne çalıştığı bu soygun düzeni devam etsin diye baskıları artırılıyorsunuz ama nafile, korkunun ecele faydası yok. Ya, Allah aşkına dışarıda konuşun ya! Bir de en önde konuşuyorsunuz gelmiş, bu kadar da olmaz ki ama gerçekten arkadaşlar.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bu da huy oldu sizde.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Ne huy oldu?

ADEM ÇALKIN (Kars) - Bu da huy oldu sizde.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Konuşamazsın burada ya böyle oturup.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Her konuşmacı buraya çıkıyor, AK PARTİ sıralarına dönüp had bildiriyor, asıl siz haddinizi bilin.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Ya, böyle bir şey olamaz! Çık arkada konuş.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Genel Kurula seslenin, bir daha bize böyle hadsizlik yapmayın.

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Ne demek had ya! Konuşamazsın burada bu şekilde. İşçinin...

BAŞKAN - Sayın Konukcu....

ADEM ÇALKIN (Kars) - Hadsizlik yapma! Terbiyesiz!

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Sensin terbiyesiz! Sen kimsin bana "terbiyesiz" diyorsun!

BAŞKAN - Sayın Milletvekili "terbiyesiz" demeyin, lütfen.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Her seferinde aynı şey ya! AK PARTİ Grubu sizin oyuncağınız mı ya!

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Sen kendi...

ADEM ÇALKIN (Kars) - Her çıkan AK PARTİ Grubuna laf ediyor, edemez!

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Ne bağırıyorsun oradan be! Bağıramazsın bir kadına bu şekilde sen.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Bana "terbiyesiz" hiç diyemezsin.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sen niye bağırıyorsun?

ADEM ÇALKIN (Kars) - AK PARTİ bunların da şeyi oldu...

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Ben senin bildiğin kadınlara da benzemem ha! Ona göre! (AK PARTİ sıralarından "O!"

sesleri) Benzemem, bu kadar da olmaz!

AYŞE KEŞİR (Düzce) - O ne demek ya!

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Siz de bir şey söyleyin. Bir kadın olarak niye onurunuz zedelenmiyor sizin? Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar?

AYŞE KEŞİR (Düzce) - Neden herkese sataşıyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, "terbiyesiz" diye söyleneni... Bunu kabul edemeyiz.

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Sayın Başkan, olmaz böyle bir şey. Her seferinde burada geliyorlar "çen, çen, çen" dikkatimizi dağıtıyorlar ya.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Sen niye bağırıyorsun?

ADEM ÇALKIN (Kars) - AK PARTİ Grubuna ikide bir herkes gelip buraya laf edemez, AK PARTİ Grubuna laf edemez.

BAŞKAN - Eleştiri yapıyor.

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Arkada konuş.

ADEM ÇALKIN (Kars) - Sizi ilgilendirmez.

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - "AK PARTİ, AK PARTİ..." Dokunulmazlığınız AK PARTİ'den dolayı mı geliyor? Vekillikten dolayı hepimizin var.

BAŞKAN - Eleştirileri kabul edelim arkadaşlar. Böyle bir şey olmaz.

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Kürsünün dikkatini dağıtmak için mahsus yapıyorsunuz. Biz burada işçinin, emekçinin sorunundan bahsediyoruz, asgari ücretle ilgili önerge veriyoruz. Millettin derdini çözmediğiniz gibi buradan "çen, çen, çen" Yeter ya!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Kürsüye vuramazsınız! Kürsüye vuramazsın!

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Vururum ben!

BAŞKAN - Sayın Konukcu, siz devam edin lütfen.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Vuramazsınız! Bir daha vur, hadi bir daha vur!

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Sen kimsin! Senden mi korkacağım ben be! Hadi oradan!

BAŞKAN - Lütfen, lütfen...

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Sevgili arkadaşlar, sevgili halklarımız; burada asgari ücretle ilgili, emekçinin hakkıyla ilgili konuşurken burada dikkatimizi dağıtmaya çalışıyorlar, bir de üstüne üstlük bize hakaret ediyorlar, hepsini misliyle iade ediyorum.

Saray rejimi enflasyonun maliyetini işçinin sırtına yüklüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

MEHMET BAYKAN (Konya) - Helal olsun, orada, ayakta...

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Kes sesini!

KEZBAN KONUKCU (Devamla) - Emekçilerin ücretleri baskılandı ama zenginler yüksek faizle daha da zenginleşti. Faizcinin iktidarısınız siz, tefecilerin iktidarısınız! Bunu yüzünüze vuruyoruz diye zorunuza gidiyor galiba. Ama ne dediniz? "Efendim, enflasyon yüksek, o yüzden böyle. Biz, efendim, düşürüyoruz." E, yo, bu kadar bedel ödendi, ne zamlar ne de pahalılık durmadı; mazot 80 liraya dayandı. Bunun bir hesabını verin.

1 Mayıs yaklaşırken ben buradan seslenmek istiyorum: Bu tefeci, soyguncu, bozguncu düzene karşı, bu iktidara karşı, bütün emekçileri 1 Mayıs'ta alanlara, meydanlara çağırıyorum. Demokrasiye sahip çıkmak için, aynı zamanda seçme seçilme hakkına da sahip çıkmak için, emekçinin hakkına da sahip çıkmak için hep birlikte 1 Mayıs alanını dolduracağız, beraber dolduracağız. Siz de oradan seyredeceksiniz ve mutlaka gideceksiniz. Halktan çalınanları tek tek geri alacağız sizden. Sonunuz da yakındır! (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Geleceğiz, merak etme sen daha fazla!

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Hadi oradan be!

MEHMET BAYKAN (Konya) - Beraber olacağız, geleceğiz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sen artık kes sesini! Kes sesini!

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Çapsız!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Çirkefikle suçlarınızı kapatamazsınız!

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün... (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Oturmuş oradan bana "Terbiyesiz." diyor. Sen havaalanında gelirsin yanıma "Beni tanıdınız mı?" diye. Tanımıyorum ben sizi be!

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen dinleyelim.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Sükunet sağlandıysa, evet.

DEM PARTİ'nin asgari ücretlilerin içinde bulunduğu durumu anlatmak için Meclisimizi göreve çağıran önergesini desteklediğimizi belirterek başlamak istiyorum söze. Evet, asgari ücreti hep konuşuyoruz, teknik olarak bu ne demek, biliyor musunuz? Bekar bir işçinin başta barınma olmak üzere gıdasını, ulaşımını, enerjisini karşılayacak, temel ihtiyaçlarını karşılayabilecek düzeyde bir gelire sahip olması demek. Peki, bu saydıklarım bugün en düşük seviyede neye karşılık geliyor? 42.585 liraya. Asgari ücret ne kadar? 28 bin lira yani olan ile olması gereken arasındaki fark yüzde 52. TÜRK-İŞ önceki hafta açıkladı "Açlık sınırı 32.793 lira." dedi ve asgari ücret açlık sınırının da yüzde 15 altında kaldı. Asgari ücretlinin açlıkla imtihanı olduğu gibi iktidarın da asgari ücretlilerle bir imtihanı var arkadaşlar. Asgari ücretli bu açlıkla imtihanını veriyor, aç kalıyor, şükrediyor, isyan etmiyor, itirazını sandık gününe saklıyor. Peki, iktidar ne yapıyor? Biz ne zaman asgari ücreti konuşacak olsak şu sözleri duyuyoruz: "Ekonomimizin rekabet gücünün olumsuz etkilenmemesi bakımından işverenin maliyetinin hafifletilmesi gerek. Asgari ücret ekonomik bir karardır, denge unsurudur." daha da ileri gidiyor "Asgari ücrete ara zam akla gelebilecek en kötü fikirdir." deniliyor. Sizin tek maliyetiniz işçi mi arkadaşlar? İşverenin enerji maliyeti var, kira maliyeti var, lojistik maliyeti var; bunların hepsi sizin sorumluluğunuzda. Her gün yeni zamlar geliyor, bir kalemde enerjiye, doğal gazıya yüzde 25 zam yaptınız, bundan da çekinmediniz. Bu maliyetleri arttırırken sorumluluk duyup kendinizi siper etmiyorsunuz ama iş asgari ücretliye zamma gelince hep birlikte siper oluyorsunuz. Başka ne diyorsunuz? "Asgari ücret dolar bazında arttı." Dolar enflasyonunu hesaba katmayarak kıyaslama hatasına düşüyorsunuz. Aslında 620 doların alım gücü aslında bugün 400 dolara geliyor. Hepsini geçelim, madem asgari ücret dolar bazında güçlendi neden halkımız sekiz, on yıl önceki yaşam standartlarında değil? Neden bu halk en büyük banknotuyla bir kilogram biber alamıyor arkadaşlar? Başka ne diyorsunuz? "Asgari ücrete ara zam gündemimizde değil." Resmî olarak velilerde bile çalışanların yüzde 42'sini asgari ücretli bir kesim oluşturuyor. Sizin gündeminize asgari ücretli gelmiyorsa kim geliyor arkadaşlar? Asgari ücrete zammı konuşmak enflasyon hastalığını konuşmak aslında, hepimiz biliyoruz. Ama siz ne diyorsunuz? "Asgari ücrete zam yaparsak enflasyonu azdırır." Ama tarihî veriler hiç öyle demiyor.

BAŞKAN - Tamamlayın.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

2004'te asgari ücrete yüzde 41 zam yapılırken enflasyon düşmüş, 2008'de yine yüzde 20 zam yapılmış enflasyon düşmüş, 2016'da yüzde 30 zam yapılmış enflasyon düşmüş. Yani bize önerdiğiniz bütün önermeler, ekonomik önermeler kendisini yalanlıyor aslında.

Ezcümle, asgari ücret son iki yıldır özellikle TÜİK'in şaibeli enflasyonuna ezdiriliyor. Daha bugünden yılbaşına göre 2.559 liralık bir alım gücünü kaybetmiş durumda. O zaman enflasyona göre asgari ücret düzenlemesini yapmak zorundasınız. Faturanın daha fazla çalışana kesilmemesi için asgari ücrete zam şarttır. Asgari ücrete ara zam için mücadele etmek bu Meclisin görevidir. Vatandaşın hâlini buradaki temsilcileri anlamayacaksa vatandaş kimden medet umacak? Bu Meclisin kendi Meclisi olduğuna nasıl inanacak? Hepimiz kendimize gelelim, bu milletin vekili olduğumuza onları inandırmak için asgari ücrete ara zammı bugünden tezi yok konuşmaya başlayalım diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

İYİ Parti Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta...

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, AK PARTİ hükümetlerinin ve AK PARTİ siyasetçilerinin en iyi yaptığı şey mazeret üretmek, bahane üretmek. Ekonomi sanki bugüne kadar iyiye gidiyormuş da şimdi İran savaşı çıktı, daha doğrusu İran'a saldırı ortaya çıktı bölgemizde ve sanki bundan dolayı program çalışmıyor, bundan dolayı işte, ekonomide bir kısım bozulma varmış gibi bir algı yaratılmaya çalışılıyor. Bu yanlış arkadaşlar, bunun yanlış olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu niye önemli? Şimdi, eğer biz tespiti böyle yaparsak yani her şey iyi gidiyor, bizim çok çalışan, iyi çalışan bir programımız var da bu savaş nedeniyle programda aksama olacaktı gibi bir yanılgıya düşersek zaten hiçbir şekilde sorunlarımıza çözüm bulamayız. Bu yanılgıya düşmemek lazım.

Şimdi, bir tane grafik göstereceğim ben size, mukayeseli bir grafik; Türkiye'nin yaptığı bir iş, 2001 yılında başlatılan programla şu anda Mehmet Şimşek'in uyguladığı programın enflasyon açısından performansını ölçen bir grafik göstereceğim çünkü 2 program da bir dezenflasyon programıydı. Temel problem nedir? Enflasyon ve enflasyonun yarattığı sorunlar, alım gücündeki düşüş.

Şimdi, programın, şu andaki programın otuz dördüncü ayındayız. Şu arkadaşlar, bu şeydeki mavi çizgi, 2001 yılında başlatılan program, birinci ayı; 48,3 enflasyonla başlamış program, 2'sinde de yükselme var, dikkat edin; Mehmet Şimşek programı da kırmızı olan, 2'sinde de yükselme var, ondan sonra bir düşüş trendi var. 48'le aldığı enflasyonu otuz dördüncü ayın sonunda, Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı yani 2001 yılı programı... Bu programın uygulamasının bir kısmı da AK PARTİ Hükümetleri döneminde oldu, AK PARTİ Hükümetleri döneminden önce başladı ama burada AK PARTİ Hükümetleri döneminin de performansı var. Mesele siyasi bir mesele değil, teknik bir mesele. 16,2'ye düşmüş bakın arkadaşlar, otuz dördüncü ayın sonunda, yani 32,1 puan enflasyonda bir düşüş var programla. Şimdiki program 38,2'yle almış, 10 puan düşüşle almış, geldiği nokta 30,9; sadece 7,3 puanlık bir düşüş var. Değerli arkadaşlar, bu program çalışmıyor, bunu görmemiz lazım. Bakın, bu veriler savaş öncesi veriler, şubat verileriyle konuşuyoruz. Savaşın etkisini daha fazla göreceğiz, ondan önce olmuş meseleyi bahsediyorum. Dolayısıyla, hep şunu söyledik: Bu programın eksikliği var. Bu programı tamamlamazsanız, bu programın yapısal reform ayağını ve devlet harcamaları ayağını düzeltmezseniz bu programın çalışması mümkün değil. Şimdi, hâlâ ne deniliyor vatandaşa? "Sabret." deniliyor. Burada

rakamlarla açıkladık biz bunu. Bakın, bu programın yükünün yüzde 85'ini -bu hesabı İYİ Parti grubundan başka hiçbir siyasi parti de yapmadı- geniş halk kitleleri yani memuru, işçisi, emeklisi, küçük esnafı, çiftçisi üstlenmiş durumda ama yüzde 15'lik kısmını sadece gelir durumu daha iyi olan, daha kurumsal firmalar üstlenmiş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Şimdi, Merkez Bankası Başkan Yardımcısının açıklamalarından da anlıyoruz ki hâlâ vatandaş işte, sabretsin, işçi sabretsin, memur sabretsin, emekli sabretsin. Neye sabredecek? Bugün 4.700 lira asgari ücret açlık sınırının altında. 12 bin lira, 13 bin lira en düşük emekli maaşı açlık sınırının altında. Dolayısıyla, çok ciddi bir şekilde bir güncelleme ihtiyacı vardır. Bu programın bu şekilde sürdürülmesi mümkün değildir. Halkın desteğini almayan bir programın başarılı olma imkânı yoktur. Şu anda hane halkı enflasyon "Yüzde 50 olacak." diyor, Hükümet "Yüzde 21 olacak." diyor. Bu iş nasıl olacak? Vatandaşın güvenmediği bir programın yürümesinin imkânı yoktur. Dolayısıyla, hem programda güncelleme ihtiyacı vardır ama ivedilikle bu nisan ayında hem emekli maaşlarında hem memur maaşlarında hem de işçi ücretlerinde bir güncelleme ihtiyacı vardır. O yüzden Hükümet bunu yapmıyorsa Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak devreye girmek durumundayız. Bu araştırma önergesinin kabul edilmesi bu anlamda kritik önem taşımaktadır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; asgari ücreti biz niye konuşuyoruz? Çünkü Türkiye'de yirmi dört yıldır iktidarda olan Adalet ve Kalkınma Partisi örgütlü toplum anlayışını yok etti, sendikaların canına okudu; onun yansıması olarak da asgari ücret "en düşük ücret" olarak tanımlanırken şu anda genel ücret oldu. Bu nedenle, insanlar aldıkları asgari ücretle geçinemedikleri için de feryat ediyorlar; açlık sınırının altında bir asgari ücret var.

17 milyon işçinin çalıştığı ülkemizde ne acıdır ki 2 milyon 400 bin sendikacı işçi var ve bunun da 1 milyon 240 bini kamuda çalışıyor. Örgütlü toplumun önü kesildiğinden hak mücadelesi verecek olan işçiler işverenle oturup toplu sözleşmelerini yapsalardı bugün asgari ücreti bu kadar konuşmayacaktık ama o boyuta getirildi ki Türkiye'de artık asgari ücret temel ücrete dönüştü, taban ücretten temel ücret durumuna getirildi ve bununla birlikte ortaya çıkan sorun da geçinememe noktasına erdi. Türkiye'de 235 sendikaların yalnızca 65 tanesi barajı aşarak toplu sözleşme yapabiliyor ama toplu sözleşme yapanlar da grev hakkını dahi kullanamıyor. Greve çıkacağı zaman bir bakıyorsunuz, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi grev erteleme üzerine çalışıyor ya da örgütlenmek için mücadele veren sendikacıları içeri alıp tutukluyorlar, önlerini kesiyorlar ve böylece, sendikaların varlığının ortadan kalkması ne acıdır ki asgari ücretin de dip yapmasına neden oldu. Bir işyerinde sendika varsa orada düzen vardır, sendika varsa hakkaniyet vardır, adalet vardır çünkü işverenin kendi kazancının da düzenli olarak, sistemsel olarak doğru yürümesinin yolu o "kul hakkı" dediğimiz işçinin, emekçinin hakkının verilmesidir ama öyle hâle geldi ki Adalet Kalkınma Partisi Türkiye'de çalışma yaşamını modern köleliğe çevirdi, taşeron uygulamasını getirdi, onun dışında "staj ve çırak mağduru" dediğimiz gençleri işçi statüsünde çalıştırıp "Genç işçiliğini düşürüyoruz." anlamında kamuoyunu bilgilendirirken onların işe başladığı gün sigortalarının yaşlılık sigortası olarak başlamasını sağlamadı ve bir sömürü düzeni bu anlamda oluştu. İşverende de şöyle bir mantık var: Sendika girer, işçiye iyi maaş verirse batacağını sanıyor. Oysa kurumsal kimliği olan hiçbir müessese işçiye verdiği maaş nedeniyle batmamıştır. Şu an ciddi anlamda işçinin, çiftçinin, esnafın, emeklinin, engellinin mağduriyet yaşadığı yerde bu işçilere verilmeyen maaşa rağmen 6.700 işveren konkordato ilan etti.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Demek ki maaşla da bunun bir ilgisi yok.

Bakın, vatandaşın banka ve finans kuruluşlarına borcu 6 trilyon 437 milyar lirayı buldu. İlk iki ayda kredi kartı, kredi borçlusu 560 bin kişi takibe düştü. Bankalar yılın ilk iki ayında 438 bin borçlu vatandaşı icraya verdi. 24 milyon 612 bin icra dosyası derdest. Yani içinde bulunduğumuz koşullarda 50 milyon insan yoksulluk sınırının altında yaşıyor. İntiharlar artıyor, boşanmalar artıyor, madde bağımlılığı artıyor. Bunlar, adil ve eşit paylaşımın olmadığı yerde ortaya çıkan sorunlar. Onun için, emeklinin maaşının artırılmasına, asgari ücretin yılda en az 3 kere belirlenmesine ve mağdur olan kesimlerin sorunlarına kulak açacak bir iktidara ihtiyacımız var. (CHP sıralarından alkışlar) Kalkıp deniliyor ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Başkanım, bir dakika daha uzatır mısınız?

BAŞKAN - Bir sefer uzattım, senin hatırın için bir daha uzatıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Türkiye Büyük Millet Meclisi asgari ücreti belirlemiş gibi gösteriliyor, oysa asgari ücreti Cumhurbaşkanlığı, işveren ve sendikalar belirliyor. Türkiye'de sendikaların kendi güçlerinin sınırlı kalması, örgütlü olmaması, işveren ile Cumhurbaşkanının belirlediği asgari ücretle çalışmanın yolunu açıyor. Buradan sesleniyorum: Siyasi iktidar bir kere de işçinin, emeklinin, çiftçinin yanında duran politikalar geliştirsün, onların bu kadar içine düştüğü mağduriyeti görsün; yoksa ülkemizde gerçek anlamda büyük bir derin yoksullaşma var. Bunun da önüne geçmek hem bizlerin önermesi hem iktidarın sorumluluğudur diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Osman Gökçek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vatandaşlarımızın yoksulluğunu engelleyebilmek adına, özellikle bu noktadaki yapılan fahiş zamlara karşı açmış olduğum dava hakkında bilgi vermek istiyorum.

Biliyorsunuz ki geçtiğimiz dönemde Sayın Mansur Yavaş, Ankara Büyükşehir Belediyesinde çoğunluk AK PARTİ'deyken su fiyatlarına zam yapmak istemiş, bu konuyla alakalı olarak maliyetin belirlenmesi için idari mahkemeye başvurmuş, idari

mahkemeden gelen kararlar da birlikte evet, zammını gerçekleştirmiştir. Bu dönem ise Cumhuriyet Halk Partili belediye meclis üyelerinin çoğunlukta olmasından dolayı bu zamlarla ilgili bir maliyet belirlemesi yapmamış ve hemen bununla alakalı bir zam gerçekleştirmiştir. Ben de bu zammın üstüne hemen gittim, idari mahkemeye Sayın Yavaş gibi aynı şekilde başvurduğum ve mahkeme şu anda suyun maliyetinin 35,5 TL olduğunu ortaya koydu ve ayrıyeten su zamlarının konut ve işyerlerinde yüzde 93, 11 tane ayrı abonman grubunda ise yüzde 31 olduğunu mahkeme bilirkişileri ortaya koydu. Bu mahkemeye ise Ankara Büyükşehir Belediyesi yüzde 6,5'la zam yaptığını söylemişti.

Evet, biliyorsunuz ki geçtiğimiz günlerde 1 milyon 250 bin kişiye yakın kişinin indiriminin iptal olduğu yönünde Büyükşehir Belediyesi bir açıklama yaptı. Bu, doğruyu maalesef göstermemektedir çünkü neden? 35,5 liralık su fiyatının üstüne yüzde 6 zam koyduğumuz zaman 38 TL'ye tekabül eder ancak bugün Ankara Büyükşehir Belediyemiz 51 TL'ye suyu satmaktadır.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz ki 2560 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinde su tarifeleri maliyet esasına göre belirlenir yani su doğal olarak bir tekeldir. Bundan ötürü de yapılan zamları maliyet esasına göre belirlemeniz gerekmektedir. Maalesef, değerli vatandaşlarımız şu anda konutlarda yüzde 430'u bulan, yüzde 720'yi bulan zamlar ödemektedir. (CHP sıralarından gürültüler) Sadece orada değil, evet, iş yerlerinde ise, bakın, sadece 1 metreküp su kullanırsanız bir iş yerinde dahi maalesef suyu yüzde 366 zamlı ödüyorsunuz. Aslında buradaki benim söylemek istediğim şu: Bakın, biz burada bir polemige girmemeliyiz, tam tersine Cumhuriyet Halk Partisi, AK PARTİ vatandaş daha ucuz su nasıl kullanır, bunun derdine düşmelidir diye düşünüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, ayrıyeten şunu da söylemekten geri durmayacağım: Efendim, Ankara'da iş yerlerinde 260 TL'ye sattığımız su var. Bu ne demek biliyor musunuz Değerli Cumhuriyet Halk Partililer?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sen vatandaşa ucuz mazot ver, ucuz ekmek ver.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Yüzde 732 zam yapıldığını söylüyorsunuz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sen vatandaşın maaşına zam yap.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Ben de diyorum ki, bakın, ben su faturalarını iptal ettirecek yetkiye sahip değilim.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Su faturasıyla çözülsedydi memleketin derdi onu biz çözeriz. Sen şu vatandaşın derdini çöz, işçinin, emekçinin derdini çöz. Konuşuyorsan adam akıllı vatandaşın sorunlarına değin.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Evet, bir saniyem kaldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Başkanım, bir dakikalık sürem...

BAŞKAN - Buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Bu su fiyatlarını iptal eden Ankara'da idare mahkemesidir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Senin çarçur ettiğin paraları toplamaya çalışıyorlar.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Bakın, lütfen, elimizi vicdanımıza koyalım.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Dinozorlar nerede, dinozorlar?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Şu anda 35,5 lira maliyeti olan bir suyu var, bunun üstüne yüzde 6 kâr koyalım, vatandaş 38 liraya su satalım, ben bunu söylüyorum, 266 liraya su satmayalım.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Biz de diyoruz emekli maaşı 39 lira olsun, kötü bir şey demiyorum.

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Seçim öncesi ne dediniz efendim? "Suyu ucuzlatacağız." dediniz. Bakın, ben bir AK PARTİ'li Milletvekili olarak sizin suyu ucuzlatmanıza yol açıyorum.

SERKAN SARI (Balıkesir) - AK PARTİ'li olarak yap şu zammı, emekliye, asgari ücretliye ver şu zammı, AK PARTİ'li olarak sana diyorum Sayın Gökçek. Şu dinozorların parası nerede?

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Bakın, hep beraber halkın yanında durmalıyız, kişisel çıkarlarımızı, polemikleri bir kenara bırakmalıyız. Size rica ediyorum, su fiyatlarını düşürelim, Ankaralı'yı hep beraber sevindirelim.

AHMET BARAN YAZGAN (Edirne) - Kameralara oynama, kameralara oynama, yeter!

OSMAN GÖKÇEK (Devamla) - Hem size "Allah razı olsun." desin hem de bize "Allah razı olsun." desin.

Herkese saygı ve hürmetlerimi sunuyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Emir, size bir satışma yok ama vallahi yok, gerçekten yok.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Sayın Emir, gerçekten bir satışma yok, sadece izah etti.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkanım, Sayın Gökçek bize satışmadı, satışmadan söz istemiyoruz.

BAŞKAN - Evet.

MURAT EMİR (Ankara) - Ancak partimize ve belediyemize hak etmediği isnatlarda bulundu.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hayır, Sayın Başkanım, hiç öyle bir şey yok, hiç öyle bir şey yok.

BAŞKAN - Sayın Emir, gerçekten, ben de dikkatle dinledim...

MURAT EMİR (Ankara) - Efendim, 69'a göre bir açıklama yapma ihtiyacı var.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Anlattıklarından bir şey anlamadım Başkanım, onu soracağım.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Hiç öyle bir şey yok.

BAŞKAN - Yerinizden bir dakika söz vereyim size Grup Başkan Vekili olduğunuz için.

Size de veririm Sayın Zengin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Olmaz Sayın Başkanım ya, olmaz yani.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Biz de istiyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) - Şimdi, tabii, bir soruyla başlayalım: Ankara'da su gerçekten maliyet artı yüzde 5'le satılmak, verilme tüketiciye istenir.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Suyu bedava yapacaktınız.

MURAT EMİR (Ankara) - Ama bu mümkündü de niye Türkiye'nin en pahalı suyunu Melih Gökçek Ankaralılara içirtti, kullandırttı; bir defa bunun cevabının verilmesi lazım.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Suyu bedava yapacaktınız.

MURAT EMİR (Ankara) - Elimde mahkeme kararı var; bakın, Sayın Osman Gökçek'in açtığı idare mahkemesinin kararı var elimde -sizde de vardır- bu kararda "Su pahalı." demiyor, "Suyu pahalı, zamlı veriyorsunuz." demiyor, "Suyu başka türlü yapıyorsunuz." demiyor; bir şey söylüyor, diyor ki... Kademeli tarifeyi, dolayısıyla da yoksulların, 1 milyon 128 bin abonenin korunduğu tarifeyi iptal ediyor ve bunun sonucunda da 46 liraya kullanılan metreküpün fiyatı 51 liraya çıkıyor, yüzde 10 zamlanıyor ve bunun mimarı da Sayın Gökçek. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Özür dileyecek galiba, söz verin.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz.

Sayın Zengin, müsaade ederseniz, Sayın Sezai Temelli de söz istemiş, sonra siz cevap verin.

Buyurun.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) - Başkanım, ben yerimden cevap verebilir miyim?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Gökçek, özür dileyecek galiba, verebiliriz.

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Asgari ücret gibi, çok çok önemli bir önerge verdik ve bu ülkede, çalışanların yüzde 53'ü asgari ücrete çalışıyor ve yine, çalışanların önemli bir kısmı asgari ücretin altında ücret alıyor.

Vekilimiz kürsüde konuşurken önce insicamı bozuldu, sonra hakaret edildi. Gerçekten bu hakaret kabul edilebilir bir şey değildir, bunu kınıyoruz.

İkincisi: Bu kadar önemli bir önerge konuşulurken Adalet ve Kalkınma Partisi